

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังในการจัด
โปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน

ปริญญาานิพนธ์
ของ
รัชนิพร สายแวว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย

พฤษภาคม 2549

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังในการจัด
โปรแกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

บทคัดย่อ
ของ
รัชนีพร สายแวว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยม

พฤษภาคม 2549

รัชนี้พร สายแวว. (2549). *ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง.

การศึกษาครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชนด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านการประเมินผล และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละภูมิภาคเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวัง จำแนกตามภูมิภาค

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาปีที่ 2 ที่เข้าเรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน จำนวน 445 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่น 0.75 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวนแบบทางเดียว (ANOVA) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลางทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน
2. นักศึกษาแต่ละภูมิภาคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักศึกษาแต่ละภูมิภาคมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรไม่แตกต่างกันยกเว้นด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

STUDENTS' OPINIONS ON THE REALITY OF THE EARLY CHILDHOOD EDUCATION
PROGRAMME OF COMMUNITY COLLEGES AND THEIR EXPECTATION OF THE
PROGRAMME

AN ABSTRACT

BY

RACHANEEPORN SAIWEAW

Present in Partial Fulfillment of the Requirement for the
Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

May 2006

Rachaneeporn Saiwaew. (2006). *Students Opinions on the Reality of the Early Childhood Education Programme of Community Colleges and Their Expectations for the Programme*. Master's Thesis. (M.A.) (Early Childhood Education). Bangkok: Graduate School, Srinakarinwirot University. Advisory Committee: Associate Professor Kulaya Tantipalacheewa, Assistant Professor Lieutenant Dr. Paiboon Orn-mung.

The purpose of this research was to study about students opinions on the reality of the early childhood education programme of community colleges, and their expectations for the programme, with regard to the curriculum, teaching and learning methods, educational tools and media, and evaluation. Views of students from different regions on the reality of the programme were studied in comparison with their expectations.

The subject group was 445 second-year students who undertook the early childhood education programme in community colleges. The instrument employed was the questionnaire designed by the researcher and had reliability of 0.75. Data collected was analyzed by the method of percentage, mean, standard deviation (S.D.), and Anova using SPSS programme package.

The study revealed that:

1. Opinions of students on the reality of the programme and their expectations for the programme were moderate both in general and individual aspects.
2. Students from different regions had different views on the reality of the programme, with statistical significance at the level of .05.
3. Students from different regions shared similar expectations for the early childhood education programme in terms of the curriculum whereas their expectations in regard to teaching and learning methods, educational tools and media, and evaluation differed with statistical significance at the level .05.

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังในการจัด
โปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน

ปริญญาานิพนธ์
ของ
รัชนีพร สายแหว

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2549
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวัง
ในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน

ของ

รัชนีพร สายแวว

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญสิริ จีระเดชากุล)

วันที่.....เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

.....ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ)

.....กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ ประธานควบคุมปริญญาโท และผู้ช่วยศาสตราจารย์ เรือโท. ดร.ไพฑูริย์ อ่อนมั่ง กรรมการที่ให้คำแนะนำ ข้อคิด และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้ความเมตตากรุณาเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชะคุปต์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้ปริญญาโทฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ชาเลลา ดร.สมคิด สายแวง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุณี บุญพิทักษ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ และให้คำแนะนำตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้มีคุณภาพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ หัวหน้าโปรแกรมการศึกษาระดับปริญญาโท นักศึกษาทุกท่านของวิทยาลัยชุมชนที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการอนุเคราะห์ความสะดวก และตอบแบบสอบถามในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์จิตเกษม ทองนาค นางสาวศิริพร สุริวงษ์ นางสาวสุภัฏดา บุญอนันต์ พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ นิสิตปริญญาโท สาขาการศึกษาปฐมวัยทุกท่านที่มีส่วนช่วยเหลือ ให้คำแนะนำคำปรึกษาตลอดจนเป็นกำลังใจในการทำปริญญาโทด้วยดีตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อพุ่ม นิลเอวะ คุณแม่ทองเขียน สุขทวี ดร.สมคิด สายแวง และลูกทั้ง 2 คน ซึ่งเป็นผู้ให้กำลังใจ สนับสนุนส่งเสริมการศึกษามาโดยตลอดจนทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญาโทฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของบุพการีทั้งสองในการอบรมเลี้ยงดูให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย และพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยได้รับประสบการณ์อันทรงคุณค่ายิ่ง

รัชนีพร สายแวง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ตัวแปรที่ศึกษา.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยชุมชน.....	7
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย.....	17
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวัง.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	47
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	47
ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ.....	48
รวบรวมข้อมูล.....	49
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	87
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	98

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
26	ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในด้านการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่..... 74
27	เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนรายด้าน จำแนกตามภูมิภาค..... 74
28	ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค..... 75
29	ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่..... 75
30	ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค..... 76
31	ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่..... 76
32	ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามภูมิภาค..... 77
33	ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่..... 77

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการอุดมศึกษาเริ่มขึ้นใน พ.ศ. 2433 ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งจัดตั้งโรงเรียนแพทยากรขึ้นที่โรงพยาบาลศิริราช ต่อมาใน พ.ศ. 2443 โรงเรียนนี้ได้รับพระราชทานนามใหม่ว่า ราชแพทยาลัย และมี “จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย” เป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศไทย โดยยกฐานะมาจากโรงเรียนข้าราชการพลเรือน เมื่อพ.ศ.2459 (วรวิทย์ วคินสรการ. 2516 : 203) ซึ่งต่อมามีการขยายการศึกษาในรูปแบบมหาวิทยาลัยทั้งภาครัฐและเอกชน อย่างกว้างขวาง มีทั้ง ระดับปริญญาตรี ปริญญาโทและปริญญาเอก ซึ่งสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ มหาวิทยาลัย สถาบันอุดมศึกษาระดับสูง และวิทยาลัยหรือวิทยาลัยอาชีพเฉพาะ ซึ่งวิทยาลัยชุมชนจัดเป็นการศึกษาอุดมศึกษาประเภทหนึ่งที่เน้นการศึกษาต่อเนื่อง และการบริการวิชาการแก่ท้องถิ่นเป็นสำคัญ (สุธรรม อารีกุล. 2543 : 113-114)

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา รัฐบาลได้ให้ความสำคัญอย่างต่อเนื่องในการขยายโอกาสทางการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขยายการศึกษาภาคบังคับจาก 6 ปี เป็น 9 ปี และขยายการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็น 12 ปี ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 หมวด 3 สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย มาตรา 43 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ทำให้ประชาชนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานมากขึ้น โดยคาดการณ์ว่า ผู้จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจะเพิ่มขึ้นจาก 550,000 คน ในปี พ.ศ. 2543 เป็น 800,000 คน ในปีพ.ศ. 2549 นอกจากนี้ผลกระทบจากภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้ประชาชนโดยเฉพาะที่อยู่อาศัยในชนบทกลายเป็นผู้ด้อยโอกาสในการศึกษาต่อระดับสูง ขาดการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งยังยากไร้ทั้งถิ่นฐานบ้านเกิดไปทำงานที่อื่น ชุมชนจึงอ่อนแอและขาดการพัฒนา ดังนั้นเพื่อให้ประชาชนได้รับโอกาสเท่าเทียมกันที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต โดยยึดหลักการตามนโยบาย “การศึกษาสร้างชาติ สร้างคน และสร้างงาน” รัฐบาลจึงกำหนดไว้ในนโยบายที่แถลงต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 ด้านการศึกษาข้อ 4 ว่า จัดให้มีวิทยาลัยชุมชนขึ้น โดยเฉพาะในจังหวัดที่ยังขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา ด้วยเหตุผลและความจำเป็นที่มีผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าจำนวนมากที่สะสมอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด ซึ่งไม่สามารถเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้ ด้วยสาเหตุของความไม่พร้อมด้านต่างๆ เช่น ความยากจน ความไม่สะดวกในการเดินทางหรือความจำเป็นต้องประกอบอาชีพ เป็นต้น อีกทั้งผู้สำเร็จการศึกษาในระดับต่างๆ หรือประกอบอาชีพแล้ว ยังมีความต้องการเรียนรู้เพิ่มเติมหรือเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เพื่อเพิ่มทักษะอาชีพ ทักษะชีวิตด้วย ทำให้การศึกษาของวิทยาลัยชุมชนเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับประชาชนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาซึ่งมีอีกเป็นจำนวนมาก ทั้งผู้ที่สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษา (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. 2547 : 3)

ปัจจุบันมีสถาบันอุดมศึกษา (ทั้งระดับปริญญาและต่ำกว่าปริญญา) ตั้งอยู่ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ แต่ขนาดการกระจายต่างกัน ตั้งแต่จังหวัดละ 1-36 แห่ง โดยเฉลี่ยจังหวัดละ 11 แห่ง สถาบันอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา มีอยู่ในทุกจังหวัด ส่วนสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญากระจายอยู่ในทุกเขต (หมายถึง เขตพัฒนาตามที่ตั้งสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนดเป็น 10 เขต) แต่ไม่ทุกจังหวัด ตั้งแต่เขตละ 7-21 แห่ง (ไม่รวมกรุงเทพมหานครซึ่งมีมากที่สุด จำนวน 54 แห่ง) และจังหวัดที่ไม่มีสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญา 24 จังหวัด โดยเฉลี่ยมีสถาบันอุดมศึกษาระดับปริญญาเขตละ 13 แห่ง แต่อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาที่มีอยู่ยังไม่สามารถบริการให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการศึกษาได้เพียงพอ และยังไม่ตอบสนองความต้องการที่แท้จริงของชุมชนได้ทั้งเนื้อหาสาระ และวิธีการจัดการที่บริหารโดยบุคคลนอกชุมชน วิทยาลัยชุมชนจึงเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาอีกระบบหนึ่งที่เป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นต่ำกว่าปริญญา ที่ช่วยแบ่งเบาภาระของสถาบันอุดมศึกษาในการรับเข้าเรียนปี 1 และปี 2 ให้มาเรียนหลักสูตรอนุปริญญาเพื่อศึกษาต่อใน 2 ปีหลังของสถาบันอุดมศึกษาหรือเพื่อไปประกอบอาชีพได้ รวมถึงการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตที่สามารถเชื่อมโยงกับการศึกษาทุกระดับ และช่วยเติมเต็มส่วนการศึกษาที่ขาดไปให้สมบูรณ์ขึ้น และยังช่วยพัฒนาทักษะความรู้ด้านอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพอิสระหรือการประกอบอาชีพในสถานประกอบการ โดยวิทยาลัยชุมชนจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาพัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการพัฒนาและผลิตบุคลากร ซึ่งอาจจะดำเนินการเองหรือดำเนินการร่วมกับสถานประกอบการต่างๆ ในท้องถิ่น เพื่อเป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น และให้นำทรัพยากรที่มีอยู่หลากหลายในแต่ละพื้นที่และอยู่ต่างสังกัดมาดำเนินการจัดการศึกษาวิทยาลัยชุมชน โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบองค์กร คณะบุคคล เพื่อเอื้อประโยชน์ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพแก่ประชาชนในท้องถิ่น (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. 2547 : 3-4)

ปัจจุบันวิทยาลัยชุมชนได้ประกาศจัดตั้งขึ้น 10 แห่ง กระจายอยู่ทั่วทุกๆ ภาคของประเทศ ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยชุมชนพิจิตร วิทยาลัยชุมชนตาก วิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว วิทยาลัยชุมชนระนอง และวิทยาลัยชุมชนนครราชสีมา

การจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาประจำท้องถิ่น ซึ่งจัดการศึกษาตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนแบ่งเป็น 3 ประเภท ได้แก่ หลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรอนุปริญญา และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และยังเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่จัดให้ผู้เรียนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับพื้นฐานการศึกษามีการพัฒนาวิชาความรู้ และทักษะไปประกอบอาชีพ พัฒนางาน ไปศึกษาต่อหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้เรียน (สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. 2547 : 1) การเปิดวิทยาลัยชุมชนเป็นการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ประชาชนในชนบทให้มีโอกาสได้เรียนรู้ตลอดชีวิตตามพระราชบัญญัติทางการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

วิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษาหลักสูตรระดับอนุปริญญาทั้งหมด 13 โปรแกรม ซึ่งโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย เป็นโปรแกรมหนึ่งที่มีผู้เรียนมีความต้องการที่จะศึกษาเป็นอันดับสอง รองจากโปรแกรมวิชาการศึกษาการท่องเที่ยว ซึ่งจากการสำรวจพบว่า ผู้ที่เรียนในโปรแกรมนี้ส่วนมากเป็นครูที่สอนอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลของจังหวัด ซึ่งจบการศึกษาเพียงมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือเทียบเท่า ต่อไปในอนาคตผู้ที่มีคุณสมบัติสามารถสอนเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และคุณวุฒิในด้านการศึกษาก่อนด้วย ดังนั้นหลักสูตรระดับอนุปริญญา โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย จึงมีความสำคัญต่อนักศึกษาในกลุ่มนี้มาก ซึ่งการเปิดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยนี้ได้ดำเนินการมาแล้วครบรอบหลักสูตร 2 ปี มีวิธีการจัดการเรียนการสอนขึ้นอยู่กับวิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่ง ในการบริหารหลักสูตร จัดการเรียนการสอน และจัดครูผู้สอนของวิทยาลัยชุมชน แต่ละแห่งมีข้อจำกัดมาก ในฐานะที่ผู้วิจัยทำหน้าที่ครูผู้สอนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน จึงเห็นว่าควรได้มีการประเมินผลการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยที่เป็นหลักสูตรของวิทยาลัยชุมชน ซึ่ง สังกัด อุทยานันท์ (2532) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตรเป็นส่วนที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อคุณภาพของหลักสูตร ทั้งนี้เพราะการประเมินหลักสูตรจะทำให้รู้คุณค่าของหลักสูตรว่าเป็นอย่างไร สามารถจะนำไปใช้ได้ดีเพียงใด ผลที่ได้จากการใช้หลักสูตรเป็นอย่างไร ข้อมูลที่ได้จากการประเมินหลักสูตรจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงหลักสูตรให้มีคุณค่าสูงขึ้น อันเป็นผลในการนำหลักสูตรไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ประกอบด้วยเป็นโปรแกรมที่เปิดใหม่ในวิทยาลัยชุมชน และยังไม่ปรากฏว่ามีการประเมินผลสัมฤทธิ์ด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน และการประเมินผล ผู้วิจัยในฐานะที่มีประสบการณ์ด้านการสอนเด็กปฐมวัยมานาน และมีโอกาสได้เป็นอาจารย์พิเศษสอนนักศึกษาในโปรแกรมนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้ผู้วิจัยอยากศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบันว่ามีความคาดหวังในการจัดการศึกษาในโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อ

1. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนที่เรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยต่อสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ดังนี้
 - 1.1 หลักสูตร
 - 1.2 การจัดการเรียนการสอน
 - 1.3 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน
 - 1.4 การประเมินผลการศึกษา
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสิ่งที่ปรากฏจริงกับความคาดหวัง
3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละภูมิภาคต่อสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวัง

ความสำคัญของการวิจัย

ผลจากการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชนในด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และการประเมินผลที่สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้เรียน และเป็นแนวพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการศึกษาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชนให้ดียิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยในวิทยาลัยชุมชนที่จัดการศึกษาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2548 ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหมด 8 แห่ง จำนวนผู้เรียน 719 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ปีการศึกษา 2548 ของวิทยาลัยชุมชน ทั้งหมด 719 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ 445 คน หรือร้อยละ 61.89

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแต่ละภูมิภาคที่มีต่อ

1. สิ่งที่น่าทึ่งจริง และ
2. ความคาดหวัง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความคิดเห็น** หมายถึง ความรู้และความเข้าใจของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนที่เรียนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยที่มีต่อสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชน ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการศึกษาว่าทางสถานศึกษาได้จัดกระทำจริง และเป็นสิ่งที่นักศึกษาต้องการ

2. **สิ่งที่ปรากฏจริง** หมายถึง สิ่งที่สถานศึกษาจัดให้นักศึกษาได้เรียนและได้รับประสบการณ์ในโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชน ตามความคิดเห็นของนักศึกษาว่าเกิดขึ้นหรือมีตามความเป็นจริง

3. **ความคาดหวัง** หมายถึง สิ่งที่นักศึกษาเห็นว่าจำเป็นหรือมีความสำคัญที่วิทยาลัยชุมชนควรจัดให้มีขึ้นในโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย

4. **การจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย** หมายถึง การบริการจัดการศึกษาระดับอนุปริญาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยที่ทางวิทยาลัยชุมชนจัดกระทำ เพื่อให้นักศึกษาเรียนระหว่างปีการศึกษา 2547 – 2548 ประกอบด้วย

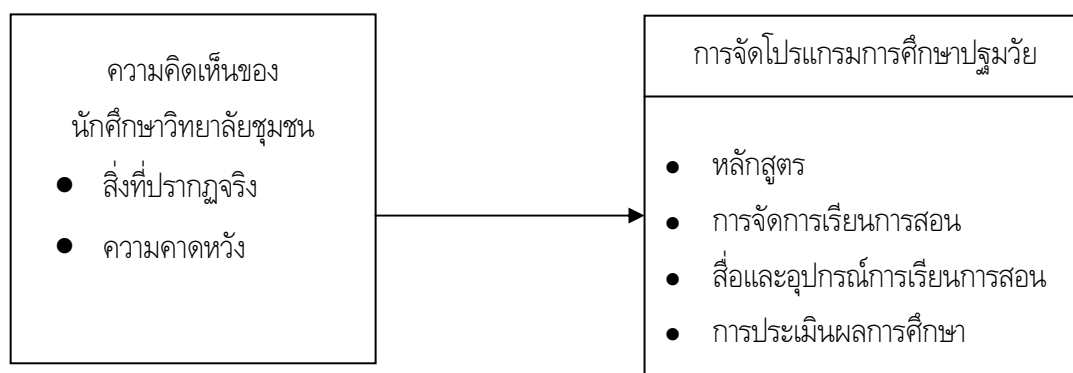
4.1 หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ อันได้แก่ โครงสร้างหลักสูตร และรายวิชา ที่กำหนด เป็นหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตลอดหลักสูตรการเรียน 2 ปี ของวิทยาลัยชุมชน

4.2 การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ทางวิทยาลัยชุมชน จัดให้นักศึกษาตามจุดประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของวิทยาลัยชุมชน ประกอบด้วย การเรียนในชั้นเรียน การเรียนนอกชั้นเรียน การฝึกปฏิบัติ และการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

4.3 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่ทางวิทยาลัยชุมชนจัดทำหรือจัดหาเป็น เครื่องช่วยในการเรียนการสอนการศึกษาระดับมัธยมศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนของวิทยาลัยชุมชนมีความสามารถพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติตามจุดประสงค์ของโปรแกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ตัวอย่างเช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายข้ามศีรษะ วัสดุฝึกปฏิบัติของนักศึกษา รวมถึงแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

4.4 การประเมินผลการศึกษา หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตัดสินระดับความรู้ ความสามารถของนักศึกษา ได้แก่ การทดสอบ การวัด และการประเมินผลการศึกษาและการปฏิบัติงาน ตาม เกณฑ์มาตรฐานของวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. 2545

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. นักศึกษาโปรแกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของวิทยาลัยชุมชนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่น่าทึ่งและความคาดหวังแตกต่างกัน
2. นักศึกษาโปรแกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของวิทยาลัยชุมชนที่อยู่แต่ละภูมิภาคจะมีความคิดเห็นในสิ่งที่น่าทึ่งแตกต่างกัน
3. นักศึกษาโปรแกรมการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของวิทยาลัยชุมชนที่อยู่แต่ละภูมิภาคจะมีความคิดเห็นในความคาดหวังแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยชุมชน
 - 1.1 วิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย
 - 1.2 หลักการของวิทยาลัยชุมชน
 - 1.3 ปรัชญาของวิทยาลัยชุมชน
 - 1.4 วิสัยทัศน์วิทยาลัยชุมชน
 - 1.5 พันธกิจวิทยาลัยชุมชน
 - 1.6 เป้าหมายของวิทยาลัยชุมชน
 - 1.7 การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน
 - 1.8 หลักการจัดการศึกษาวิทยาลัยชุมชน
 - 1.9 วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาวิทยาลัยชุมชน
 - 1.10 การจัดโครงสร้างองค์กรวิทยาลัยชุมชน
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษาปทุมวัย
 - 2.1 หลักสูตร
 - 2.1.1 หลักสูตรการศึกษาปทุมวัย
 - 2.1.2 หลักสูตรวิทยาลัยชุมชน
 - 2.1.3 หลักสูตรอนุปริญญาโปรแกรมวิชาการศึกษาปทุมวัย
 - 2.2 การจัดการเรียนการสอน
 - 2.3 สื่อและอุปกรณ์การสอน
 - 2.4 การประเมินผลการศึกษา
3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความความคาดหวัง
ทฤษฎีความคาดหวัง
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยชุมชน

1.1 วิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย

วิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย เริ่มปรากฏจริงจิ่งในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515-2519) โดยมีหลักการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนภาคต่างๆ โดยให้รวมวิทยาลัยครู วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยพลศึกษาและวิทยาลัยพยาบาลจัดเข้าเป็นระบบวิทยาลัยชุมชนประจำภาค โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของระบบอุดมศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้มีแนวคิดในการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน โดยได้มีการดำเนินการเป็น 2 ระยะ (สุวัชร ททรัพย์พรรณ, 2540 : 19-21) ดังนี้

ระยะที่ 1 วิทยาลัยชุมชนในวิทยาลัยครู เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2527 ได้มีการประชุมอธิบดีโดยนายชวน หลีกภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธาน นายสมาน แสงมะลิ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้เสนอที่ประชุมว่า เพื่อจะได้ใช้ทรัพยากรวิทยาลัยครูโดยเฉพาะทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นครู อาจารย์ระดับปริญญาตรี โท เอก เกือบ 6,000 คน ให้เป็นประโยชน์แก่บ้านเมืองให้มากที่สุด จึงสมควรให้จัดตั้งวิทยาลัยวิทยาลัยชุมชนขึ้นในวิทยาลัยครู ซึ่งต่อมานายชวน หลีกภัย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการได้ลงนามในประกาศกระทรวงศึกษาธิการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนจำนวน 4 แห่ง เมื่อวันที่ 20 เมษายน 2527 คือ วิทยาลัยชุมชนพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก วิทยาลัยชุมชนอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี วิทยาลัยชุมชนนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา และวิทยาลัยชุมชนนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช นอกจากนี้ได้จัดตั้งสำนักพัฒนาวิทยาลัยชุมชนขึ้น สังกัดกรมการฝึกหัดครู มีหน้าที่บริหารงานทั่วไป วางแผน วิจัย ฝึกอบรม ประสานงาน พัฒนาหลักสูตร และกำกับมาตรฐาน ติดตามและประเมินผลวิทยาลัยชุมชน

ในการจัดตั้งครั้งนั้น ได้จัดเตรียมหลักสูตรไว้ 2 รูปแบบ ได้แก่

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรเทคนิควิชาชีพ (ป.ท.อ.) เป็นหลักสูตร 2 ปี มุ่งเน้นให้นักศึกษาประกอบอาชีพได้ และบางสาขาวิชาอาจศึกษาต่อในระดับสูง

2. หลักสูตรระยะสั้น มุ่งพัฒนาประสิทธิภาพการประกอบอาชีพหรือคุณภาพชีวิต

ระหว่างที่วิทยาลัยครูกำลังเตรียมดำเนินงานนั้น ได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติวิทยาลัยครูให้เปิดสอนถึงระดับปริญญาตรี ทำให้วิทยาลัยครูมีหลากหลายสาขา วิทยาลัยชุมชนในวิทยาลัยครูจึงยุบเลิกไปในปี 2537 นั้นเอง

ระยะที่ 2 วิทยาลัยชุมชนในวิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยพลศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์และวิทยาลัยช่างศิลป์ เมื่อวันที่ 26 กรกฎาคม 2537 สืบเนื่องจากกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เร่งดำเนินโอกาสทางการศึกษาในระดับอุดมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้ผู้จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าศึกษาชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ประกอบกับอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความต้องการแรงงานสูงมาก นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาเฉพาะทางของกระทรวงศึกษาธิการที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ทั่วประเทศ เช่น วิทยาลัยเกษตรกรรม วิทยาลัยพลศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลป์และวิทยาลัยช่างศิลป์ มีอาคารสถานที่วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรและทรัพยากรอื่นที่เหมาะสม และมีความพร้อมในระดับหนึ่งที่จะขยายฐานทางด้านวิชาการ โดยเพิ่มบทบาททางด้านการเรียนการสอนและการฝึกอบรมได้กว้างขวาง สอดคล้องกับความ

ต้องการของท้องถิ่นมากขึ้น กระทรวงศึกษาธิการจึงเสนอเปิดเป็นวิทยาลัยชุมชน (สำนักงานส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน. 2545 : 13)

วิทยาลัยชุมชนนับเป็นสถานศึกษาที่มีนักรับการศึกษา ตลอดจนหน่วยงานสถานศึกษาที่ดำเนินการเกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชนได้ให้ความหมายที่แตกต่างกัน ดังนี้

สำนักงานโครงการวิทยาลัยชุมชน สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2537 : 1) กล่าวว่า วิทยาลัยชุมชน เป็นสถานศึกษาให้บริการศึกษาแก่ชุมชน จัดการเรียนการสอนหลายรูปแบบ หลักสูตรมีความอ่อนตัวและยืดหยุ่นตามความต้องการ และความจำเป็นของชุมชน จัดโอกาสให้ทุกคนในชุมชนได้แสวงหาความรู้ และทักษะในสาขาวิชาการ วิชาชีพต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนนั้นได้ตามศักยภาพของตน

สุวกิจ ศรีปัดถา (2537 : 1) ได้กล่าวว่า วิทยาลัยชุมชน คือ สถานศึกษาที่มีความมุ่งหมายหลักที่จะให้ความรู้แก่ประชาชนรอบๆ บริเวณที่วิทยาลัยตั้งอยู่ให้บุคคลเหล่านั้นสามารถทำมาหากินตามอาชีพที่ตนเลือกได้อย่างดีมีคุณภาพสูง บริการความรู้ต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนรอบๆ วิทยาลัยนั้นๆ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น วิทยาลัยชุมชนจึงเป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในชุมชนที่มีจำนวนผู้คนมากพอที่จะให้การสนับสนุนกิจการของวิทยาลัย และมีสถานที่ทำงานในชุมชนเพียงพอ และเหมาะสมที่จะรับคนที่ได้รับการศึกษาจากวิทยาลัยชุมชนนั้นๆ เข้าไปทำงานในท้องถิ่น วิชาความรู้ที่วิทยาลัยชุมชนให้บริการจึงเป็นการให้ความรู้เกี่ยวกับงานอาชีพที่มีอยู่ในชุมชนนั้น เป็นหลักในการดำเนินการเรียนการสอน และให้ความรู้เพื่อพัฒนางานอาชีพตรงกับความต้องการของผู้เรียนเป็นสำคัญ

เกษม วัฒนชัย (มติชน. 2544 : 20) ได้กล่าวว่า วิทยาลัยชุมชน คือ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี หลักสูตร 2 ปี ซึ่งทำหน้าที่รองรับผู้จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าที่ยังไม่มีความพร้อมที่จะศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ตลอดจนคนทำงานหรือผู้ว่างงานที่ต้องการตัดทวงความรู้เพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถประกอบวิชาชีพได้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน อันจะเป็นผลนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งทั้งทางเศรษฐกิจ และสังคม

สำนักงานส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน (2545 : 9) วิทยาลัยชุมชน คือ สถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษา 2 ปี แรกของระดับอุดมศึกษา และจัดการศึกษาตลอดจนฝึกอบรมในหลักสูตรเพื่อพัฒนาอาชีพ และพัฒนาคุณภาพชีวิตในสาขาวิชาที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน การจัดการศึกษาและฝึกอบรมเป็นความหลากหลายทั้งประเภทวิชาและวิธีการจัดการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสอย่างกว้างขวางแก่ผู้เรียนทุกเพศทุกวัย เพื่อเป็นหลักประกันสำหรับอนาคตของทุกคนที่จะได้ความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพ ไปศึกษาต่อหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองต่อไป

บัญญัติ พุ่มพันธ์ (2548 : 18) ได้กล่าวว่า วิทยาลัยชุมชนเป็นสถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา ซึ่งบริหารจัดการ โดยชุมชนในรูปของสภาวิทยาลัยชุมชน มีวัตถุประสงค์ในการให้การศึกษาและการฝึกอบรมด้านวิชาการและด้านวิชาชีพตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

จากความหมายสรุปได้ว่า วิทยาลัยชุมชนเป็นสถานศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อเป็นแหล่งความรู้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ ได้พัฒนาตนเองด้านวิชาการ และวิชาชีพที่นำไปสู่การพัฒนาตนเอง และการประกอบอาชีพที่มีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันประเทศไทยมีวิทยาลัยชุมชนทั้งสิ้น 10 แห่งอยู่ในสังกัดระดับอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ดังนี้

1. วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน
2. วิทยาลัยชุมชนพิจิตร
3. วิทยาลัยชุมชนตาก
4. วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์
5. วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร
6. วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู
7. วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว
8. วิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี
9. วิทยาลัยชุมชนระนอง
10. วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส

มีตำแหน่งผู้บริหารวิทยาลัยชุมชน เรียกว่า ผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการ มีบุคลากรประจำตำแหน่ง
เป็นอาจารย์ประจำตามโปรแกรมวิชาทั้ง 13 โปรแกรม และมีอาจารย์พิเศษซึ่งจ้างสอนตามเครือข่ายของวิทยาลัย
ชุมชน

วิทยาลัยชุมชนเป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนที่จบการศึกษาระดับ
มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าศึกษาในระดับอนุปริญญา และผู้ที่ต้องการเพิ่มประสบการณ์ในอาชีพให้มี
คุณภาพดีขึ้น มีการฝึกอบรมด้านอาชีพตามความต้องการของชุมชน และสามารถเรียนได้ตลอดชีวิตในท้องถิ่นของ
ตนเอง ซึ่งวิทยาลัยชุมชนเรียกว่า หลักสูตรระยะสั้น

1.2 หลักการของวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชน (Community College) เป็นสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการ
อุดมศึกษา, 2547 : 7) ที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อเอื้อต่อประชาชนในพื้นที่ ได้สามารถศึกษาต่อหรือเรียนรู้ได้ โดยวิทยาลัย
ชุมชนอาจมีสถาบันเป็นหน่วยงานของตนเองหรือประสานเชิงบริการจัดการกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ การ
จัดตั้งวิทยาลัยชุมชนมาจากแนวคิดการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) เป็นแนวคิดที่องค์การ
ยูเนสโก (UNESCO) ของสหประชาชาติ ซึ่งเป็นองค์กรสำคัญของโลก ได้กำหนดไว้เพื่อเป็นแนวทางในการจัด
การศึกษาเพื่อส่งเสริมให้เกิดการรู้หนังสือ (literacy) แก่คนทั้งโลกอย่างเหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น และสร้างโอกาส
สำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต คือ การจัดการศึกษาต่อเนื่องที่เปิดโอกาสให้กับประชาชนทุกคนได้เรียนรู้ตามความ
ต้องการของทุกคน เพื่อการพัฒนาภายใต้การจัดการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All) การศึกษาต่อเนื่องจึง
เป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Education) ทุกหน่วยงานในสังคมควรสนับสนุนส่งเสริมให้
เกิดเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ (All for Education) ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบหรือ
การศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับประเทศไทยการพัฒนาวิทยาลัยชุมชนขึ้นมาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2544 โดยเน้น
เฉพาะจังหวัดที่ยังขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษา

หลักการและวิธีการในการบริหารจัดการวิทยาลัยชุมชนมีหลักซึ่งเป็นหัวใจสำคัญดังนี้ (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. 2547 : 11-12) ให้โอกาสและปฏิบัติต่อนักศึกษาผู้เข้ารับบริการทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน เป็นการประกันความเสมอภาคแก่กลุ่มคนท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกล ให้มีโอกาสได้ศึกษาในระดับอุดมศึกษารวมทั้งจัดให้บริการคำปรึกษา/แนะแนว บริหารจัดตารางการเรียนที่ยืดหยุ่นหลากหลาย มีการขยายเครือข่ายการจัดการศึกษาอย่างครอบคลุมทั่วถึง ในลักษณะเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ยึดชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้คนไทยในชุมชนได้เรียนรู้และฝึกทักษะอย่างกว้างขวาง จัดโปรแกรมการศึกษาแบบสหวิทยาการ มีทั้งหลักสูตรคู่ขนานกับระบบอุดมศึกษาเพื่อการศึกษาต่อ และมีหลักสูตรทางเลือกเพื่อเข้าสู่อาชีพ ตลอดจนหลักสูตรเพื่อฝึกทักษะการทำงานที่สามารถเข้าสู่งานได้อย่างรวดเร็ว หลักสูตรต่างๆ จัดให้ทุกสาขา ทุกอาชีพ เป็นทางเลือกของคนในชุมชนตามศักยภาพบุคคล จัดการสอนและฝึกอบรมที่มีคุณภาพ มุ่งผลให้ผู้เรียนและกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับบริการมีความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นและรูปแบบวิธีการที่เกิดประโยชน์สูงสุดต่อบุคคลและชุมชน เป็นแหล่งผลิตและพัฒนากำลังคนในภาคเศรษฐกิจหลัก ทั้งด้านธุรกิจการเกษตรและอุตสาหกรรมที่เน้นการสร้างวิชาชีพเพื่อการประกอบกิจการ (Entrepreneurship) ช่วยให้เกิดการสร้างกิจการงานของตนเอง รวมทั้งผลิตคนป้อนตลาดแรงงาน ตลอดจนช่วยอบรม เพิ่มพูนทักษะการทำงานแก่แรงงานในภาคการผลิตของสังคมและประเทศชาติ สร้างความแข็งแกร่งในการบริหารจัดการโดยความร่วมมืออย่างใกล้ชิดในรูปแบบเครือข่ายระหว่างวิทยาลัยชุมชน สถานประกอบการ องค์กรเอกชน และหน่วยงานรัฐและเอกชนอื่นๆ เพื่อสามารถให้บริการที่ตอบสนองความต้องการของประชาชนและชุมชนอย่างกว้างขวาง จัดเก็บค่าบริการจากกลุ่มเป้าหมายในราคาถูก เพื่อให้บริการแก่กลุ่มบุคคลในท้องถิ่นที่อยู่ห่างไกลและมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ได้มีโอกาสเรียนโดยไม่ออกไปจากระบบการศึกษา และได้เรียนใกล้บ้านตลอดจนได้เรียนไปพร้อมกับการทำงานเพื่อพัฒนาต่อเนื่องให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต ปรับเปลี่ยนบทบาทการศึกษาที่เน้นการให้บริการแก่คนในสังคมได้อย่างครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย ทั้งวิธีบริการ และการจัดสาขาวิชาทันสมัย ยืดหยุ่น และรวดเร็ว ทันกับความเปลี่ยนแปลง มีการสำรวจ/จัดทำระบบข้อมูลการเปลี่ยนแปลงความต้องการของชุมชน เทคโนโลยีและตลาดแรงงานตลอดเวลา เพื่อนำมาใช้พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ จัดบทบาทที่เข้มแข็งในการแสวงหาพันธมิตร ความร่วมมือกับบุคคล ชุมชน หน่วยงาน องค์กรสมาคมวิชาชีพ ผู้เกี่ยวข้องทุกส่วน กำหนดกรอบความร่วมมือทั้งรูปแบบและระดับความสัมพันธ์หลากหลาย ให้ชุมชนได้เลือกในการเข้าร่วมกิจกรรมตามความพร้อมของตนเพื่อร่วมกันดำเนินงานให้เกิดประโยชน์ในด้านต่างๆ ตามภารกิจของวิทยาลัยชุมชน สร้างองค์งานที่เข้มแข็งในการชักนำชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมทั้งการกำหนดนโยบายการตัดสินใจ การดำเนินงาน และการสนับสนุนทุกรูปแบบ เพื่อจัดให้บริการตามความต้องการของชุมชน

1.3 ปรัชญาของวิทยาลัยชุมชน

การศึกษามีคุณค่าอันประมาณการไม่ได้ต่อบุคคลและสังคมโดยส่วนรวม บัจเจกบุคคลจึงควรได้รับการศึกษาที่สมบูรณ์ที่สุดตามศักยภาพแห่งตนและศักยภาพของรัฐ วิทยาลัยชุมชนเกิดขึ้นและดำรงอยู่เพื่อสร้างสรรค์โอกาสทางการศึกษาให้สมาชิกของชุมชนได้พัฒนาตนเองในสาขาวิชาที่จะเพิ่มคุณค่าแห่งชีวิตและเพิ่มศักยภาพของชุมชนในมิติต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. 2547 : 11)

1.4 วิทยาลัยนวัตวิद्याลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาแห่งแรกที่ชุมชนมีบทบาทในการบริหารจัดการโดยตรง เพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของชุมชน รวมทั้งเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และเป็นหน่วยจัดโอกาสให้สมาชิกของชุมชนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. 2547 : 12)

1.5 พันธกิจวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชนมีพันธกิจที่รัฐมอบหมายให้จัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าระดับปริญญาในทุกสาขาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนที่วิทยาลัยตั้งอยู่ และนอกจากนี้ยังมีพันธกิจที่มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนกว่าพันธกิจแรกคือ การให้การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ และคุณภาพชีวิตของสมาชิกในชุมชนอันนำไปสู่ความสามารถทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. 2547 : 12)

1.6 เป้าหมายของวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชนเป็นบริการการศึกษาเพื่อสังคมที่เน้นความต้องการการศึกษาที่เฉพาะเจาะจง และหน่วยงานสามารถตอบสนองการจัดการศึกษานั้นได้ การจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาประจำท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมหลักสูตร และสาขาวิชาที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนเป็นหลัก โดยให้วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการศึกษา 2 ปีแรกของระดับอุดมศึกษา ให้แก่ผู้เรียนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับพื้นฐานการศึกษา เพื่อให้มีวิชาความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพ พัฒนางาน ไปศึกษาต่อ หรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองต่อไป เป็นการสร้างความเสมอภาคทางการศึกษาแก่ประชาชนในชนบทให้มีโอกาสได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จุดประสงค์เพื่อ

1.6.1 ให้ผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าได้เข้าเรียนต่อระดับอุดมศึกษาหรือเพื่อไปประกอบอาชีพได้ รวมถึงการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิตที่สามารถเชื่อมโยงกับการศึกษาทุกระดับ และช่วยเติมเต็มส่วนการศึกษาที่ขาดไปให้สมบูรณ์ขึ้น

1.6.2 ตอบสนองต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น และสนับสนุนนโยบายรัฐบาลที่มุ่งสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนท้องถิ่นตามโครงการพัฒนาชนบทต่างๆ

1.6.3 พัฒนาทักษะความรู้ด้านอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต การประกอบอาชีพอิสระ หรือการประกอบอาชีพในสถานประกอบการ โดยวิทยาลัยชุมชนจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา พัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการพัฒนาและการผลิตบุคลากร ซึ่งอาจจะดำเนินการเองหรือดำเนินการร่วมกับสถานประกอบการต่างๆ ในท้องถิ่น

1.6.4 กระจายอำนาจการจัดการศึกษาสู่ท้องถิ่น และให้นำทรัพยากรที่มีอยู่หลากหลายในแต่ละพื้นที่ และอยู่ต่างสังกัดมาดำเนินการจัดการศึกษาวิทยาลัยชุมชน โดยให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบองค์คณะบุคคล เพื่อเอื้อประโยชน์ในการดำรงชีวิตและประกอบอาชีพแก่ประชาชนในท้องถิ่น

1.7 การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชนจัดเป็นสถาบันอุดมศึกษา จัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน การจัดหลักสูตรได้แก่ หลักสูตรอนุปริญญาหรือหลักสูตร 2 ปีแรกของระดับอุดมศึกษา ทั้งสายวิชาการและวิชาชีพอื่นเพื่อการถ่ายโอนไปศึกษาต่อระดับปริญญา หรือเพื่อประกอบอาชีพ โดยจัดเป็นโปรแกรมมีทั้งหมด 13 โปรแกรมดังนี้

1. โปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย
2. โปรแกรมวิชาการพัฒนาชุมชน
3. โปรแกรมวิชาการปกครองท้องถิ่น
4. โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
5. โปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป
6. โปรแกรมวิชาการบัญชี
7. โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์
8. โปรแกรมวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ
9. โปรแกรมวิชาพาณิชยอิเล็กทรอนิกส์
10. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการผลิตปศุสัตว์
11. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
12. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้ากำลัง
13. โปรแกรมวิชาเทคโนโลยีรถยนต์

การจัดการศึกษาจะจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการและวิชาชีพตามหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนประกอบด้วย

1.7.1 ระดับการศึกษา จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และวิชาชีพชั้นสูง

1.7.1.1 จัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการทางสังคม และเศรษฐกิจหลักๆ ของประเทศ ประกอบด้วย

- สังคมและเศรษฐกิจเกษตร เน้นหลักสูตรการเกษตรอุตสาหกรรม
- สังคมและเศรษฐกิจอุตสาหกรรม เน้นหลักสูตรช่างฝีมือ การผลิต และการแปรรูป

เป็นต้น

- สังคมและเศรษฐกิจภาคบริการ เน้นหลักสูตรการบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์สุขภาพ

และการท่องเที่ยว

- สังคมและเศรษฐกิจสารสนเทศ เน้นหลักสูตรคอมพิวเตอร์และสารสนเทศ

1.7.1.2 ชนิดของหลักสูตร จัดหลักสูตรอย่างน้อย 4 ประเภท ได้แก่

- หลักสูตรอนุปริญญา หรือหลักสูตร 2 ปีแรกของระดับอุดมศึกษาทั้งสายวิชาการและวิชาชีพอื่น เพื่อการถ่ายโอนไปศึกษาต่อระดับปริญญา หรือเพื่อประกอบอาชีพ
- หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และวิชาชีพชั้นสูง ซึ่งเน้นความรู้ ทักษะและสมรรถนะอาชีพเพื่อการประกอบอาชีพ
- หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาอาชีพ และเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต
- หลักสูตรปรับพื้นฐาน หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น หรือรายวิชาที่ใช้จัดให้ผู้เรียนเพื่อปรับพื้นฐานการศึกษาให้เต็มประสิทธิภาพ

1.7.1.3 วิธีการจัดการศึกษา จัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย โดยจัดในรูปแบบที่เปิดกว้างหลากหลาย ปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน มีความยืดหยุ่นทั้งด้านการเข้าเรียน ตารางเรียน สถานที่เรียน วิธีการเรียนการสอนและการสำเร็จการศึกษา เช่น ผู้เรียนจะเรียนทางไกลเรียนภาคปกติหรือภาคค่ำหรือวันหยุดราชการ นอกจากนี้จะต้องสร้างพันธมิตรกับธุรกิจเอกชน องค์กรของรัฐและชุมชน มุ่งเน้นคุณภาพและการใช้ทรัพยากรร่วมกันละชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและบริหารจัดการ ทั้งนี้การดำเนินงานให้เป็นที่ไปตามความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมประเทศ

1.7.1.4 ผู้สอน ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มที่ 1 ผู้สอนซึ่งเป็นครู-อาจารย์ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนเป็นประจำอยู่แล้ว คือ (1) อาจารย์ประจำของวิทยาลัยชุมชน และ (2) ครู-อาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ซึ่งเชิญมาเป็นอาจารย์พิเศษ

กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่นๆ ที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ด้านการถ่ายทอด (การสอน) ซึ่งได้รับเชิญให้มา โดยให้มีฐานะเป็นอาจารย์พิเศษหรือวิทยากร

1.7.1.5 กลุ่มเป้าหมายผู้เรียน

- สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า
- อยู่ในวัยแรงงานที่พลาดโอกาสศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา
- ผู้ไม่รู้หนังสือ/ผู้ไม่สำเร็จการศึกษาระดับต่างๆ หรือผู้ออกจากคัน
- ผู้สำเร็จการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี
- ผู้ที่ทำงานหรือเกษียณงานแล้ว
- ผู้ที่ทำงานและต้องการเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์
- ผู้เรียนในระบบการศึกษาปกติที่ต้องการพัฒนาความสามารถบางวิชา

1.7.2 การจัดฝึกอบรม

วิทยาลัยชุมชนมีพันธกิจในการจัดฝึกอบรมให้กับประชาชนเพื่อส่งเสริมให้มีการพัฒนาอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในชุมชน โดยมีหลักสูตรที่สอดคล้องกับอาชีพ ธุรกิจ เศรษฐกิจ และปัญหาทางสังคมของชุมชน ดังนี้

1.7.2.1 หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาอาชีพ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะและสมรรถนะการประกอบอาชีพได้จริง และเข้าสู่อาชีพได้รวดเร็ว โดยจะต้องสอนแบบครบวงจรทั้งการตลาด เทคโนโลยี

1.7.2.2 หลักสูตรระยะสั้นเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จะต้องเปิดสอนให้หลากหลายตามความต้องการของผู้เรียน

โดยหลักสูตรทั้ง 2 ประเภท สามารถเก็บหน่วยการเรียนรู้สะสมไว้สำหรับเทียบความรู้เข้าสู่ระบบการศึกษาปกติได้ (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. 2547 : 12–13)

1.8 หลักการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน มีดังนี้

1.8.1. มุ่งรับผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาจากมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าที่อยู่ในท้องถิ่นห่างไกล และขาดแคลนสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา ได้เข้าเรียนในหลักสูตรระดับอนุปริญญาและสามารถศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีได้

1.8.2 มุ่งผลิตกำลังคนเพื่อเข้าประกอบอาชีพในระดับผู้ชำนาญเฉพาะทางในกรณีที่ผู้เรียนไม่ประสงค์จะศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษา

1.8.3 เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัด ความสนใจ และความพร้อม

1.8.4 เปิดโอกาสให้สถานศึกษาจัดการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสม ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

1.8.5 เปิดโอกาสให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์จากสถานประกอบการหรืออาชีพอิสระได้

1.8.6 เปิดโอกาสให้สถานศึกษาและชุมชนในท้องถิ่นทั้งภาครัฐ และเอกชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (หลักสูตรวิทยาลัยชุมชน. 2545 : 3)

1.9 วัตถุประสงค์การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน มีดังนี้

1.9.1 เพื่อให้มีความรู้และทักษะในวิชาสามัญ สำหรับเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อและเพื่อประโยชน์ในการนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข

1.9.2 เพื่อให้มีความรู้ ความชำนาญเฉพาะทางในสาขาอาชีพต่างๆ ที่ได้ศึกษา สามารถนำไปประกอบอาชีพและมีความสามารถในการจัดการธุรกิจได้อย่างอิสระ

1.9.3 เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพอิสระ สามารถมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ และมีความสามารถในการจัดการธุรกิจและเป็นผู้นำในองค์กรขนาดเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ และพร้อมที่จะก้าวไปสู่งานในองค์กรขนาดใหญ่ในอนาคตได้

1.9.4 เพื่อให้มีมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม จริยธรรม มีนิสัยรักการทำงาน ขยันหมั่นเพียรและซื่อสัตย์สุจริตและมีวินัยในตนเอง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.9.5 เพื่อให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักในการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเกิดความสำนึกในความเป็นไทย ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข (หลักสูตรวิทยาลัยชุมชน. 2545 : 3)

1.10 การจัดโครงสร้างองค์กรวิทยาลัยชุมชน

การจัดโครงสร้างองค์กรวิทยาลัยชุมชน แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ส่วนกลาง และส่วนวิทยาลัย

1.10.1 ส่วนกลาง โครงสร้างองค์กรวิทยาลัยชุมชนส่วนกลาง ประกอบด้วย

- (1) คณะกรรมการการอุดมศึกษา
- (2) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- (3) คณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน
- (4) สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน

1.10.2 ส่วนวิทยาลัย โครงสร้างองค์กรของวิทยาลัยแต่ละแห่ง ประกอบด้วย

(1) สภาวิทยาลัยชุมชน เป็นองค์คณะบุคคลบริหารงานวิทยาลัยชุมชนทั้งระบบ (ระบบเครือข่าย: วิทยาลัยชุมชนและหน่วยจัดการศึกษา มีอำนาจหน้าที่

- วางนโยบายและให้ความเห็นชอบแผนการจัดการศึกษา และงบประมาณของวิทยาลัย
- กำกับดูแลให้วิทยาลัยปฏิบัติตามนโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาตามที่

คณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด

- ออกระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของวิทยาลัย
- พิจารณาให้ความเห็นชอบการแบ่งส่วนงานในวิทยาลัย และการจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษา

ของวิทยาลัย

- ระดมทุนทรัพยากรเพื่อการจัดการศึกษาของวิทยาลัย
- ให้คำปรึกษาและคำแนะนำการบริหาร และการจัดการวิทยาลัยแก่ผู้อำนวยการ
- ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ และการดำเนินงาน

ของวิทยาลัย

- ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก ทั้งนี้

ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

- อนุมัติการให้อนุสัญญาและประกาศนียบัตร
- อนุมัติการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
- พิจารณาให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของวิทยาลัย
- แต่งตั้งคณะทำงาน หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เพื่อกระทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่

ของสภาวิทยาลัย

- ให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งและถอดถอนผู้อำนวยการ
- ดำเนินการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสภาวิชาการ

(2) วิทยาลัยชุมชน เป็นส่วนราชการ ซึ่งจัดเป็นสถานศึกษาในระบบเครือข่ายวิทยาลัยชุมชน มีอำนาจหน้าที่

- เป็นสถาบันหลักในระบบเครือข่ายวิทยาลัยชุมชน ซึ่งดำเนินบทบาทสถานศึกษาของรัฐที่บริหารจัดการโดยชุมชน
- จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาทั้งสายวิชาการและวิชาชีพ
- จัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
- จัดหลักสูตรระยะสั้น หลักสูตรปรับพื้นฐาน จัดอบรมและการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต และหลักสูตรอื่นตามความต้องการของชุมชน
- บริหารจัดการการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน และหน่วยจัดการศึกษาตามแผนและงบประมาณ ที่สภาวิทยาลัยชุมชนให้ความเห็นชอบ
- ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษา
- ส่งเสริมให้มีการสร้างและพัฒนาอาชีพ คุณภาพวิถีชีวิต เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ศิลปะ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน
- จัดให้มีการสังเคราะห์องค์ความรู้ เพื่อต่อยอดความต้องการพัฒนาของชุมชน และครอบครัวในรูปของการวิจัยหรือการศึกษาเพื่อการพัฒนาร่วมกับชุมชน
- บริหารจัดการให้ส่วนงานภายใต้วิทยาลัยชุมชนดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย
- เป็นสำนักงานเลขานุการของสภาวิทยาลัยชุมชน

(3) สภาวิชาการ เป็นองค์คณะบุคคลผู้ชำนาญหรือเชี่ยวชาญ งานวิชาการของวิทยาลัยชุมชนทั้งระบบ มีอำนาจหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่สภาวิทยาลัย และผู้อำนวยการเกี่ยวกับหลักสูตร การเรียนการสอน คุณภาพการศึกษา การเปิดสาขาวิชา การเปิดหลักสูตร และการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษา

(4) หน่วยจัดการศึกษา สถานที่ ที่สภาวิทยาลัยชุมชนประกาศจัดตั้งเป็นหน่วยจัดการศึกษา เครือข่ายของวิทยาลัยเพื่อจัดการศึกษาตามที่ชุมชนต้องการร่วมกับวิทยาลัยชุมชน การประกาศให้สถานที่ใดเป็นหน่วยจัดการศึกษาเป็นไปตามข้อบังคับของวิทยาลัยชุมชน มีอำนาจหน้าที่

- ร่วมกับวิทยาลัยชุมชน และหน่วยจัดการศึกษาอื่นในการจัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษาที่สภาวิทยาลัยชุมชนให้ความเห็นชอบ
- จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาทั้งสายวิชาการและวิชาชีพจัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และหลักสูตรปรับพื้นฐาน รวมทั้งจัดหลักสูตรระยะสั้น จัดอบรมและการศึกษาต่อเนื่องตลอดชีวิต และหลักสูตรอื่นเพิ่มเติมตามความต้องการของชุมชนได้

(5) คณะกรรมการหน่วยจัดการศึกษา เป็นองค์คณะบุคคลสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยจัดการศึกษา มีหน้าที่กำกับติดตาม และให้การสนับสนุนหน่วยจัดการศึกษาดำเนินงานให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ของหน่วยจัดการศึกษาอื่นๆ

โครงสร้างงานในวิทยาลัยชุมชน

โครงสร้างงานของวิทยาลัยชุมชนจะต้องให้ความสำคัญกับงานจัดการเรียนการสอนงานบริการ และงานกิจกรรมเกี่ยวกับนักศึกษาหรือผู้เรียนสูงสุด โดยมีงานอื่นเป็นส่วนสนับสนุนหรืออำนวยความสะดวกให้กับการเรียนการสอนฯ ดำเนินไปอย่างราบรื่นและเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนและชุมชนสูงสุด และต้องเป็นโครงสร้างงานที่สอดคล้องกับนโยบาย หลักการ ปรัชญา และกฎหมายของวิทยาลัยชุมชน การแบ่งส่วนงานภายในของวิทยาลัยแต่ละแห่งจะต้องยึดเกาะงานตามโครงสร้างงานหลักๆ ดังต่อไปนี้

1. งานจัดการเรียนการสอนและงานวิชาการ เป็นงานที่สำคัญที่สุด เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว การจัดการศึกษา ปรับพื้นฐานการเรียนรู้ของผู้เรียน งานพัฒนาหลักสูตร งานสื่อการเรียนการสอน งานวัดผล/ประเมินผลการเรียน งานสรรหาและคัดเลือกวิทยากร งานนิเทศ ฯลฯ

2. งานบริการและงานกิจการนักศึกษา เกี่ยวข้องกับงานจัดให้บริการแก่นักศึกษาด้านต่างๆ ที่จะอำนวยความสะดวกให้นักศึกษาหรือผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนจบหลักสูตร เช่น งานจัดหาทุน งานแนะแนว งานรักษาความปลอดภัย งานดูแลสุขภาพ สุขอนามัย ที่พักอาศัย (หอพัก) งานบริการศูนย์เด็กเล็ก ฯลฯ รวมทั้งสนับสนุนให้มีความพร้อมภายหลังสำเร็จการศึกษา เช่น การจัดหางาน การจ้างงาน การศึกษาต่อให้กับนักศึกษา

3. งานอำนวยความสะดวกและงานสนับสนุน ที่มีเป้าหมาย เพื่อให้งานอื่นๆ โดยเฉพาะงานจัดการเรียนการสอน ดำเนินไปอย่างราบรื่น รวมทั้งงานด้านอาคารและสถานที่ งานบริหารบุคคล งานสวัสดิการ งานบัญชี งานการเงิน งานพัสดุ งานธุรการ งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานประชาสัมพันธ์ งานยานพาหนะ งานนโยบายและแผนและงบประมาณ งานเลขานุการสภาวิทยาลัยชุมชน ฯลฯ

4. งานจัดตั้งและบริการระบบเครือข่าย ซึ่งเกี่ยวข้องกับงานจัดตั้งหน่วยจัดการศึกษา งานส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน งานติดตามประเมินผลการจัดการศึกษา งานบริการชุมชน เครือข่าย หน่วยจัดการศึกษา รวมทั้งงานมวลชนสัมพันธ์ งานการมีส่วนร่วมของชุมชน ฯลฯ (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. 2547 : 25)

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน

โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย เป็นการศึกษาที่เกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา เพื่อเป็นหลักให้ผู้เรียนยึดเป็นแนวทางในการศึกษาในระดับต่อไป ซึ่งการจัดโปรแกรมที่สำคัญมีองค์ประกอบดังนี้

2.1 การจัดหลักสูตร

“หลักสูตร” มาจากคำภาษาอังกฤษว่า “curriculum” ซึ่งเป็นคำที่มาจากภาษาละตินว่า “currere” หมายถึง ทางวิ่ง หรือ ลู่วิ่ง จึงน่าจะสนใจว่า หลักสูตร หรือ curriculum จะเปรียบเทียบกับ ทางวิ่ง หรือลู่วิ่งหรือไม่ มีนักวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังนี้

ทาบ (Taba, 1962 : 10) ให้แนวคิดที่ว่าหลักสูตรโดยทั่วไปจะมียุทธศาสตร์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. วัตถุประสงค์ หมายถึง สิ่งที่เราคาดหวังไว้ว่า เมื่อผู้เรียนผ่านหลักสูตรนี้แล้วควรมีคุณสมบัติอย่างไร วัตถุประสงค์นี้มีทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไป และวัตถุประสงค์เฉพาะ
2. เนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่ผู้เรียนได้รับเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหรือคุณลักษณะต่าง ๆ ตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์
3. กระบวนการเรียนการสอน หมายถึง แผนการสอนในการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรกำหนด หรือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และประสบการณ์ตามที่กำหนด
4. การประเมินผลผลิต หมายถึง โครงการที่จะประเมินเพื่อดูว่าผลผลิตที่ได้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนดหรือไม่

สังต์ อุทรานันท์ (2532 : 8-16) ให้คำนิยามของคำว่าหลักสูตร ได้ดังนี้

1. หลักสูตร คือ มวลประสบการณ์ที่โรงเรียนจัดให้เด็ก
2. หลักสูตร คือ สื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทาง
3. หลักสูตร คือ ข้อผูกพันระหว่างนักเรียนกับครู และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน
4. หลักสูตร คือ สิ่งที่สังคมคาดหวังหรือมุ่งหวังจะให้เด็กได้รับรู้
5. หลักสูตร คือ กระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียน ครู และสิ่งแวดล้อมทางการเรียน
6. หลักสูตร จะรวมไปถึงกิจกรรมทั้งนอกห้องเรียนและกิจกรรมนอกหลักสูตร

ปทีป เมธาคุณวุฒิ (2532 : 1) อธิบายว่า หลักสูตร คือ แผนการเรียนซึ่งประกอบด้วยจุดมุ่งหมายของการศึกษา วิธีการเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งหมายถึงการพิจารณาคัดเลือก จัดรวบรวมเรียบเรียงเนื้อหาวิชาและประสบการณ์ ตลอดจนการประเมินผลรวมทั้ง ประจักษ์ ศรีวัฒนพงศ์ (2535 : 106) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรว่าเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและการประเมินผล ทั้งยังเป็นแนวทางในการบริหารของสถาบันการศึกษาว่าควรจะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปในลักษณะใด

ประจักษ์ ศรีวัฒนพงศ์ (2543 : 106) ได้กล่าวถึง หลักสูตรว่า หลักสูตร หมายถึง แนวทางในการจัดเนื้อหาสาระที่นำมาบรรจุไว้ในหลักสูตรได้อย่างเหมาะสม ทำให้ผู้สอนได้จัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน และบอกให้ผู้เรียนได้ทราบว่าเขาควรจะเรียนอะไรบ้าง นอกจากนี้ยังเป็นแนวทางในการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนและบอกให้สาธารณชนได้ทราบหลักสูตรนั้น ๆ มีความต้องการให้ผู้เรียนเกี่ยวข้องหรือดำเนินการอย่างไรบ้างกับทรัพยากรในชุมชน แต่ละวิวรรณ อยู่สำราญ (2545 : 16) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง มวลประสบการณ์ ซึ่งสถานศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน ซึ่งองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งองค์ประกอบที่สำคัญของหลักสูตรควรประกอบด้วย

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เป็นสิ่งที่กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนเมื่อจบหลักสูตร
2. โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร เนื้อหา และประสบการณ์การเรียนรู้
3. กระบวนการเรียนการสอน เป็นสื่อกลางหรือวิถีทางที่จะนำเด็กไปสู่จุดมุ่งหมาย

4. การประเมินผล เป็นการประเมินเด็กที่จบมีคุณสมบัติตามที่กำหนดหรือไม่
สรุปหลักสูตรแท้จริงคือ แผนการจัดการศึกษาที่บ่งบอกถึงผลลัพธ์ของผู้เรียนตลอดหลักสูตร ซึ่งชำระ
บวรศรี (2542 : 164-169) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. ต้องสอดคล้องกับปรัชญาหรืออุดมการณ์ของสังคม ได้แก่ อิสรภาพ ความเสมอภาค และการใช้
เหตุผล เป็นต้น

2. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมค่านิยมของสังคม ได้แก่ การให้ความเคารพ การแต่งกาย ความซื่อสัตย์
สุจริต การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นต้น

3. ต้องสนองความต้องการและแก้ปัญหาสังคม

4. ต้องสนองความต้องการของผู้เรียน

5. ต้องสอดคล้องและส่งเสริมจุดมุ่งหมายของหลักสูตรระดับอื่นด้วย

6. ต้องสามารถนำไปปฏิบัติได้

7. ต้องให้มีความสมดุลระหว่างความต้องการของผู้เรียนและสังคม

หลักสูตรที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันมีหลายรูปแบบ แต่ละแบบมีชื่อเพื่อแสดงเอกลักษณ์ของหลักสูตร ดังที่
(ชำระ บวรศรี. 2542 : 175-207) กล่าวไว้ว่า

1. หลักสูตรรายวิชา (The Subject Curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีเนื้อหาของรายวิชาแยกออกจากกัน
โดยไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกัน ไม่ว่าในด้านเนื้อหาหรือการสอน

2. หลักสูตรสัมพันธ์วิชา (The Correlated Curriculum) เป็นหลักสูตรรายวิชาแบบหนึ่ง แต่นำเอา
เนื้อหาของรายวิชาต่างๆ ที่สอดคล้องหรือส่งเสริมซึ่งกันและกัน มาเชื่อมโยงแล้วจัดสอนในคราวเดียวกัน

3. หลักสูตรกว้าง (The Broad – Field Curriculum) เป็นหลักสูตรรายวิชาอีกแบบหนึ่ง โดยเรียงลำดับ
เนื้อหาต่างๆ ที่มีความคล้ายคลึงกันไว้ในหลักสูตร

4. หลักสูตรแกน (The Core Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ต้องการสนองจุดหมายที่ต้องการ เป็น
หลักสูตรที่นำเอาวิชาต่างๆ มาผสมผสานกัน โดยใช้หัวข้อที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมปัจจุบัน ปัญหาของผู้เรียนมา
ผสมผสานกัน

5. หลักสูตรประสบการณ์ (The Experience Curriculum) เป็นหลักสูตรที่จัดประสบการณ์ในรูปแบบ
การสอน

6. หลักสูตรเกณฑ์ความสามารถ (The Competency – Based Curriculum) เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้น
ความรู้หรือเนื้อหา แต่จะเน้นด้านทักษะ ความสามารถเจตคติ ค่านิยม

7. หลักสูตรกระบวนการ (The Process Curriculum) เป็นหลักสูตรที่เน้นวิธีการมากกว่ารูปแบบ อาจ
เป็นแบบรายวิชาหรือแบบที่ยึดปัญหาสังคมก็ได้ แต่จะเน้นกระบวนการการแก้ปัญหา การค้นคว้า เป็นต้น

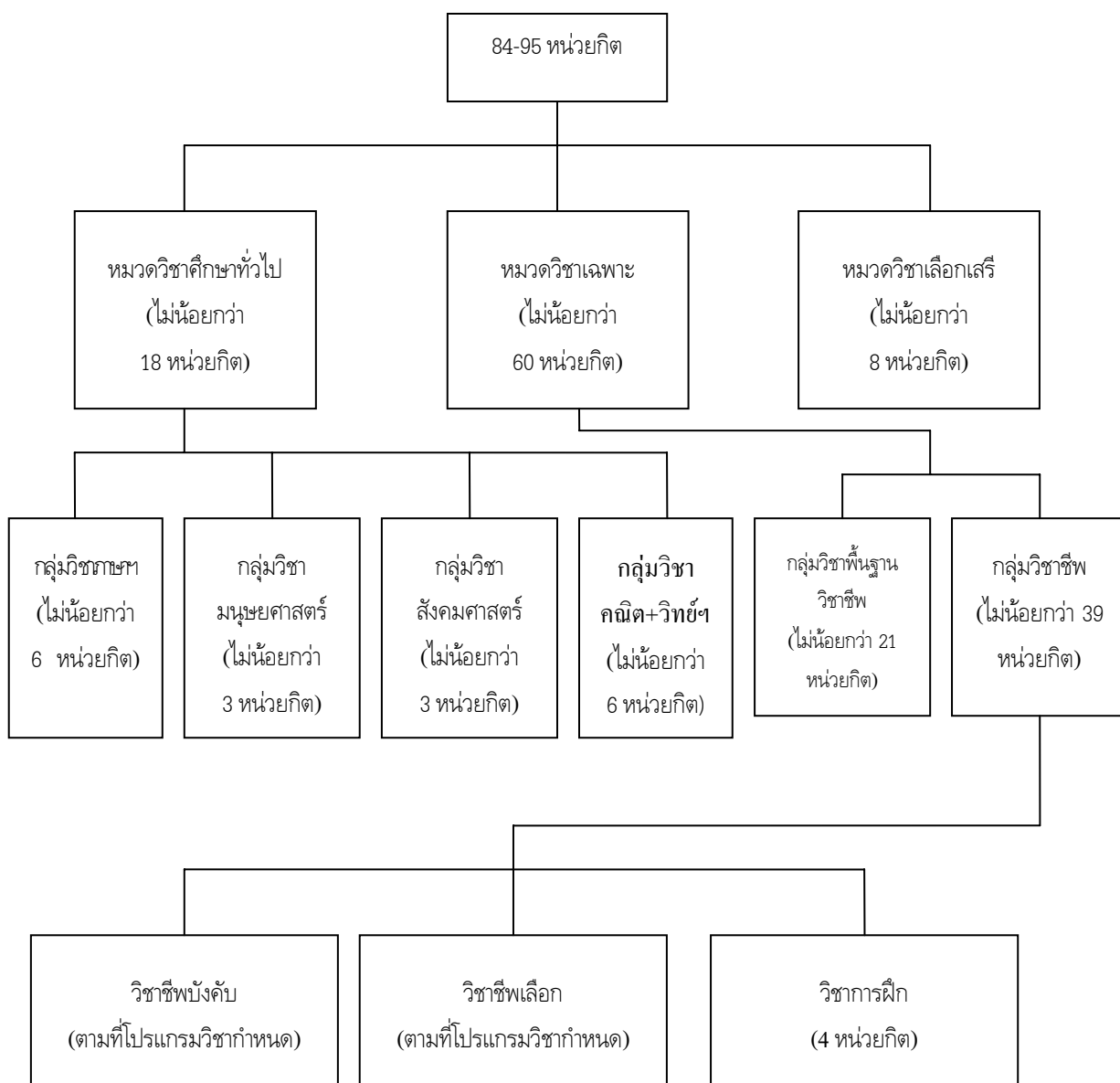
จากความหมายของหลักสูตรที่มีนักวิชาการหลายท่านกล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่าหลักสูตรประกอบด้วย
3 ส่วนหลักที่สำคัญ คือ เนื้อหาวิชาของหลักสูตร วิธีการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผล
มีจุดประสงค์หลักเพื่อพัฒนาคนให้กับสังคม โดยมีรูปแบบของหลักสูตรที่หลากหลาย

2.1.1 หลักสูตรวิทยาลัยชุมชน

โครงสร้างหลักสูตรวิทยาลัยชุมชน

ระดับอนุปริญญา

พุทธศักราช 2545

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน. (2545). หน้า 8.

โครงสร้างหลักสูตร

แบ่งเป็น 3 หมวดวิชา ดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	จำนวนหน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า	18 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร		ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์		ไม่น้อยกว่า	3 หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์		ไม่น้อยกว่า	3 หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	จำนวนหน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า	60 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ		ไม่น้อยกว่า	21 หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาชีพ		ไม่น้อยกว่า	39 หน่วยกิต
2.2.1 วิชาชีพบังคับ			X หน่วยกิต
2.2.2 วิชาชีพเลือก			Y หน่วยกิต
2.2.3 วิชาการฝึกงาน			4 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	จำนวนหน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

หมายเหตุ 1. จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต และไม่เกิน 95 หน่วยกิต

2. วิชาการฝึกงานให้ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า 320 ชั่วโมง โดยจะฝึกแบบต่อเนื่องหรือแบบสะสมเวลาก็ได้

ระบบรหัสวิชาของหลักสูตรวิทยาลัยชุมชน ระดับอนุปริญญา (2 ปี)

อาศัยหลักการของการแบ่งสรรพิชชาการตามระบบของ ISCED ได้แบ่งสรรพิชชาออกเป็น 10 วิชา (หรือสาย) ดังนี้

หมวดวิชา	รหัสประจำหมวด		รหัสประจำหมวด ตัวเลข
	ตัวอักษร	ตัวอักษร	
- การศึกษา	กศ	ED	100-149
- มนุษยศาสตร์	มศ	HU	150-199
- ศิลปกรรมศาสตร์	ศศ	AR	200-249
- สังคมศาสตร์	สศ	SS	250-299
- นิเทศศาสตร์	นศ	CA	300-349
- บริหารธุรกิจและการจัดการ	บธ	BM	350-399
- วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	วท	ST	400-499
- คหกรรมศาสตร์	คศ	HE	450-499
- เกษตรศาสตร์	กษ	AG	500-549
- เทคโนโลยีอุตสาหกรรม	ทอ	IT	550-559

- ในแต่ละหมวดวิชาแบ่งออกเป็นหมู่วิชา
- ในแต่ละหมู่วิชาประกอบขึ้นด้วย รายวิชาที่มีลักษณะเนื้อหาอยู่ในสังกัดของหมู่วิชาชิ้นๆ เนื้อหาของรายวิชาของหมู่วิชาใดต้องมีธรรมชาติวิชาอยู่ในหมู่วิชาชิ้นนี้
- การกำหนดรูปแบบของรหัสวิชาในลักษณะของตัวอักษรแสดงชื่อหมวดวิชา ดังตัวอย่างข้างบน

โครงสร้างหลักสูตร (84-95 หน่วยกิต)

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป มี 4 กลุ่ม	จำนวน ไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า 3 หน่วยกิต
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต
2.2.1 วิชาชีพบังคับ	(ตามที่หลักสูตรกำหนด)
2.2.2 วิชาชีพเลือก	(ตามที่หลักสูตรกำหนด)
2.2.3 วิชาการฝึกงาน	4 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

2.1.1 หลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคลากรปฐมวัย

หลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคลากรปฐมวัยค่อนข้างหรือแตกต่างจากหลักสูตรการศึกษาพื้นฐานและอุดมศึกษาตรงที่สาระหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคลากรปฐมวัยจะมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง กับการเป็นครูซึ่งโดยลักษณะนี้ทำให้หลักสูตร (curriculum) การศึกษาสำหรับบุคลากรปฐมวัยเน้นไปที่การผลิตครูที่นักวิชาชีพปฐมวัยจะกำหนดสาระ หลักสูตรให้เน้นการพัฒนาเด็กองค์รวมที่ใช้ฐานทฤษฎีและวิจัยในการพัฒนาการเรียนรู้อยู่ โดยหมายถึงแผนการจัดโปรแกรมทั้งหมดที่บ่งบอกถึงปรัชญาและกิจกรรมตามปรัชญา ของการศึกษาปฐมวัย

เดิมหลักสูตรการศึกษาสำหรับบุคลากรปฐมวัยหรือการผลิตครูปฐมวัยเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรี ในครั้งแรกเรียกว่าหลักสูตรครูอนุบาล หรือหลักสูตรการดูแลเด็กก่อนวัยเรียนต่อมาเมื่อศาสตราจารย์ ดร.อารี สัมหลวี ได้นำคำว่าปฐมวัยมาใช้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยระดับปริญญาโท เมื่อ พ.ศ. 2527 จึงทำให้เป็นที่รู้จัก และเข้าใจ คำว่าการศึกษาปฐมวัยอย่างแพร่หลายว่าหมายถึงการจัดการศึกษาเพื่อผลิตครูปฐมวัยที่สามารถจัดการศึกษาให้แก่เด็ก 6 ขวบแรก จนถึงปัจจุบันหลักสูตรครุศึกษาปฐมวัยในประเทศไทยมีหลักสูตรการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีถึงปริญญาเอก แต่ปัจจุบันมีการผลิตส่วนหนึ่งเป็นระดับอนุปริญญาอยู่ในวิทยาลัยชุมชน

การผลิตครูปฐมวัยไม่เป็นการเพียงพอเนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทั่วประเทศทำให้ต้องใช้ผู้ดูแลเด็ก ครูพี่เลี้ยง หรือผู้จบการศึกษาปฐมวัยบางส่วน โดยทั้งนี้เน้นมาตรฐานเป็นสำคัญทุกประเทศให้ซึ่งละประเทศต่าง กำหนดมาตรฐานการดูแลเด็กด้วยการออก เป็นกฎหมายของประเทศ ในขณะที่ประเทศไทยยังไม่มีกำหนดเป็น กรอบกฎหมายอย่างชัดเจน แนวทางที่ใช้ในปัจจุบันเป็นแนวทางการปฏิบัติที่หน่วยงานแต่ละหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่ ควบคุมกำกับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือโรงเรียนเป็นผู้กำหนด ซึ่งมีความแตกต่างกันไป ทั้งที่การปฐมวัยคือการ ปฏิบัติเพื่อพัฒนาเด็กไทยไม่ว่าจะเป็นในสถานเลี้ยงเด็ก สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือโรงเรียนอนุบาลเป็นเรื่อง เดียวกัน ทำให้เกิดการพัฒนหลักสูตรที่เป็นการเฉพาะของแต่ละสถาบันการศึกษา

คำว่ามาตรฐานหรือ standard หมายถึง สิ่งที่ยังชี้ให้เห็นแล้วสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้เกี่ยวข้อง ว่าสิ่งนั้น ๆ มีคุณภาพ มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง ระดับของความเชื่อถือได้ของวิชาชีพนั้น ๆ ซึ่งมาตรฐานแต่ละ มาตรฐานจะมีเกณฑ์กำหนดชัดเจนที่สามารถนำไปใช้ประเมินความเชื่อถือได้ วิชาชีพทั้งหลายจำเป็นต้องมีมาตรฐาน ในประเทศพัฒนาให้ความสำคัญกับคุณค่าของทุกสาขาอาชีพแม้แต่พนักงานเปิดประตูน้ำต้องมีใบรับรองการ ประกอบอาชีพ ที่เป็นเช่นนั้นเพื่อประกันความเป็นมาตรฐานของงานนั้น ๆ

มาตรฐานด้านการปฐมวัยจะครอบคลุมทั้งมาตรฐานบริการ และมาตรฐานบุคลากร

มาตรฐานบริการ เป็นมาตรฐานที่กำหนดเกี่ยวกับการจัดการบริการสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น มาตรฐาน อากาศ มาตรฐานสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ มาตรฐานสัดส่วนของผู้ดูแลเด็กกับจำนวนเด็ก เป็นต้น

มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรปฐมวัย ได้แก่ ผู้ดูแล เด็กและผู้ช่วยครูปฐมวัยและรวมถึงหลักสูตรครุศึกษาซึ่งเป็นหลักสูตรผลิตครูปฐมวัยโดยตรง

องค์ประกอบมาตรฐานการผลิตบุคลากรปฐมวัย

การพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบุคลากรปฐมวัยของประเทศสหรัฐอเมริกา นั้น สปวอ. ได้ประสานงานโดยตรงกับสภารับรองมาตรฐานการศึกษาครู เพื่อให้กำหนดชนิดของความรู้ ทักษะ และลักษณะของวิชาชีพด้านการศึกษา ในขณะเดียวกันได้ประสานโดยตรงกับสมาคมด้านการจัดเตรียมบุคลากรวิชาชีพการปฐมวัยและรวมไปถึงสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการประถมศึกษา การศึกษาพิเศษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา เพื่อกำหนดเกณฑ์ที่คาดหวังสูงสุดสำหรับการเตรียมนักวิชาชีพ ทั้งนี้เพื่อให้เกณฑ์การเตรียมบุคลากรปฐมวัยได้มาตรฐานมากที่สุด สปวอ. ยังทำงานใกล้ชิดอย่างยิ่งกับสภาการศึกษาพิเศษเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่ามาตรฐานที่กำหนดขึ้นนั้นสามารถผลิตบุคลากรที่มาสับสซุนกันและกันได้ ครูปฐมวัยที่สำเร็จการศึกษามาสามารถสอนเด็กได้ทั้งเด็กปกติ เด็กที่พัฒนาการช้า และเด็กที่ขาดความสามารถในการเรียน จากการศึกษานี้ทำให้ สปวอ. ได้กรอบแนวคิดของมาตรฐานการเตรียมบุคลากรปฐมวัย 4 ประเด็นที่สำคัญคือ

- ความเป็นวิชาชีพ
- การจัดโปรแกรมการศึกษา
- การปฏิบัติการสอน และ
- สารหลักสูตร

องค์ประกอบหลัก 4 ประการ ดังกล่าวต้องสัมพันธ์สอดคล้องกับวัฒนธรรมและชุมชน โดยมีเป้าหมายไปที่ “การส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการเรียนรู้” ด้วยจุดประสงค์นี้ทำให้ สปวอ. กำหนดมาตรฐานออกเป็น 4 กรอบ คือ

1. แนวทางปฏิบัติและเกณฑ์การรับรองหลักสูตรปฐมวัย
2. การปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการในหลักสูตรปฐมวัย
3. การประเมินภาพและความเหมาะสมของหลักสูตรสำหรับเด็กปฐมวัย
4. ความเป็นวิชาชีพ ส่วนนี้ได้มาจากการพัฒนาการเด็กและการเรียนรู้ได้แก่ งบประมาณการศึกษา

ระบบทรัพยากรที่สนับสนุนการศึกษา

เหตุผลของการพัฒนามาตรฐาน

แต่เดิมนั้น สปวอ. จำแนกขอบเขตของช่วงอายุเด็กจากแรกเกิดถึง 8 ขวบ เป็น 5 ช่วง คือ ทารก เตาะเตาะ ก่อนวัยเรียน อนุบาลศึกษา และก่อนประถมศึกษา หลักสูตรครุศึกษาช่วงนั้นต้องผลิตครูให้ตรงกับช่วงอายุและออกไปทะเบียนประกอบอาชีพให้ ปรากฏว่ามีความยุ่งยากซับซ้อนมาก ซึ่งความจริงการผลิตผู้ชำนาญพิเศษดังกล่าวนี้ก็ได้อยู่แต่เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเป็นไปได้ สปวอ. จึงเห็นควรให้ผู้ประกอบวิชาชีพปฐมวัยมีความรู้กว้างเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ตั้งแต่อายุแรกเกิดถึง 8 ปี ซึ่งหมายความว่าหลักสูตรครุศึกษาต้องครอบคลุมทุกอายุโดยเน้นความรู้ลึกอย่างน้อย 2 หรือ 3 ช่วงอายุที่กล่าว นอกจากนี้ทุกหลักสูตรต้องผนวกข้อความรู้เกี่ยวกับการเรียนของเด็กพัฒนาการช้าและเด็กขาดความสามารถด้วย

ปัญหาการผลิตครูอาจพบมี 2 ประการ คือ 1) หลักสูตรที่เน้นช่วงอายุมีปัญหา การเตรียมครูในช่วงอายุตอนปลายของเด็กไม่สามารถเตรียมครูด้านวิชาเฉพาะที่จำเป็นสำหรับเด็กได้ ซึ่งจากข้อมูลรายงานของประเทศพบว่าการศึกษาครูหรือครุศึกษาล้มเหลวเพราะไม่สามารถใช้ความรู้จากการวิจัยเป็นฐาน และการอ่านที่จะทำให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นนักศึกษาที่รู้สึกในอนาคตได้ และ 2) แนวโน้มหลักสูตรครุศึกษาให้ความสนใจกับช่วงวัยแรกเกิดถึง 3 ขวบ ซึ่งเป็นวัยวิกฤตน้อยมาก จากผลการของประเทศพบว่า คุณภาพของหลักสูตรครุศึกษาด้านการดูแลเด็กวัยเตาะแตะและทารกต่ำที่สุดทั้งที่วัยนี้เป็นวัยที่ส่งผลถึงพัฒนาการทางภาษา พัฒนาการทางสังคมและอารมณ์ของเด็กในวัยต่อมาอีกทั้งผู้ที่เรียนเน้นไปทางโปรแกรมทารกและวัยเตาะแตะจะเรียนรู้เรื่องเด็กช่วงวัยต่อมาน้อยทำให้ไม่สามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องได้ จากปัญหาดังกล่าวทำให้ สบวอ. ต้องพยายามทบทวนมาตรฐานครุศึกษาการปฐมวัย

ความสำคัญของการพัฒนามาตรฐานโปรแกรมการผลิตบุคลากรปฐมวัยซึ่งเน้นการเป็นครูการจัดการศึกษาปฐมวัยไทยในปัจจุบันยังเน้นอยู่กับการอนุบาลศึกษา ปัญหาเช่นเดียวกับสหรัฐอเมริกา เด็กแรกเกิดถึง 3 ขวบ ไม่ได้ได้รับความสนใจในแง่การศึกษาอย่างชัดเจน สถาบันการอุดมศึกษา ผู้ผลิตบุคลากรปฐมวัยไม่ว่าจะเป็นสถาบันราชภัฏ หรือคณะศึกษาศาสตร์ต้องร่วมกันให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาระบบการศึกษาปฐมวัยให้มีมาตรฐานและมีความเป็นวิชาชีพ ในขั้นต้นควรมีรูปแบบมาตรฐานหลักสูตรพื้นฐาน (Baccalaureate program) ด้านการปฐมวัยที่แสดงสาระหลักสูตร จุดประสงค์รวมถึงการฝึกปฏิบัติให้มีมาตรฐานของความเป็นวิชาชีพครอบคลุมเด็กทุกวัย และทุกสถานภาพ

แนวทางของการพัฒนาครุศึกษาปฐมวัยไทยสู่คุณภาพ

การปฏิรูปครุศึกษาปฐมวัยควรต้องจัดทำอย่างเป็นระบบ ทั้งปัจจัยนำเข้า กระบวนการพัฒนา และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ สิ่งที่ต้องเริ่มต้นคือการนิยามความหมายคำว่า “วิชาชีพการปฐมวัย” ว่าหมายถึงอะไร บุคคลที่เข้ามาปฏิบัติการวิชาชีพนี้ต้องมีคุณสมบัติอย่างไร ทั้งนี้ต้องเห็นพ้องต้องกันทั้งด้านการอนุบาลศึกษา สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสถานเลี้ยงเด็ก จากนั้นจำแนกภารกิจของบุคลากรปฐมวัยให้ชัดเจนว่าที่เลี้ยงคือใคร ครูปฐมวัยคือใครเป็นอย่างน้อย ทั้งนี้เพื่อกำหนดมาตรฐานได้ชัดเจน

การพัฒนาหลักสูตรครุศึกษาปฐมวัยที่แสดงถึงความเป็นมาตรฐานทางวิชาชีพ โครงสร้างของหลักสูตรครุศึกษาปฐมวัยที่สำคัญควรประกอบด้วย

1. สาระสำคัญของหลักสูตรที่ต้องเน้นความรู้ความเข้าใจพัฒนาการเด็ก เด็กผิดปกติ รวมถึงการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง การสร้างความมีส่วนร่วมกับชุมชน การเข้าถึงวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตชุมชน
2. การฝึกปฏิบัติการวิชาชีพต้องแสดงให้เห็นถึงการฝึกโดยใช้ความรู้และทักษะวิชาชีพที่ผู้เรียนต้องแสดงสมรรถนะ การใช้ทักษะทางกาย การใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์อย่างเข้าใจ การตระหนักรู้วัฒนธรรมและภาษา การพัฒนาเด็กด้านการเรียนรู้และอ่านคัดเขียนอย่างบูรณาการ

ข้อสำคัญการพัฒนาครุศึกษาปฐมวัยต้อง “ไม่ลุ่มลึกดังเดียว” ไปทิศทางใดทิศทางหนึ่ง เพราะการศึกษาปฐมวัยเป็นการศึกษาที่ช่วยเด็กทุกคนให้พัฒนาการเรียนรู้ ดังนั้นผู้ที่เรียนเป็นครูปฐมวัยจึงต้องมีความรู้กว้างขวาง มีความเข้าใจและมีทักษะอย่างหลากหลายแต่ลุ่มลึก พร้อมใช้เพื่อการพัฒนาคุณค่าวิชาชีพในทางปฏิบัติ

3. ขอบเขตของหลักสูตรต้องครอบคลุมการเรียนรู้เด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ขวบ โดยสาระเฉพาะทาง กำหนดให้เป็นวิชาเลือก เช่น วิทยาการ วิทยาศาสตร์ หรือวัยอนุบาล เป็นต้น ทั้งนี้ในทุกหลักสูตรผู้เรียนครูควรจะได้เรียนรู้การจัดประสบการณ์เชิงวิชาการสำหรับเด็กด้วย เช่น วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนครูได้เรียนรู้ และเข้าใจโมทัศน์ของการวางประสบการณ์พื้นฐานที่จำเป็นสำหรับเด็ก ซึ่งหลักสูตรครุศึกษาปฐมวัยต้องแสดงความลุ่มลึกในการเรียนดังกล่าวด้วย

4. การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรครุศึกษาปฐมวัยควรต้องเน้นให้ผู้เรียนครู เรียนรู้วิธีเรียน โดยให้ผู้เรียนฝึกใช้แหล่งวิจัยเป็นฐานของการศึกษาและทำงาน ซึ่งหมายความว่าผู้เรียนต้องมีแหล่งวิชาการสำหรับค้นคว้าอย่างเพียงพอ ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ แหล่งที่มีสื่อสิ่งพิมพ์ เว็บไซต์ และผู้ทรงคุณวุฒิในชุมชน

สำหรับประเทศไทยการผลิตครูต่ำกว่าปริญญายังไม่ชัดเจน ปัจจุบันเรามีหลักสูตรอนุปริญญาการศึกษาปฐมวัยที่ดำเนินการโดยวิทยาลัยชุมชนกำหนดเป็นหลักสูตร 2 ปี ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาสามารถทำหน้าที่การเรียนการสอนได้เช่นเดียวกับครูปฐมวัยและสามารถที่จะศึกษาต่อเนื่องเข้าสู่หลักสูตรปริญญาตรีครูปฐมวัยได้

สรุป ปัจจุบันการปฏิรูปการศึกษามีบทบาทไปทุกสถาบันการศึกษาด้วยเจตนาแห่งพระราชบัญญัติ การศึกษามุ่งเน้นการศึกษาที่มีคุณภาพการกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงมีความหมายต่อประเทศ ผู้วางมาตรฐาน การศึกษาต้องมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและเป็นพลังให้เกิดการพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาอย่างแท้จริง แม้ว่าการศึกษาปฐมวัยจะไม่ใช้การศึกษาภาคบังคับ แต่การศึกษาปฐมวัยเป็นรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ หลักสูตรครุศึกษาปฐมวัยซึ่งทำหน้าที่ผลิตบุคลากรปฐมวัยจึงควรมีคุณภาพได้มาตรฐานและพัฒนาอย่างมีความหมายเพื่อให้เป็นแหล่งการจัดเตรียมนักรูปฐมวัยวิชาชีพที่มีมาตรฐานสามารถสนับสนุนเด็กปฐมวัยและครอบครัวให้พัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3 หลักสูตรอนุปริญญาวิชาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย (Associate Degree of Education in Early Childhood Education Program)

ชื่อเต็ม อนุปริญญาการศึกษา (การศึกษาปฐมวัย)

ชื่อย่อ ไทย : อ.กศ. (การศึกษาปฐมวัย)

อังกฤษ : A.Ed. (Early Childhood Education)

จุดประสงค์ของโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัย

1. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญา แนวคิดทฤษฎี และหลักการในการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับธรรมชาติ พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
3. มีความรู้และทักษะในการจัดประสบการณ์เพื่อส่งเสริมความพร้อม และความสามารถของเด็กปฐมวัย ให้เป็นไปตามศักยภาพ
4. มีความสามารถในการประเมินความพร้อม พัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย
5. มีความรู้และความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาปฐมวัย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาตนและพัฒนางานได้อย่างเหมาะสม
6. เป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม รักและศรัทธาในวิชาชีพครู ตลอดจนมีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการเป็นครูปฐมวัย

โครงสร้างหลักสูตร

หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต โดยมีสัดส่วนหน่วยกิตแต่ละหมวดวิชาและแต่ละกลุ่มวิชาดังนี้

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	18 หน่วยกิต
2. หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	60 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	21 หน่วยกิต
2.2 กลุ่มวิชาชีพ	ไม่น้อยกว่า	39 หน่วยกิต
2.2.1 วิชาชีพบังคับ		17 หน่วยกิต
2.2.2 วิชาชีพเลือก	ไม่น้อยกว่า	18 หน่วยกิต
2.2.3 วิชาการฝึกงาน		4 หน่วยกิต
3. หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

รายวิชาในแต่ละหมวดวิชา

1. หมวดวิชาศึกษาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	18 หน่วยกิต
1.1 กลุ่มวิชาภาษาและการสื่อสาร	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
รหัสวิชา	รายชื่อรายวิชา	น(ท-ป)
มศ 041001	ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น	3(2-2)
มศ 051001	ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น	3(2-2)
มศ 051002	การอ่านภาษาอังกฤษทั่วไป	3(3-0)
1.2 กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	3 หน่วยกิต
มศ 011001	ความจริงของชีวิต	3(3-0)
มศ 021001	จริยธรรมกับชีวิต	3(2-2)
1.3 กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	ไม่น้อยกว่า	3 หน่วยกิต
สศ 021001	วิถีไทย	3(3-0)
สศ 031001	มนุษย์กับโลกาภิวัตน์	3(3-0)
1.4 กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต
วท 051001	วิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต	3(2-2)
วท 111001	เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต	3(2-2)
วท 091002	คณิตศาสตร์เพื่อชีวิต	3(2-2)
วท 082007	การออกกำลังกายและการกีฬา	3(1-4)

2. หมวดวิชาเฉพาะ		ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต
2.1 กลุ่มวิชาพื้นฐานวิชาชีพ		ไม่น้อยกว่า 21 หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น(ท-ป)
กศ 011001	การศึกษาและความเป็นครูไทย	3(2-2)
กศ 012002	การศึกษากับการพัฒนาชุมชน	2(2-0)
กศ 022001	หลักการสอน	3(2-2)
กศ 032001	เทคโนโลยีการศึกษา	3(2-2)
กศ 042001	หลักการวัดและประเมินผลการศึกษา	3(2-2)
กศ 052001	การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้	2(1-2)
กศ 072002	การจัดการศึกษาระดับบริหาร	2(2-0)
กศ 072003	การเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	3(2-2)
2.2 กลุ่มวิชาชีพ		ไม่น้อยกว่า 39 หน่วยกิต
2.2.1 วิชาชีพบังคับ		17 หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น(ท-ป)
กศ 071004	จิตวิทยาพัฒนาการและการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	3(3-0)
กศ 071005	ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย	2(1-2)
กศ 071006	สื่อและการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	2(1-2)
กศ 072007	การศึกษาปฐมวัย	2(2-0)
กศ 072008	กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย	2(2-0)
กศ 072009	การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2(2-0)
กศ 072020	เด็กปฐมวัยกับทักษะทางภาษา	2(1-2)
กศ 072025	การให้การศึกษแก่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	2(2-0)
2.2.2 วิชาชีพเลือก		ไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต
รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น(ท-ป)
กศ 071014	เกมและการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย	2(1-2)
กศ 071010	นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	2(1-2)
กศ 072016	โภชนาการและการจัดบริการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย	2(1-2)
กศ 071017	กิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	2(1-2)
กศ 071011	หุ่นสำหรับเด็กปฐมวัย	2(1-1)
กศ 072018	การตัดเย็บเบื้องต้นสำหรับครูปฐมวัย	2(1-2)
กศ 072012	ศิลปะสำหรับครูปฐมวัย	2(1-2)
กศ 071001	สุขภาพอนามัยสำหรับมารดาและเด็ก	2(2-0)
กศ 072023	การสังเกตพฤติกรรมเด็ก	2(2-0)
กศ 072024	สิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	2(2-0)

2.2.3 วิชาการฝึกงาน**4 หน่วยกิต**

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	น(ชั่วโมง)
กศ 072900	เตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	1(80)
กศ 072800	ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3(240)

3. หมวดวิชาเลือกเสรี**ไม่น้อยกว่า****6 หน่วยกิต**

ให้เลือกเรียนรายวิชาต่างๆ จากหมวดวิชาศึกษาทั่วไปหรือหมวดวิชาเฉพาะในสาขาวิชาเดียวกัน หรือต่างสาขาก็ได้ หรือเลือกจากหลักสูตรอื่นใดในระดับเดียวกันจากวิทยาลัยชุมชนอื่นหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นๆ โดยไม่ซ้ำซ้อนกับวิชาที่เรียนมาแล้ว และต้องเป็นรายวิชาที่อยู่ในระดับเดียวกันกับที่กำลังศึกษาอยู่ รายวิชาที่หลักสูตรระบุไม่ให้นับหน่วยกิตในการขอจบหลักสูตรจะเลือกเรียนเป็นวิชาเลือกเสรีไม่ได้

โปรแกรมการศึกษาปฐมวัยจัดเป็นหลักสูตร 2 ปี หลักสูตรที่ใช้ในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะ ความรู้ในการประกอบอาชีพของประชากรในท้องถิ่น หรือให้เกิดความชำนาญเฉพาะทางในสาขาวิชาชีพ เพื่อการเข้าสู่ตลาดแรงงานที่เหมาะสมต่อไป (สำนักงานส่งเสริมวิทย์ลัยชุมชน, 2545 : 3) และมีโอกาสศึกษาต่อปี 3 และปี 4 ของมหาวิทยาลัยได้

2.2 การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการเรียนการสอนในประเภทหลักสูตรอนุปริญญา มีแนวปฏิบัติดังนี้

2.2.1 ศึกษาวิเคราะห์หลักสูตรและจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนตลอดหลักสูตร

2.2.2 จัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการสร้างความเข้าใจ และพัฒนาเทคนิควิธีการสอน จัดกิจกรรมการส่งเสริมการสอน การวัดผลการเรียนแก่ครูเป็นระยะๆ ตลอดหลักสูตร

2.2.3 ให้อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชาจัดทำแผนการสอน และแจกให้นักศึกษาทุกคน

2.2.4 จัดให้มีสื่อการเรียนการสอนทั้งรายบุคคลและส่วนรวมอย่างสมบูรณ์ เช่น เอกสารตำรา ประกอบการค้นคว้าในแต่ละรายวิชา คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนการสอน เพื่อการสืบค้นฯลฯ

2.2.5 จัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ เช่น สำนักวิทยบริการ แหล่งความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นฯลฯ

2.2.6 จัดให้มีกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียน เช่น การศึกษาดูงาน การฝึกวิชาชีพจากผู้ประกอบการฯลฯ

2.2.7 จัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการเรียนที่สอดคล้องสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของผู้เรียน

2.2.8 จัดให้มีระบบการวัดผล ประเมินผลการเรียนที่ได้มาตรฐาน และเป็นไปตามเกณฑ์ที่ได้มาตรฐานของหลักสูตร เช่น

- จัดให้มีช่วงเวลาการสอบกลางภาคเรียน ปลายภาคเรียน และทุกภาคเรียน
- กำหนดให้มีเกณฑ์มาตรฐานการวัดผล ประเมินผลทั้งวิชาภาคปฏิบัติที่สอดคล้องกับสภาพ

ความเป็นจริง

- กำกับให้ครูอาจารย์ผู้สอนเคร่งครัดต่อการวัดผล โดยคำนึงถึงเกณฑ์มาตรฐานด้วยความโปร่งใส ตรวจสอบได้

- นำผลประเมินนักศึกษาเข้ามาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน

2.2.9 จัดให้มีผู้แทนของวิทยาลัยชุมชน ซึ่งประกอบไปด้วย อาจารย์ประจำ ผู้แทนจากสภาวิชาการ และผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่น เยี่ยมเยียนนิเทศหน่วยจัดการศึกษาอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

วิธีการจัดการเรียนการสอนโปรแกรมการศึกษaplus เป็นการจัดการศึกษาในระบบ มีความยืดหยุ่นทั้งด้านการเข้าเรียน ตารางเรียน สถานที่เรียน วิธีการเรียนการสอน มีทั้งภาคปกติหรือภาคค่ำหรือวันหยุดราชการ นอกจากนี้มีการสร้างสัมพันธ์มิตรกับองค์กรของรัฐและชุมชน มุ่งเน้นคุณภาพและการใช้ทรัพยากรร่วมกัน ผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มผู้สอน ซึ่งเป็นครู-อาจารย์ ที่ทำหน้าที่จัดการเรียนการสอนเป็นประจำอยู่แล้ว และครู-อาจารย์ในสถาบันการศึกษาต่างๆ ซึ่งเชิญมาเป็นอาจารย์พิเศษ (2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเชิญให้มาเป็นอาจารย์พิเศษหรือวิทยากร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน, 2547 : 13)

หลักการจัดการเรียนการสอน

1. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนด้วยการทำกิจกรรม
2. ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่ม มีความสัมพันธ์ในกลุ่ม ฝึกกระบวนการคิด ทำความเข้าใจและสร้างบรรยากาศประชาธิปไตย
3. ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักการค้นคว้าหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
4. ผู้เรียนสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
5. การสอนแต่ละครั้ง ฝึกให้ทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง
6. มีสื่อการเรียนการสอนเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาวิชา บรรลุวัตถุประสงค์ได้
7. มีการประเมินผลก่อนการเรียน ระหว่างเรียน และจบบทเรียนเพื่อตรวจสอบผู้เรียนว่าได้บรรลุวัตถุประสงค์รายวิชา

รูปแบบในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

1. การบรรยาย เป็นการเล่าเรื่องในเนื้อหาวิชาที่เรียนให้ผู้เรียนได้ทราบ
2. การอภิปราย เป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดวิเคราะห์ รู้จักฟัง รู้จักพูดและแสดงความคิดเห็น
3. การแบ่งกลุ่มค้นคว้ารายงาน เป็นการสอนให้ผู้เรียนรู้จักร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม และให้แต่ละกลุ่มได้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
4. การสาธิตเป็นวิธีการสอนให้ผู้เรียนได้รู้หลักการ หรือได้รับในสิ่งที่เรียนก่อนแล้วทดลองตามหลักการนั้นๆ
5. การฝึกปฏิบัติจริง เป็นการพัฒนาทักษะของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนและฝึกทักษะด้วยตนเอง ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเข้าใจด้วยการกระทำจริง

6. การศึกษาออกสถานที่ เป็นการออกไปเรียนนอกห้องเรียนหรือนอกบริเวณสถานศึกษา การจัดกิจกรรมเช่นนี้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานที่ได้เปลี่ยนสถานที่และได้รับความรู้ ประสบการณ์ด้วย

- วิธีการเรียน
- วิธีการฝึกงาน
- วิธีฝึกประสบการณ์

วิธีการเรียน วิทยาลัยชุมชนแต่ละแห่งจะมีวิธีการเรียนแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกลุ่มนักศึกษาแต่ละหน่วยจัด (เครือข่าย) เริ่มจากนักศึกษาเลือกเรียน 1 โปรแกรมตามความสนใจ เขียนใบสมัครพร้อมกับลงทะเบียนเรียน หน่วยกิตละ 25 บาท ใน 1 ภาคเรียน ถ้าสามารถเรียนได้ตั้งแต่วันจันทร์ถึงวันอาทิตย์จะลงทะเบียนเรียนได้ไม่เกิน 21 หน่วยกิตต่อภาคเรียน ถ้าเรียนได้เฉพาะวันเสาร์และวันอาทิตย์จะลงทะเบียนเรียนไม่เกิน 15 หน่วยกิตต่อภาคเรียน วันจันทร์ถึงวันศุกร์จะเริ่มเรียนตั้งแต่เวลา 17.00 น. ถึง 21.00 น. วันเสาร์ – อาทิตย์ เริ่มเรียนตั้งแต่เวลา 8.00 น. ถึง 18.00 น. จะหยุดเรียนเฉพาะวันนักขัตฤกษ์ 1 ภาคเรียน จะต้องใช้เวลาเรียน 16 สัปดาห์ สัปดาห์ที่ 17 จะเป็นการประเมินผลปลายภาคเรียนก่อนเปิดเรียนจะมีการปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ รับตารางเรียนและเข้าเรียนตามวันเวลาที่กำหนด จนครบหลักสูตร ส่วนกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น กีฬาสี บางวิทยาลัย ให้แต่ละหน่วยจัดรับผิดชอบจัดตามหน่วยจัด บางวิทยาลัยรวมจัดที่แม่ข่ายแห่งเดียว

วิธีฝึกงาน โปรแกรมวิชาการแต่ละโปรแกรมจะเป็นฝ่ายจัดหาสถานที่ให้นักศึกษาออกไปฝึกงาน เช่น โปรแกรมเทคโนโลยีรถยนต์ จะให้นักศึกษาฝึกตามสถานประกอบการที่นักศึกษาทำงานอยู่ประจำ (นักศึกษาที่มาเรียนจะมีงานทำอยู่แล้ว) โดยก่อนจะออกไปฝึกงานวิทยาลัยชุมชนจะมีข้อตกลงและชี้แจงให้นักศึกษาทราบล่วงหน้าว่าควรปฏิบัติตัวขณะฝึกงานอย่างไรบ้าง แจกใบงานและทำความเข้าใจกับนักศึกษามีการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานอย่างน้อย 2 ครั้งต่อ 1 ภาคเรียน โดยอาจารย์ที่สอนประจำโปรแกรมนั้น ๆ ผู้เรียนจะต้องฝึกงานภาคปฏิบัติตามที่หลักสูตรแต่ละโปรแกรมวิชาการกำหนด การฝึกงานจะฝึกแบบต่อเนื่องหรือแบบสละสลก็ทำได้ โดยใช้เวลาน้อยกว่า 320 ชั่วโมงการฝึกงานจะฝึกในภาคเรียนการศึกษาปกติหรือฝึกในภาคฤดูร้อนก็ได้

วิธีฝึกประสบการณ์ โปรแกรมการศึกษาปฐมวัยจะมีการฝึกประสบการณ์ 1 ภาคเรียน 3 หน่วยกิต 240 ชั่วโมง นักศึกษาจะฝึกประสบการณ์ตามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ตนทำงานอยู่ประจำก่อนจะออกฝึกประสบการณ์จะมีวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์ให้นักศึกษาเตรียมตัว และนำไปใช้ในการฝึกประสบการณ์ มีการตรวจสอบภาคเรียนละ 2 ครั้ง การตัดสินผลการเรียนตามระเบียบสถานศึกษา โดยกำหนดแนวทางในการวัดและประเมินผลผู้เรียนในระหว่างฝึกประสบการณ์อย่างเป็นรูปธรรมร่วมกันระหว่างวิทยาลัยชุมชนกับสถานที่ฝึกประสบการณ์

2.3 สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

สื่อการสอนเป็นอุปกรณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนดำเนินการไปด้วยดีและมีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของสื่อการเรียนการสอนดังนี้

สุวัฒน์ วรานุสาสัน (2536 : 53) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง สิ่งที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยการช่วยให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ทักษะ เจตคติ และพัฒนาสมรรถภาพให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่

ต้องการ หรือหมายถึงตัวกลางที่ช่วยนำและถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุถึงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้

จินตนา ไบกาชุย (2536 : 11) กล่าวเพิ่มเติมว่า สื่อการเรียนการสอนหมายถึง วัสดุ หรือเครื่องมือที่จัดทำขึ้น ซึ่งมีข้อมูลเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับนำไปใช้ในกระบวนการเรียนการสอนของผู้สอนและผู้เรียนให้เป็นไปตามที่หลักสูตรกำหนด

กิดานันท์ มลิทอง (2536 : 83) ให้ความเห็นว่า สื่อการเรียนการสอนจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในกิจกรรมการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี

1. เป็นสิ่งๆที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ เพราะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาบทเรียนได้ง่ายขึ้น

2. สื่อจะช่วยกระตุ้นและสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน ทำให้เกิดความสนุกและไม่เบื่อหน่ายต่อการเรียน

3. การใช้สื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจตรงกัน และเกิดประสบการณ์ร่วมกันในวิชาที่เรียนนั้น

4. ช่วยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น

การจัดสื่อและอุปกรณ์การสอนประกอบการสอนนั้นๆ เพื่อให้การเรียนการสอนหรือบทเรียนนั้นสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ถ้าผู้สอนได้ใช้สื่อประกอบจะช่วยกระตุ้นหรือเร้าให้ผู้เรียนอยากเรียนจะทำให้เข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น

การเลือกสื่อมาใช้ในการเรียนการสอนมีความสำคัญ จึงควรคำนึงถึงสิ่งต่างๆ ดังนี้ (จิตตชา นิลดำ. 2542 : 22-23)

1. ต้องได้ประโยชน์คุ้มค่ากับที่ได้ลงทุนจัดหา
2. ความประหยัด คือ ทำจากวัสดุราคาถูก และหาได้ง่ายตามท้องถิ่น
3. ต้องมีความประณีต เรียบร้อย สวยงาม น่าสนใจ ดูแล้วเข้าใจง่าย
4. ต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับหลายบทเรียน และตรงตามจุดมุ่งหมายของบทเรียนนั้น
5. ต้องให้ตรงกับเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนการสอน
6. ต้องมีขนาดและจำนวนพอเหมาะกับจำนวนของผู้เรียน
7. ต้องเหมาะสมกับวัย ความต้องการ และระดับชั้นของผู้เรียน
8. ต้องคงทนถาวร ใช้ได้หลายๆ ครั้ง เก็บไว้ใช้ได้นาน คุ้มค่าของเงิน เวลา และแรงงาน
9. ผู้สอนและผู้เรียนควรวางแผนร่วมกันและช่วยกันทำ

ดังนั้นเกณฑ์การพิจารณาเลือกสื่อการเรียนการสอนมีหลักพิจารณา คือ (วีระเวทย์ แพทย์ประเสริฐ, 2544 : 48 : อ้างอิงจาก กรมการฝึกหัดครู. 2530. วิชาหลักการสอน. หน้า 265)

1. ต้องเหมาะสมกับระดับชั้น วัย วุฒิภาวะ และความพร้อมของผู้เรียน
2. ต้องตรงกับจุดมุ่งหมายของบทเรียนและจุดมุ่งหมายของผู้สอนที่จะสอนบทเรียนนั้น
3. ต้องถูกต้องและตรงกับความจริง
4. อยู่ในสภาพดีและใช้งานได้ดี

5. ต้องตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนอยากกรู้อยากเห็น ทำให้การเรียนของผู้เรียนเป็นไปได้อย่างอิสระและสะดวกยิ่งขึ้น

6. ควรเป็นสื่อการเรียนการสอนที่พอจะหาได้ในราคาย่อมเยา หาง่าย ปลอดภัย คุ่มค่า

7. ในบทเรียนหนึ่งๆ ไม่ควรใช้สื่อการเรียนการสอนมากเกินไป ควรใช้เพียงแต่ที่จำเป็นและตรงกับเนื้อหา

การจำแนกประเภทของสื่อการเรียนการสอนนั้น สุวัฒน์ วราณูศาสน์ (2536 : 54) กล่าวว่า จำแนกวัสดุสิ่งของ แบ่งได้ 3 ประเภท คือ

1. สื่อประเภทวัสดุ (Soft Ware) หมายถึง สิ่งของที่มีเนื้อหาสาระ ความรู้อยู่ในตัวเอง ซึ่งจำแนกได้เป็น

2 ลักษณะ คือ

1.1 วัสดุประเภทที่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย เช่น แผ่นที่ ลูกโลก แผ่นภาพ หุ่นจำลอง ของตัวอย่าง

1.2 วัสดุประเภทที่ต้องอาศัยอุปกรณ์อื่นช่วย จึงสามารถถ่ายทอดความรู้ได้ เช่น แผ่นเสียง สไลด์ ตลับเทป ฟิล์มภาพยนตร์ แผ่นดิสก์

2. สื่อประเภทอุปกรณ์ (Hard Ware) หมายถึง เครื่องมือหรืออุปกรณ์ที่ช่วยให้เนื้อหาสาระ ความรู้ที่อยู่ในวัสดุสามารถถ่ายทอดออกมาใช้หรือเรียนรู้ได้ เช่น เครื่องเล่นแผ่นเสียง เครื่องเล่นเทป เครื่องฉายสไลด์ เครื่องฉายภาพยนตร์ คอมพิวเตอร์

3. สื่อประเภทเทคนิคและวิธีการ (Technique and Method) หมายถึง สื่อที่มีลักษณะเป็นแนวคิดที่มีรูปแบบขั้นตอนวิธีการต่างๆ ที่ช่วยดำเนินการให้เกิดการเรียนรู้ได้ เช่น การจัดระบบ การละเล่น วิธีการสอนแบบต่างๆ

สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชน แบ่งออกเป็น

สื่อประเภทวัสดุ เช่น กระดาษสี กาว กระดาษโรเนียว แผ่นใส และอื่น ๆ วิทยาลัยจะจัดสรรงบรายหัวให้กับนักศึกษาโปรแกรมการศึกษาระดับมัธยมจะได้งบรายหัว ๆ ละ 500 บาทต่อปีงบประมาณจะเบิกให้ภาคเรียนละครั้ง โดยผู้ประสานงานหน่วยจัดจะเป็นผู้ขอเบิกตามสภาพที่ใช้จริงเพื่อนำมาให้นักศึกษาใช้ฝึกปฏิบัติ

สื่อประเภทอุปกรณ์ เช่น เครื่องฉายข้ามศีรษะ คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นเทป เครื่องฉายสไลด์ ผู้ประสานงานจะต้องทำเรื่องขอยืมจากแม่ข่าย (วิทยาลัยชุมชน) แล้วนำมาส่งคืนเมื่อจบภาคเรียน อาจารย์ผู้สอนที่จะต้องใช้อุปกรณ์จำพวกที่กล่าวมาข้างต้นต้องทำใบขอยืมจากผู้ประสานงานหน่วยจัดและส่งคืนเมื่อใช้เสร็จ

สื่อที่เป็นแหล่งเรียนรู้ วิทยาลัยชุมชนจะสำรวจและบันทึกชื่อแจกไปตามหน่วยจัดเพื่อเป็นข้อมูลที่จะนำนักศึกษาออกไปเรียนตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อนักศึกษาจะได้มีการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

สรุป สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนโปรแกรมการศึกษาระดับมัธยมที่วิทยาลัยชุมชนจัดเพื่อช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความทันสมัย อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้

2.4 การประเมินผล

การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพราะการวัดและประเมินผลเป็นกระบวนการที่สามารถตรวจสอบได้ว่าการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพหรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด และสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรรวมทั้งการจัดการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การประเมินผล (Assessment) เป็นกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการตัดสินผลโดยใช้กิจกรรมต่างๆ เช่น การสัมภาษณ์ การสังเกต การสะสมงานหรือการทำโครงการ กิจกรรมดังกล่าวจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำมาใช้ในการประเมิน กระบวนการประเมินมีความเกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากกว่าการให้คะแนนและการให้ระดับคะแนนของการทดสอบข้อมูลที่ผู้สอนรวบรวมในห้องเรียน เพื่อช่วยให้ผู้สอนเข้าใจและติดตามการเรียนการสอน ส่วนการประเมินผล (Evaluation) เป็นการตัดสินคุณภาพการปฏิบัติหรือตัดสินคุณภาพกิจกรรมในหลักสูตรของผู้เรียน โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลหลักฐานด้วยวิธีอื่นๆ ที่ไม่ใช่การวัดด้วยเครื่องมือวัดเชิงปริมาณ ซึ่งจิตตชา นิลดำ (2542 : 18) กล่าวเพิ่มเติมว่า การประเมินผล เป็นการกะการประมาณค่า การประเมินผลการศึกษา โดยการประเมินเป็นการตัดสินหาความสำเร็จของผลผลิตต่างๆ ว่าบรรลุถึงความสำเร็จเป็นไปตามมาตรฐานหรือไม่โดยใช้ข้อมูลทางสถิติเป็นเครื่องมือวัดผล การประเมินผลมีจุดมุ่งหมายหลายๆ ประการตามลักษณะของงานการศึกษา ในที่นี้จะเน้นความมุ่งหมายของการประเมินผลเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอน การประเมินผลเป็นส่วนสำคัญของการจัดการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการที่สามารถทำให้ทราบว่า การจัดการเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพหรือไม่ บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของหลักสูตรมากน้อยเพียงใด และสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงหลักสูตรรวมทั้งการจัดการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ อำนวยเลิศชัยนตี (2542 : 20-21) พบว่า ระบบการประเมินผลมีความสำคัญดังนี้

1. ระบบการประเมินผลก่อให้เกิดการดำเนินงานของโครงการเป็นไปอย่างสมบูรณ์แบบ
2. ระบบการประเมินผลก่อให้เกิดขั้นตอนการดำเนินงานเป็นไปอย่างดีไม่มีอุปสรรคใดๆ เกิดขึ้น
3. ระบบการประเมินผลก่อให้เกิดระบบการตรวจสอบผลกระทบบจากการดำเนินงานของโครงการ
4. ระบบการประเมินผลก่อให้เกิดการวางแผนดำเนินการของโครงการแบบมหภาค และยังก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างโครงการจุลภาคทั้งหลายทั้งปวง
5. ระบบการประเมินผลต่อการให้เกิดการพัฒนาบุคลากรในองค์กรนั้น ก่อให้เกิดพลังงานแห่งสามัคคีธรรมอันเป็นความเมตตาธรรมที่จะดลบันดาลให้กิจกรรมต่างๆ ขององค์กรนั้นได้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

การประเมินผล แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. การประเมินผลการเรียน เน้นการใช้ข้อสอบปรนัยที่วัดรายละเอียดปลีกย่อยต่างๆ ตามหลักสูตรโดยอาจใช้การประเมินผลแบบอิงกลุ่ม ที่ต้องวิเคราะห์หาค่าสถิติจากการกระจายแบบโค้งปกติหรือการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์ที่ต้องวิเคราะห์ค่าสถิติประเภทจุดตัด ระยะที่ 3 ซึ่งเป็นสภาพปัจจุบันที่ดูจะหันมาใช้ประเมินแบบอัตนัยให้เขียนตอบแต่มีเกณฑ์การให้คะแนนที่เป็นปรนัย และพิจารณาผลจากการประเมินโดยเน้นแบบทดสอบเพียงอย่างเดียว หากประเมินความสามารถที่เสมือนจริงของผู้เรียนในสภาพการเรียนการสอน หรือความสามารถจริงในสภาพปกติปัจจุบันของผู้เรียน

หลักเกณฑ์การประเมินผล

- ให้สถานศึกษามีหน้าที่ประเมินผลการเรียน
- ให้ประเมินผลการเรียนเป็นรายวิชา โดยให้สอดคล้องกับจุดประสงค์แต่ละรายวิชาและคิดเป็นชั่วโมงเรียนหรือหน่วยกิต หรือวิธีอื่นตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- มีการประเมินผลการเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและเพื่อตัดสินผลการเรียน
- ให้สถานศึกษา ดำเนินการส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานของการศึกษาตามหลักสูตรระยะสั้น
- ให้มีการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียนและเมื่อสิ้นสุดการเรียนให้ครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหาที่เรียน ทั้งด้านพุทธิพิสัย ทักษะพิสัย และจิตพิสัย โดยใช้วิธีวัดผลวิธีหนึ่งวิธีใดหรือหลาย ๆ วิธีผสมกัน อัตราส่วนของการวัดผลและประเมินผลระหว่างเรียนและเมื่อสิ้นสุดการเรียนให้สถานศึกษาเป็นผู้กำหนด
- การประเมินผลการเรียนในแต่ละวิชา ให้ใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้
 - √ ได้คะแนนร้อยละ 80 – 100 หรือได้ระดับ 4 หรือระดับ A หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดีมาก
 - √ ได้คะแนนร้อยละ 70 – 79 หรือได้ระดับ 3 หรือระดับ B หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ดี
 - √ ได้คะแนนร้อยละ 60 – 99 หรือได้ระดับ 2 หรือระดับ C หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง
 - √ ได้คะแนนร้อยละ 50 – 59 หรือได้ระดับ 1 หรือระดับ D หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนด
 - √ ได้คะแนนร้อยละ 0 – 49 หรือได้ระดับ 0 หรือระดับ E หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์ขั้นต่ำ (ตก)
- ม.ส. หมายถึง ไม่สมบูรณ์ ยังตัดสินผลการเรียนไม่ได้
- ผู้เรียนที่ทำการทุจริตหรือ سوءเจตนาทุจริตในการสอบหรืองานที่มอบหมาย ให้พิจารณาโทษตามสถานความผิด ดังนี้
 - (1) ให้ได้คะแนน 0 (ศูนย์) เฉพาะครั้งนั้น หรือ
 - (2) ให้ได้ระดับผลการเรียนเป็น 0 (ศูนย์) ในรายวิชานั้น
- การตัดสินผลการเรียนให้เป็นไปตามนัย ดังนี้
 - (1) ตัดสินผลการเรียนเป็นรายวิชา
 - (2) รายวิชาที่มีผลการเรียน ตั้งแต่ระดับ 1 ขึ้นไป ถือว่าสอบได้
 - (3) รายวิชาที่ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ให้ได้ระดับผลการเรียน 0
 - (4) ผู้เรียนที่ไม่ได้รับการประเมินผลระหว่างเรียน ไม่ได้รับการประเมินผลการเรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียน ไม่ได้ส่งงานที่ได้รับมอบหมายให้ระดับผลการเรียนเป็น 0 นอกจากมีเหตุผลสุดวิสัยที่ทำให้ประเมินผลการเรียนไม่ได้ ให้ได้ระดับผลการเรียน ม.ส.

- เมื่อประเมินผลการเรียนแล้ว ปรากฏว่าได้รับระดับผลการเรียน 0 ให้สอบแก้ตัวได้ 1 ครั้ง ภายในเวลาที่สถานศึกษากำหนด หากสอบแก้ตัวไม่ผ่านนักศึกษาประสงค์ขอเรียนซ้ำในรายวิชานั้นอีกก็ได้

การสอบแก้ตัวให้ระดับการเรียนไม่เกิน 1

- ผู้เรียนที่ได้ผลการเรียน ม.ส. เพราะเหตุสุดวิสัย เมื่อได้เข้าสอบหรือส่งผลงานที่ติดค้างอยู่เรียบร้อยแล้ว ให้สถานศึกษาทำการตัดสินผลการเรียน ซึ่งสามารถให้ระดับผลการเรียนได้ตั้งแต่ 0 - 4

- ผู้เรียนที่ได้ผลการเรียน ม.ส. โดยสถานศึกษาพิจารณาแล้วเห็นว่าไม่ใช่เหตุสุดวิสัย เมื่อได้สอบหรือส่งผลงานที่ติดค้างอยู่เรียบร้อยแล้ว ให้ได้รับระดับผลการเรียนไม่เกิน 1

- การอนุมัติการจบหลักสูตร ให้หัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้อนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตร

- ผู้เรียนที่มีประสบการณ์ในการทำงาน หรือทำงานในอาชีพนั้นอยู่แล้ว หรือมีความรู้ในรายวิชาตามหลักสูตรนี้ จะเทียบประสบการณ์ หรือสอบเทียบความรู้ได้ตามเงื่อนไข ดังนี้

(1) ให้สอบทั้งรายวิชา เพื่อประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในรายวิชานั้น ๆ จริง ถ้าสอบผ่านถือว่าผู้เรียนสอบได้ ไม่ต้องเรียนรายวิชานั้น และมีสิทธิ์ได้รับวุฒิปัตถ์ของหลักสูตรนั้น

(2) ให้สอบทั้งกลุ่มวิชาเพื่อประเมินว่าผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ในกลุ่มวิชานั้น ถ้าผ่านถือว่าเป็นผู้สอบได้ไม่ต้องเรียนกลุ่มวิชานั้น และมีสิทธิ์ได้รับวุฒิปัตถ์ของหลักสูตรนั้น

- ให้สถานศึกษาออกไปสำคัญ ไปรับรองผลการเรียน วุฒิบัตรหรือประกาศนียบัตร โดยถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกประกาศนียบัตรของวิทยาลัยชุมชนโดยให้หัวหน้าสถานศึกษาหรือผู้ได้รับมอบหมาย หรือผู้รักษาการในตำแหน่งหัวหน้าสถานศึกษาเป็นผู้ลงนาม

ให้หัวหน้าฝ่ายทะเบียนหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้ทำการแทน ลงลายมือชื่อรับรองสำเนาพร้อมวัน เดือน ปี ที่ออกสำเนา

- การดำเนินงานอื่น ๆ นอกเหนือจากนี้ ให้ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน

(สำนักงานส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน. 2545 : 18 – 20)

การประเมินผลโปรแกรมการศึกษาระดับวิทยาลัยชุมชน

วิทยาลัยชุมชนดำเนินการวัดและประเมินผลแต่ละรายวิชาที่นักศึกษาได้ลงทะเบียนเรียนในทุกภาคการศึกษา กระทำโดยการสอบหรือวิธีอื่นที่เจ้าของรายวิชาจะกำหนด เช่น การมารวบรวมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ การทำงานเป็นกลุ่ม การทำงานเดี่ยว การสอบกลางภาค การประเมินคุณธรรม จริยธรรม การสอบปลายภาค เป็นต้น การดำเนินการวัดและประเมินผลจะกระทำระหว่างภาคการศึกษาในสัปดาห์ที่ 8 นับจากเปิดการเรียนการสอน เรียกว่าสอบกลางภาค และสอบปลายภาคในสัปดาห์ที่ 16 ในการประเมินผลการเรียน วิทยาลัยชุมชนใช้เกณฑ์การประเมินผลด้วยระดับผลการเรียน จำนวน 8 ระดับดังนี้

ระดับผลการเรียน	ค่าคะแนน	ค่าระดับผลการเรียน	ความหมายของผลการเรียน
A	80-100	4.0	ดีเยี่ยม
B ⁺	75-79	3.5	ดีมาก
B	70-74	3.0	ดี
C ⁺	65-69	2.5	ค่อนข้างดี
C	60-64	2.0	พอใช้
D ⁺	55-59	1.5	อ่อน
D	50-54	1.0	อ่อนมาก
F	0-49	0	ตก

S	หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในระดับพอใจ
U	หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในระดับไม่พอใจ
P	หมายถึง ผลการเรียนอยู่ในระดับผ่าน
W	หมายถึง ผลการเรียนเนื่องจากถอนรายวิชาเรียน
I	หมายถึง ผลการเรียนที่ไม่สมบูรณ์
Au	หมายถึง การร่วมผัง ไม่มีการประเมินผล ไม่นับหน่วยกิตเพื่อจบหลักสูตร

ระดับผลการเรียน S และ U ใช้สำหรับรายวิชาที่ไม่นับจำนวนหน่วยกิต และไม่นำไปหาค่าผลการเฉลี่ย
ระดับผลการเรียน P ใช้สำหรับรายวิชาที่มีการเทียบยกเว้น ให้นับหน่วยกิตในการขอจบการศึกษา แต่ไม่
นับจำนวนหน่วยกิตไปรวมค่าระดับผลการเฉลี่ย

ผู้ที่ได้รับผลการเรียน I ให้ดำเนินการแก้ไขให้เสร็จภายในภาคเรียน
การประเมินผลการเรียนให้เป็นไปตามนี้ดังนี้

- รายการที่มีผลการเรียนตั้งแต่ D ขึ้นไปถือว่าสอบได้

- เมื่อได้ประเมินผลการเรียนแล้ว ได้ผลการเรียนระดับ F ให้เรียนซ้ำ ถ้าเป็นรายวิชาบังคับ แต่ถ้าเป็น
รายวิชาเลือก จะเรียนวิชาอื่นแทนก็ได้

2. การประเมินด้านการศึกษา

ประวัติและพัฒนาการของการประเมินด้านการศึกษาหรือโครงการตามแนวคิดของ กูบา (Guba) ได้
แบ่งออกเป็น 4 ยุค ที่มีลักษณะแตกต่างกัน ดังนี้

ยุคแรก (First Generation : Measurement) การประเมินจะอยู่ในลักษณะของการวัด เน้นการวัด
ตามจุดมุ่งหมายรายการย่อยต่างๆ ผู้ที่นับว่าเป็นบิดาของการประเมินผล คือ ราล์ฟ ไทเลอร์ (Ralph Tyler) ซึ่งใน
ระยะแรกนี้ไทเลอร์จะเน้นการวัดว่าเมื่อบุคคลที่ได้ทำโครงการนั้นแล้วสามารถจะสัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายได้
อย่างไร ในยุคนี้มักจะใช้คำว่าวัดผลและประเมินผลควบคู่กันอยู่เสมอ ยังไม่นับว่าเป็นการประเมินโครงการอย่างแท้จริง

ยุคที่สอง (Second Generation : Description) เน้นการอธิบายถึงสิ่งที่ได้รับจากโครงการว่าโครงการนี้เกิดอะไรขึ้นบ้าง มักจะอธิบายถึงจุดเด่น และจุดอ่อนของโครงการตามจุดมุ่งหมายในยุคนี้ไม่นับว่าการวัดมีฐานะเท่าเทียมกับการประเมิน แต่การวัดจะเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน เช่น การประเมินหลักสูตร ผลของการประเมินจะไม่ได้มาจากการวัดผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเท่านั้น หากจะประกอบด้วยส่วนประกอบอื่นๆ อีกด้วย ดังเช่น ไทเลอร์ ซึ่งแม้จะเป็นผู้ริเริ่มในยุคแรกก็ได้พัฒนาแนวความคิดของตน และมีกลุ่มบุคคลที่เชื่อตามแนวการประเมินของไทเลอร์พัฒนาทฤษฎีการประเมินตามแนวนี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนี้ เรียกชื่อกลุ่มว่า ไทเลอร์ยุคใหม่ (Neo – Tylerian Models) โดยยึดถือแนวการประเมินตามที่ไทเลอร์ได้กล่าวไว้หลายสิบปีมาแล้ว ว่าการประเมินผลน่าจะประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ 4 ประเภทคือ

1. การตีราคาหรือลงสรุปคุณค่าของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การวินิจฉัยข้อบกพร่องของนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือทั้งชั้น เพื่อปรับปรุงการเรียนและการสอนของครู
3. การประเมินหรือการตีราคาประสิทธิภาพของหลักสูตร อุปกรณ์การสอน วิธีการสอนของครูผู้สอน และการจัดการเรียนการสอน
4. การประเมินความก้าวหน้าทางการศึกษาของประชาชน เพื่อช่วยให้เข้าใจปัญหาของการศึกษาและจะช่วยพัฒนาโยบายที่เหมาะสมกับการศึกษาของประชาชน

ยุคที่สาม (Third Generation : Judgement) การประเมินโครงการที่เน้นการตัดสินคุณค่า ในยุคนี้รูปแบบการประเมินโครงการต่างๆ มักจะมีการกำหนดมาตรฐานมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจว่าโครงการที่ดำเนินไปนั้นเป็นอย่างไร เมื่อเทียบกับมาตรฐาน เช่น รูปแบบของสเตก (Countenance model) หรือรูปแบบของโพรวัส (Discrepancy Model) ซึ่งจะต้องเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้เสมอ

ยุคที่สี่ (Fourth Generation Evaluation) กูบา (Guba) กล่าวว่า การประเมินโครงการในยุคปัจจุบันมีพื้นฐานจากการใช้ผลการประเมินแต่ละช่วงสร้างเสริมผลการประเมินในช่วงต่อมาตามรูปแบบ Responsive Constructivist ของสเตกโดยเน้นที่ความประสงค์ของผู้เกี่ยวข้องเป็นศูนย์กลางในการประเมิน และใช้แนวทางการเสริมสร้างความรู้จากข้อสนเทศใหม่ๆ ที่ได้รับ เพื่อให้สรุปผลต่อเนื่องเชื่อมโยงกัน การประเมินในยุคนี้เป็นการประเมินตามธรรมชาติหรือ Naturalistic Evaluation ซึ่งมีแนวการประเมินตามขั้นตอน ดังนี้

1. เริ่มทำสัญญากับองค์กรที่เกี่ยวข้อง ผู้อุปการะ คณะกรรมการโครงการ
2. กำหนดองค์กรประเมินผล
3. บังชี้กลุ่มบุคคลที่มีส่วนกับโครงการ (Stakeholders)
4. ศึกษาตัวแปรที่ใช้ในการประเมินโดยขอความเห็นจากกลุ่มบุคคลในข้อ 3 ว่า ต้องการจะประเมิน

อะไรบางอย่างในลักษณะของสิ่งที่ควรจะให้เกิดขึ้นตามลัทธิที่เขาควรจะได้ (ส. วาสนา ประมวลพฤษ์. 2544 : 21–23)

ดังนั้นการประเมินผล เป็นกิจกรรมที่ควรปฏิบัติหลังกิจกรรมการเรียนการสอนทุกครั้ง เพื่อเป็นการตรวจสอบนักศึกษาว่ามีความรู้ ความเข้าใจในรายวิชาที่เรียนมากน้อยเพียงใด และยังตรวจสอบกระบวนการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตร และสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนต่อไป

การประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรมักจะมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการพิจารณาคุณค่าหรือค่านิยม (Worth or Value) ของหลักสูตร แต่ผลของการประเมินหลักสูตรนั้นมีบทบาทที่สำคัญอยู่หลายประการ เช่น ทำให้ทราบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ประสิทธิภาพของหลักสูตร และการตัดสินใจทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกอื่นที่ดีกว่าเดิม

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2523 : 192) ได้กล่าวถึง การประเมินหลักสูตรว่า การประเมินหลักสูตรเป็นการพิจารณาเกี่ยวกับคุณค่าของหลักสูตร โดยใช้ผลจากการวัดในแง่มุมต่าง ๆ ของสิ่งที่ประเมินเพื่อนำมาพิจารณาร่วมกัน และสรุปว่าจะให้คุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาขึ้นนั้นว่าเป็นอย่างไร มีคุณภาพดีหรือไม่เพียงใด หรือได้ผลตรงตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดหรือไม่มีส่วนใดที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข

กาญจนา คุณารักษ์ (2537 : 219) ได้กล่าวถึง การประเมินหลักสูตรว่า สิ่งสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาหลักสูตรที่จะขาดเสียมิได้คือ การประเมินผลหลักสูตรซึ่งการประเมินผลหลักสูตรจะทำให้ทราบแนวโน้มว่าควรจะพัฒนาหลักสูตรไปในทิศทางใด

การประเมินหลักสูตรเป็นองค์ประกอบหนึ่งของหลักสูตรและเป็นกระบวนการหนึ่งของการพัฒนาหลักสูตร ดังเช่น (ทิตินา แซมมณี. 2542 : 113) ได้สรุปจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรไว้ 3 ประการ คือ (1) เพื่อหาคุณค่าของหลักสูตรโดยดูว่าหลักสูตรที่จัดขึ้นสามารถสนองตามวัตถุประสงค์ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ (2) เพื่อตัดสินใจการวางโครงสร้างและรูปแบบของหลักสูตรตลอดจนการบริหารงานและการสอนตามหลักสูตรเป็นไปในทางที่ถูกต้องแล้วหรือไม่ (3) เพื่อวัดดูว่าผลผลิตคือ ผู้เรียนนั้นเป็นอย่างไร

สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรเป็นกระบวนการในการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อที่จะศึกษาที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจจากทางเลือกด้านโปรแกรมการศึกษา หรือหลักสูตรเพื่อการปฏิบัติให้ได้ตามวัตถุประสงค์ต่อไป

รูปแบบการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตร มีรูปแบบและวิธีการหลายอย่าง เมื่อนำมาวิเคราะห์แล้วก็จะสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้คือ

ประเภทที่ 1 ประเภทประเมินผลผลิตของการกระทำ การประเมินผลประเภทนี้เป็นการประเมินผลสิ่งที่ได้รับหลังจากการดำเนินการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ได้เสร็จสิ้นลงแล้ว เป็นการตรวจสอบดูว่าผลที่ได้รับนั้นเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลประเภทนี้มี 4 รูปแบบ ดังนี้

1.1 รูปแบบการวัดความสำเร็จของผู้เรียน (Student Attainment Model) 1 รูปแบบนี้ใช้เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียน อาจใช้แบบทดสอบมาตรฐานแบบอิงเกณฑ์ หรือแบบอิงกลุ่ม และการรายงานผล

1.2 รูปแบบไทเลอร์หรือรูปแบบที่ยึดเป้าประสงค์เป็นหลัก (Goal-Based Description Model) รูปแบบนี้ได้กล่าวถึงองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ จุดประสงค์ ประสพการณ์การเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ ซึ่งเรียกว่า

“ห่วงวงกลมของไทเลอร์” (Tylor Loop) การประเมินผลในรูปแบบของไทเลอร์ มุ่งเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์กับผลสัมฤทธิ์ โดยเปรียบเทียบพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในจุดประสงค์กับพฤติกรรมที่ตรวจสอบได้

1.3 รูปแบบของสเตคหรือรูปแบบความสอดคล้องและความสัมพันธ์ของสเตค (The Stake Congruence Contingency Model) ซึ่งให้เห็นว่าการประเมินผลมีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 อย่างคือ ตัวบ่อน กระบวนการ และผลผลิต

1.3.1 ตัวบ่อน หมายถึง ลักษณะของผู้เรียนและผู้สอน เนื้อหาของหลักสูตร สื่อการเรียนการสอน อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ อาคารสถานที่โดยโครงสร้าง บริหารงาน สภาพของสังคมและสิ่งแวดล้อม

1.3.2 กระบวนการ หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลต่าง ๆ ได้แก่ ผู้สอนกับผู้เขียน ผู้เขียนกับผู้เรียน ผู้สอนกับผู้ปกครองเวลาและลำดับขั้นของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตารางเวลาการสอนเพิ่มเติมและบรรยากาศทางสังคมในโรงเรียนและในชั้นเรียน

1.3.3 ผลผลิต หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียน ทักษะในการปฏิบัติงานของผู้เรียน กระทั่งต่อผู้สอน และผลกระทบต่อสถาบัน

1.3.4 รูปแบบของโพรวัส (Provus) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการเป็นกระบวนการของ (1) นิยามมาตรฐานของโปรแกรม (2) ตกลงใจเกี่ยวกับการมีอยู่อย่างคลาดเคลื่อนระหว่างบางส่วนหรือบางด้านของการปฏิบัติ และ (3) การใช้ข้อมูลความคลาดเคลื่อนทั้งในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติหรือเปลี่ยนแปลงแหล่งมาตรฐานของโปรแกรม

ขั้นตอนกระบวนการประเมินโปรแกรมของโพรวัสเริ่มต้นดังนี้

1. กำหนดมาตรฐาน (S = Standard)
2. การแสดงออกหรือพฤติกรรม (P = Performance) ที่เหมาะสมจะเกิดขึ้นหลังจากที่ได้ดำเนินการขั้นแรก
3. สิ่งที่จะเปรียบเทียบ (C = Compare) กับมาตรฐาน เมื่อมีมาตรฐานและข้อมูลแล้วนำข้อมูลนั้นเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่ตั้งไว้
4. ความคลาดเคลื่อน (D = Discrepancy) บางอย่างจะเกิดขึ้น จากการเปรียบเทียบตามข้อ 3 ผู้ประเมินจะทราบว่ามีความคลาดเคลื่อนอะไรเกิดขึ้นระหว่างผลที่เกิดขึ้นกับผลที่คาดหวังว่าจะเกิด
5. การตัดสินใจ (Decision – Making) ข้อมูลความคลาดเคลื่อนมักจะนำไปสู่การตัดสินใจ ที่จะดำเนินการต่อไป หรือจะเริ่มต้นใหม่หลังจากที่เปลี่ยนแปลงมาตรฐานของโปรแกรมหรือการปฏิบัติแล้ว หรือจะยกเลิก หรือจะปรับปรุง

ประเภทที่ 2 ประเภทประเมินคุณค่าของสิ่งที่ประเมิน การประเมินผลประเภทนี้ไม่จำเป็นต้องเป็นการประเมินผลผลิตหรือสิ่งที่รับเสมอไป จะประเมินอะไรก็ได้ โดยมีรูปแบบที่ควรรู้ 2 รูปแบบ คือ

2.1 รูปแบบที่เป็นอิสระจากจุดประสงค์ของสกริเวน (Scriven Goal free Description Model) ตามแนวคิดของการประเมินผลแบบนี้ (Scriven, M., 1973) ผู้ประเมินผลจะต้องไม่คำนึงถึงจุดประสงค์แต่ใช้วิธีการตรวจสอบวิธีการและผลที่ได้รับโดยตรงไปตรงมา แล้วประเมินผลจากการตรวจสอบนั้นว่าหลักสูตรดีหรือไม่ หลักการของสกริเวนไม่ต้องการให้ผู้ประเมินผลมีความลำเอียงในใจ

2.2 รูปแบบที่ใช้ประสบการณ์ทดแทน (Surrogate Experience Model) เคมมิส และแมคโดนัล (Kemmis, S. and Mac Donal) รูปแบบนี้เน้นหนักในเรื่องของกระบวนการมากกว่าปัจจัยนำเข้าและผลิตผล เป็นการสอดคล้องกับแนวคิดของสกริเวน สำหรับกิจกรรมแบบนี้ ได้แก่ การสังเกตกิจกรรมและพฤติกรรมของผู้สอน ผู้เรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในกิจกรรม

ประเภทที่ 3 ประเภทประเมินเพื่อประโยชน์ในการตัดสินใจ การประเมินผลประเภทนี้ เสนอโดย คณะกรรมการของสมาคมเกียรตินิยมการศึกษา (PDK) อันมีสตีฟเฟิลบีมเป็นประธานหลักการสำคัญ คือ การแยกการประเมินผลและการตัดสินใจออกจากกัน มี 3 รูปแบบ ดังนี้

3.1 รูปแบบของคณะกรรมการสมาคมเกียรตินิยมการศึกษา ตามรูปแบบนี้การประเมินผลจะต้องประเมินผลสิ่งสำคัญ 4 อย่าง คือ บริบท (Context) ปัจจัยนำเข้า(Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product)

3.2 รูปแบบการพิจารณาตัดสินของคณะกรรมการ (Panel Review Model) รูปแบบนี้ เวสต์ (West) เป็นผู้เสนอโดยใช้คณะกรรมการหนึ่งคณะหรือมากกว่า ให้ทำหน้าที่ศึกษาข้อมูลร่วมกันแล้วทำรายงานประเมินผล ว่าหลักสูตรดีหรือไม่ดีอย่างไร โดยใช้วิธีการดังนี้ เช่น การเยี่ยมโรงเรียน การสังเกตกิจกรรมในโรงเรียน การ สัมภาษณ์ การตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ และสำรวจวัสดุอุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน เป็นต้น

3.3 รูปแบบที่เลียนวิธีการทางกฎหมาย (Legal Model) ผู้เสนอรูปแบบนี้ คือ การ์เว และ เลวิน (Garvey, C. and Levine) มีหลักการว่าการประเมินผลที่จะมีประสิทธิผลจะต้องประเมินทั้งในแง่บวกและลบ วิธีการคือให้มีผู้ประเมินสองฝ่าย ฝ่ายหนึ่งเสนอข้อมูลในแง่ดี อีกฝ่ายหนึ่งเสนอข้อมูลในแง่ไม่ดีแล้วใช้ข้อมูลจากทั้งสองฝ่าย มาเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจ

สรุปรูปแบบการประเมินหลักสูตรและการเรียนการสอนมีจุดมุ่งหมายประเมินเพื่อพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ควรจะต้องประเมินให้ครบวงจรทั้งบริบท ปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการ และผลผลิต เพื่อให้การประเมิน บ่งชี้จุดดี และจุดบกพร่องขององค์ประกอบทุกส่วนในหลักสูตร และเป็นข้อมูลแก้ไขหรือปรับปรุงหลักสูตรให้มี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การประกันคุณภาพการศึกษา

1. ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่จะช่วยให้คนได้พัฒนาตนเอง ด้านต่าง ๆ ตลอดช่วงชีวิตสามารถพัฒนาศักยภาพและความสมารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รัฐเห็นความสำคัญของการศึกษาในปี พ.ศ. 2542 จึงได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก

2. ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

จรัส นองมาก (2531 : 3) ได้ให้ความหมายคุณภาพการศึกษาคือ การจัดการศึกษาที่มาตรฐานสูง ดี มีค่า โดยปกติแล้ว หลักสูตรจะเป็นตัวกำหนดเกณฑ์ และแนวดำเนินการให้โรงเรียนปฏิบัติเพื่อมุ่งสู่มาตรฐานที่สังคมพึงต้องการ

ชุมพล หลักชัย (2530 : 15) ให้ความหมายคุณภาพการศึกษา หมายถึง การมุ่งพัฒนาเด็กที่จะเป็นผู้สืบชาติในวันหน้า ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพตามความต้องการของสังคมและประเทศชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 7) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการ และดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

อุทุมพร จารมาน (สมคิด พรหมจ้อย และสุพักตร์ พิบูลย์. 2544 : 4 ; อ้างอิงจาก อุทุมพร จารมาน. 2541) ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษาคือ การควบคุมคุณภาพการตรวจสอบคุณภาพภายในและจากภายนอก แล้วตัดสินตามเกณฑ์

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการบริหารจัดการและควบคุมคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย การประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก

3. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับจำแนกได้เป็น 2 ส่วนคือ

3.1 การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การติดตามตรวจสอบและตัดสินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษาเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

3.2 การประกันคุณภาพภายนอก หมายถึง การติดตามตรวจสอบและตัดสินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.)

4. การประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

หลักการ

4.1 สร้างความมั่นใจและการยอมรับแก่ผู้เรียนและผู้มาใช้บริการ

4.2 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ วิทยาลัยชุมชนที่สำคัญ

4.3 งานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของทุกคนในวิทยาลัยชุมชน

แนวการปฏิบัติ

4.4 จัดทำระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนให้สอดคล้องและเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน คณะกรรมการการอุดมศึกษา และกฎหมายว่าด้วยการศึกษาของชาติ

4.5 จัดให้มีคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน ทั้งระดับนโยบายและระดับการดำเนินงาน

4.6 สร้างความรู้ความเข้าใจและความตระหนัก เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาให้แก่บุคลากรของวิทยาลัยชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

4.7 มอบหมายให้ทุกส่วนงานของวิทยาลัยชุมชนดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนงานการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ในคู่มือฯ

4.8 จัดทำเอกสาร และรายงานการศึกษาตนเอง (Self Study Report : SSR) หรือรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) เป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4.9 จัดให้มีระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน โดยมีคณะกรรมการ ซึ่งมีผู้แทนสภาวิทยาลัยชุมชนมาร่วมประเมิน สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชนร่วมด้วยเป็นประจำอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4.10 นำผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน เสนอต่อสภาวิทยาลัยชุมชนรับทราบ เพื่อทราบและเพื่อขอรับคำแนะนำทุกครั้ง

4.11 จำทำรายงานประจำปี ตามแบบฟอร์มการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกและนำเสนอเพื่อขอรับการประเมินคุณภาพภายนอกต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) : (สมศ.)

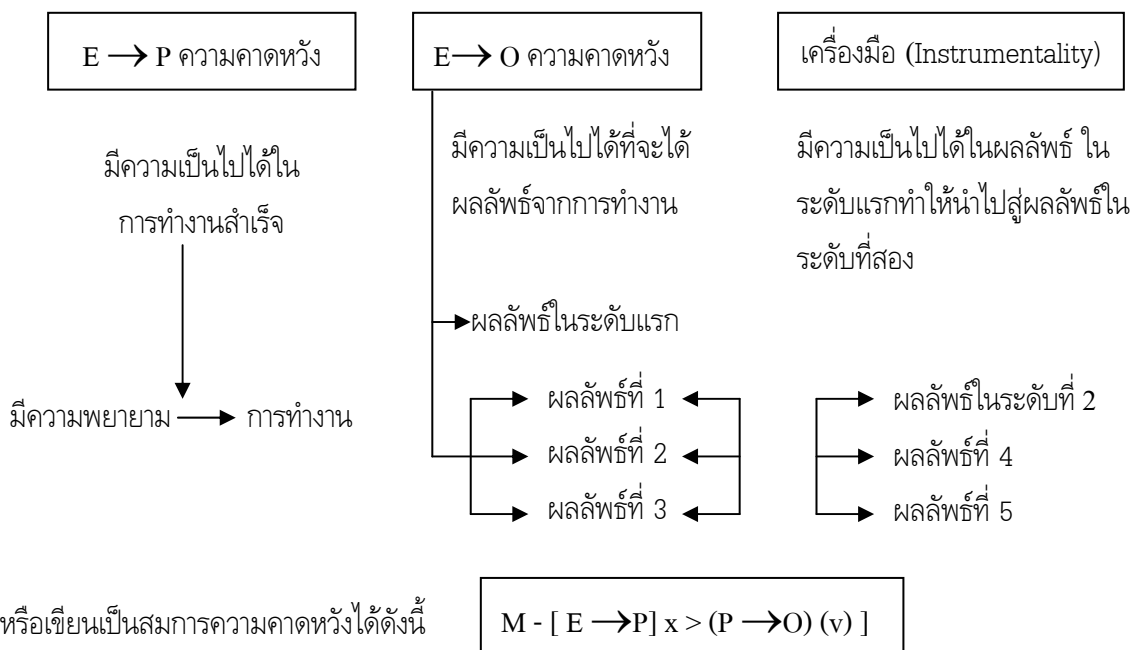
4.12 นำผลการประเมินคุณภาพภายนอก เสนอต่อสภาวิทยาลัยชุมชน เพื่อทราบและพิจารณา

3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวัง

ทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy theory) เป็นทฤษฎีที่ศึกษาและอธิบายว่ามีปัจจัยอะไรเป็นสิ่งที่กำหนดความเต็มใจของบุคคลแต่ละคนที่จะใช้ความพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งจะสามารถสรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของแต่ละบุคคลจะส่งกระทบโดยตรงจากสิ่งทีพวกเขาคาดหวัง ซึ่งอาจจะเป็นรางวัล หรือการลงโทษ ดังนั้นการที่จะทำความเข้าใจเรื่องการจูงใจ จึงจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงการรับรู้ของบุคคลว่าเขาทำสิ่งนั้นๆไปแล้วคุ้มหรือไม่ เพราะผู้ปฏิบัติงานแต่ละคนจะมีความคาดหวังและมีความต้องการเฉพาะคน เป็นกลไกในการแสดงพฤติกรรม ซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาทฤษฎีคาดหวัง (มัลลิกา ต้นสอน. 2545 : 213 – 214)

ทฤษฎีความคาดหวังของวรูม (Vroom Expectancy Theory of Motivation)

การจูงใจเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนตามแนวคิดของวรูมได้กำหนดว่า ความต้องการทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรม อย่างไรก็ตามวรูมได้กำหนดจุดแข็งของการจูงใจไว้ว่า ความคาดหวังในระดับที่บุคคลปรารถนาทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา ทฤษฎีความคาดหวังของวรูมเกี่ยวข้องกับการคาดหวังในคุณค่าหรือผลลัพธ์ของการกระทำของบุคคลก็จะแสดงพฤติกรรมในรางวัลที่มีคุณค่าตามที่คาดหวังไว้

ทฤษฎีความคาดหวังของ (Porter - Lawler)

ทฤษฎีความคาดหวังของ (Porter and Lawler) ได้ให้ความสำคัญกับความคาดหวังในรางวัลที่พนักงานจะได้รับอย่างเท่าเทียมกัน ซึ่งทำให้พนักงานพึงพอใจ พนักงานจะคำนึงถึงคุณค่าของรางวัลที่จะได้รับ และพิจารณาความเป็นไปได้ที่จะได้รับรางวัลนั้น หากเป็นไปได้พนักงานก็จะมีความพยายามที่จะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จโดยใช้ความสามารถในการทำงานที่ตนมีความสามารถและความต้องการในงาน เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จแล้วจะได้รับรางวัล ซึ่งมีทั้งรางวัลภายในและรางวัลภายนอก ทำให้พนักงานเกิดความพึงพอใจซึ่งเป็นกระบวนการสุดท้ายของความคาดหวัง ความคาดหวังในรางวัลเป็นกระบวนการแรก

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน หลักสูตรระดับอนุปริญญา ใช้เวลาเรียน 2 ปี ซึ่งเป็นนโยบายใหม่ ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัย เนื่องจากเพิ่งกำหนดให้จัดตั้งวิทยาลัยชุมชนในปี พ.ศ.2545 ดังนั้นงานวิจัยที่ผู้วิจัยนำมาเสนอนี้ เป็นงานวิจัยที่ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยวิทยาลัยชุมชน

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจะต้องมีการประเมินผลของตัวหลักสูตรเพื่อวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของการศึกษาโปรแกรมการศึกษาโดยเฉพาะการประเมินหลักสูตรซึ่งหมายถึงแนวทางของการจัดเนื้อหาสาระการจัดประสบการณ์และการให้การสำคัญสำหรับผู้เรียนจะต้องได้รับการบรรจุอย่างเหมาะสม (ประจักษ์ ศรีวัฒนพงศ์. 2543 : 106) โดยทั้งนี้ ระวีวรรณ อยู่สำราญ (2545 : 66) ได้ให้ความเห็นว่าหลักสูตรเป็นมวลประสบการณ์ที่จัดขึ้นให้กับเด็กประกอบด้วยจุดมุ่งหมายโครงสร้างกระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผล ซึ่งการนำไปสู่คุณภาพต้องมีการติดตามทุก ๆ ลี้นปีที่ครบรอบหลักสูตร

ซึ่งวิทยาลัยชุมชนจำนวน 8 แห่ง ได้เปิดการศึกษาปฐมวัยที่เป็นหลักสูตรอนุปริญญา และบัดนี้ได้ครบรอบหลักสูตร ซึ่งควรแก่การประเมินติดตามผลที่สำคัญ การจัดการเรียนการสอนของแต่ละวิทยาลัยชุมชนมีความแตกต่างกันมาก จึงควรที่จะได้มีการประเมินเพื่อหาการประกันคุณภาพการศึกษาและพัฒนาการศึกษาแต่ละวิทยาลัยให้ทัดเทียมกัน และเป็นมาตรฐาน ผู้วิจัยจึงเห็นควรให้มีการศึกษาสิ่งปรากฏจริงกับความคาดหวังของนักศึกษาที่กำลังเรียนและ ให้ได้ผลการวิจัยที่มีประสิทธิภาพแท้จริง

นาเนตร ธรรมบวร และอารยา สุขวงศ์ (2541 : 68-69) ได้ทำการศึกษาเรื่องรูปแบบการจัดการเรียน การสอนสำหรับเด็กวัยต่ำกว่า 3 ขวบ และให้ความสนใจในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของการจัดการศึกษา สำหรับเด็กวัยนี้ มีดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสำหรับเด็กวัยต่ำกว่า 3 ขวบ มีลักษณะเฉพาะตัวซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กวัยนี้ และมีความแตกต่างจากการจัดโปรแกรม การศึกษาสำหรับเด็กวัยอื่น

2. คุณสมบัติของครู หรือผู้ดูแลเด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็กจำเป็นต้องได้รับการเลือกสรรมาเป็นอย่างดี ไม่ใช่ นำใครมาก็ได้ ซึ่งไม่ได้ผ่านการอบรมหรือไม่มีความรู้ทางการศึกษามาทำหน้าที่เป็นครูหรือผู้ดูแล ทั้งนี้เนื่องจากต้องเป็น ผู้ซึ่งเข้าใจพัฒนาการของเด็กวัยนี้เป็นอย่างดี คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็ก เพราะหลักสูตรของ เด็กวัยนี้ในบางครั้งไม่สามารถวางแผนล่วงหน้าได้ ครูจึงจำเป็นต้องค้นหาความสนใจของเด็ก และจัดกิจกรรมเพื่อ สนองต่อความสนใจ

ปราณี จักขุประเสริฐ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่เป็นจริงและปัจจัยที่คาดหวังใน การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่เป็นจริง และ ปัจจัยที่คาดหวังทั้ง 4 ด้านในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.1

ริวาสโบเรล (Rivas Borrell, 2003 : 482) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาของเด็กวัยตอนต้น โปรแกรม การประเมินผลของโรงเรียนก่อนอนุบาล Kutunbaita ประเทศสเปน การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ ประเมินผลสัมฤทธิ์และคุณภาพของโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยที่ได้รับการพัฒนาในโรงเรียนก่อนอนุบาลใน ประเทศสเปน ที่มีความพยายามที่จะพัฒนาเด็กทางด้านกายวิภาพ สถิติปัญญา สังคมและคุณธรรมของเด็กที่อยู่ใน ช่วง 3 ปีแรก ผลการประเมินพบว่า มีความเป็นไปได้ที่เครื่องมือที่ใช้ในการจัดโปรแกรมการศึกษาสำหรับเด็ก ตอนต้นสามารถพัฒนาความสามารถของเด็กให้มีความสามารถตรงตามคุณภาพขั้นพื้นฐาน

บายเลอร์ (Byler, 2000 : 179) ได้ทำการศึกษาการพัฒนาเครื่องมือและผลสัมฤทธิ์ของผู้เชี่ยวชาญด้าน การพัฒนาโปรแกรมเพื่อช่วยผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กตอนต้นในวิทยาลัยชุมชน ผล การศึกษาพบว่าโปรแกรมนี้ช่วยให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมมีความเข้าใจการศึกษาของผู้ใหญ่ในภาพรวมที่กว้างขึ้น และ พัฒนาการปฏิบัติงานของตนได้

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ศึกษามาจะพบว่า หลักสูตรเป็นแผนการจัดการศึกษาที่ครอบคลุม เป้าหมาย สาระ และการประเมินผล สำหรับเป็นแนวทางให้สถาบันการศึกษาจัดการศึกษา (ปทีป เมธาคุณวุฒิ, 2532 และ ประจักษ์ ศรีวิวัฒนพงศ์, 2535) ซึ่งสาระหลักสูตรทั้งหมดคือมวลประสบการณ์ที่ทางโรงเรียนจัด ได้แก่ ผู้เรียน (สัจด์ อุทรานันท์, 2532) สำหรับหลักสูตรการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนเป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นมาเพื่อเป็น

บริการการศึกษาแก่ชุมชน เพื่อคนในชุมชน พัฒนาตนเองได้ตามความสนใจด้วยการจัดเป็นหลักสูตรระดับ
อนุปริญญา โปรแกรมการศึกษาปฐมวัยนับเป็นหลักสูตรของวิทยาลัยชุมชนหลักสูตรหนึ่ง ที่จัดขึ้นเพื่อให้คนใน
ชุมชนที่สนใจการดูแลเด็กและทำงานในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือโรงเรียนอนุบาลได้ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับ
ปรัชญา แนวคิดทฤษฎี หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ธรรมชาติและพัฒนาการเด็ก การเรียนรู้ของเด็ก รวมถึง
นวัตกรรม เทคโนโลยี และควมมีคุณธรรมของบุคลากรการศึกษาปฐมวัย โดยได้นักศึกษาเรียนทั้งภาคทฤษฎีและ
ปฏิบัติ ซึ่งในปัจจุบันโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยได้เปิดขึ้นมาแล้วถึง 8 แห่ง มีผู้เรียนทั้งสิ้น 719 คน ระยะเวลาการ
เปิดหลักสูตรครบ 2 ปี ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรแก่การประเมินเพื่อการพัฒนา ผลการประเมินจะทำให้เห็นคุณค่า
หลักสูตร (วิชัย วงษ์ใหญ่. 2523) และทำให้ครูได้รู้ถึงทิศทางที่แท้จริงของหลักสูตรในภาพจริง (ทิตนา แชมมณี.
2542) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาโดยเน้นไปที่นักศึกษาผ่านโปรแกรมของหลักสูตรเป็นปีที่ 2 เพื่อค้นหาคำอธิบาย
การบรรลุถึงเป้าหมายหลักสูตรที่จะได้ใช้เป็นแนวทางของการพัฒนาหลักสูตรที่มีคุณค่าต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นครั้งนี้ เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนในโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะปฐมวัย ปีการศึกษา 2548 ของวิทยาลัยชุมชน ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว วิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี วิทยาลัยชุมชนระนอง วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส จำนวน 719 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่ลงทะเบียนเรียนโปรแกรมวิชาการศึกษาศิลปะปฐมวัย ปีการศึกษา 2548 ของวิทยาลัยชุมชน ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว วิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี วิทยาลัยชุมชนระนอง วิทยาลัยชุมชนนราธิวาส จำนวน 719 คน ได้รับการตอบกลับมาจำนวน 445 คน คิดเป็นร้อยละ 61.89

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาศิลปะปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน ลักษณะเครื่องมือเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาศิลปะปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน จำแนกได้ดังนี้

ด้านหลักสูตร	จำนวน	37	ข้อ
ด้านการจัดการเรียนการสอน	จำนวน	15	ข้อ
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	จำนวน	15	ข้อ
ด้านการประเมินผล	จำนวน	15	ข้อ

ลักษณะการตอบแบบสอบถามจะมี 5 ระดับความคิดเห็น ดังนี้

5	หมายถึง	สิ่งที่ปรากฏจริง/ความคาดหวังมากที่สุด
4	หมายถึง	สิ่งที่ปรากฏจริง/ความคาดหวังมาก
3	หมายถึง	สิ่งที่ปรากฏจริง/ความคาดหวังปานกลาง
2	หมายถึง	สิ่งที่ปรากฏจริง/ความคาดหวังน้อย
1	หมายถึง	สิ่งที่ปรากฏจริง/ความคาดหวังน้อยที่สุด

การแปลความหมาย

การแปลความหมายของคะแนนสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวังของนักศึกษา เป็นค่าเฉลี่ยสำหรับแบบสอบถามดังรายละเอียดต่อไปนี้

คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.50	หมายถึง	สิ่งที่ปรากฏจริง/ความคาดหวังน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.51 – 2.50	หมายถึง	สิ่งที่ปรากฏจริง/ความคาดหวังน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.51 – 3.50	หมายถึง	สิ่งที่ปรากฏจริง/ความคาดหวังปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	3.51 – 4.50	หมายถึง	สิ่งที่ปรากฏจริง/ความคาดหวังมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.51 – 5.00	หมายถึง	สิ่งที่ปรากฏจริง/ความคาดหวังมากที่สุด

(บุญชม ศรีสะอาด.2535:100)

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง และหาคุณภาพเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษา ค้นคว้าเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย วิทยาลัยชุมชน ประกอบด้วยสาระเกี่ยวกับ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน การประเมินผล นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมความมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้

2. เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert) สำหรับสอบถามความคิดเห็นนักศึกษาที่มีต่อสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการประเมินผล

3. การหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ทาความตรง (Validity) ของเนื้อหา (Content) ของแบบสอบถามคือ

3.1.1 นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของแบบสอบถาม คือ

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสรี ซาเหลา รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ ทำหน้าที่กรรมการวิชาการวิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี

2) ดร.สมคิด สายแหว ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี

3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุณี บุญพิทักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาศาสตร์วิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

3.1.2 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจมาปรับปรุงโดยใช้เกณฑ์ตัดสินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 พบว่าผู้เชี่ยวชาญให้แก้ไขการใช้ภาษาให้มีสำนวนกะทัดรัด ครอบคลุมเนื้อหาในแบบสอบถาม

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นชอบของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โปรแกรมการศึกษาศาสตร์วิทยาลัยชุมชน ที่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน 15 คน และวิทยาลัยชุมชนสระแก้ว 15 คน

5. นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มทดลองไปตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ลัวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.75

6. นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่งไปที่วิทยาลัยชุมชนที่เปิดโปรแกรมการศึกษาศาสตร์วิทยาลัย จำนวน 8 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย

2. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างพร้อมกับซองเปล่าติดแสตมป์เจ้าหน้าที่ผู้วิจัยไปที่หัวหน้าโปรแกรมการศึกษาศาสตร์วิทยาลัยของวิทยาลัยชุมชน โดยเก็บข้อมูลระหว่างเดือนธันวาคม ถึง 10 มกราคม 2549

3. ผู้วิจัยตรวจรับแบบสอบถามและติดตามด้วยตนเอง

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่ตอบกลับมาแต่ละวิทยาลัยตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับ เพื่อตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบพบว่า มีแบบสอบถามที่สมบูรณ์จำนวน 445 ฉบับ หรือร้อยละ 61.89 สาเหตุที่ได้รับกลับน้อยเนื่องจากมีปัญหา 3 จังหวัดภาคใต้

2. นำแบบสอบถามที่ตอบกลับมาทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for The Social Science) ในการประมวลผลคำนวณหาค่าร้อยละ หาค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. จัดแยกแบบสอบถามที่ตอบกลับมาตามภูมิภาคดังนี้ ภาคเหนือ ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน และวิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร วิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู และวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ภาคตะวันออก ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว และภาคใต้ ได้แก่ วิทยาลัยชุมชนระนอง และวิทยาลัยชุมชนนราธิวาส

4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for The Social Science) ในการประมวลผล ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติดังนี้

5.1 สถิติสำหรับการวิเคราะห์หาคุณภาพของเครื่องมือ

หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ของครอนบัต (Cronbach) มีสูตรดังนี้ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 200)

$$\alpha = \frac{N}{N - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	N	แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	$\sum S_i^2$	แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S^2	แทน คะแนนความแปรปรวนของแบบสอบถาม

5.2 สถิติพื้นฐาน

5.2.1 คำนวณค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2541 : 101)

$$P = \frac{f \times 100}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าร้อยละ
	f	แทน	ความถี่หรือจำนวนข้อมูลที่ต้องการหาค่าร้อยละ
	N	แทน	จำนวนข้อมูลทั้งหมด

5.2.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) คำนวณได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด. 2541 : 56)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนสมาชิกในกลุ่มตัวอย่าง

5.2.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณได้จากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2541 : 87)

$$SD = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของค่าตัวแปร x
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของผลคูณระหว่างค่าตัวแปร x
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

5.3 เปรียบเทียบความต้องการของแต่ละภูมิภาคโดยใช้ ANOVA

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน (t - distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน (F - distribution)
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean Square)
P	แทน	ความน่าจะเป็นสำหรับบอกนัยสำคัญทางสถิติ (P - Value)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชนด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการประเมินผล

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงกับความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละภูมิภาคเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการส่งแบบสอบถามทั้งหมด 719 ชุด มีการตอบกลับมาจำนวน 445 ชุด คิดเป็นร้อยละ 61.89 เพราะจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการเก็บแบบสอบถาม พบว่า จากแบบสอบถาม 224 ฉบับ ได้รับคืนกลับมา 80 ฉบับ ซึ่งมีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งที่ปรากฏจริง และความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อ และอุปกรณ์การเรียนการสอน และการประเมินผลการศึกษา

1. ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชนตาราง 1 - 8

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริง	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านหลักสูตร	2.60	1.92	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.31	1.57	ปานกลาง
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	2.96	1.55	ปานกลาง
4. ด้านการประเมิน	3.12	1.73	ปานกลาง
รวม	2.99	1.69	ปานกลาง

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นว่าวิทยาลัยชุมชนได้จัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยตามหลักสูตรที่กำหนดตามความเป็นจริงอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษารัฐม่วยของวิทยาลัยชุมชน หมอดวิชาการศึกษา

ความคิดเห็นด้านหลักสูตร	\bar{X}	SD	ระดับ
หมอดวิชาการศึกษา			
1. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น	3.69	1.30	มาก
2. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น	2.95	1.78	ปานกลาง
3. การอ่านภาษาอังกฤษทั่วไป	1.31	1.83	น้อยที่สุด
4. ความจริงของชีวิต	2.42	1.98	น้อย
5. จริยธรรมกับชีวิต	2.42	1.98	น้อย
6. วิถีไทย	2.19	2.00	น้อย
7. มนุษย์กับโลกาภิวัตน์	2.32	2.01	น้อย
8. วิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต	2.53	1.96	ปานกลาง
9. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต	2.73	1.91	ปานกลาง
10. คณิตศาสตร์เพื่อชีวิต	2.02	2.04	น้อย
11. การออกกำลังกายและการกีฬา	1.34	1.67	น้อยที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในหมอดวิชาการศึกษา วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.69$) สิ่งที่ปรากฏจริงอยู่ในระดับน้อยที่สุดมี 2 วิชา คือ วิชาการออกกำลังกายและการออกกำลังกาย ($\bar{X} = 1.34$) และวิชาการอ่านภาษาอังกฤษทั่วไป ($\bar{X} = 1.31$) ตามลำดับ

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชนด้านหลักสูตร หมวดวิชาเฉพาะ

ความคิดเห็นด้านหลักสูตร	\bar{X}	SD	ระดับ
หมวดวิชาเฉพาะ(วิชาพื้นฐานวิชาชีพ)			
1.การศึกษาและความเป็นครูไทย	3.81	1.51	มาก
2.การศึกษากับการพัฒนาชุมชน	2.78	2.02	ปานกลาง
3.หลักการสอน	3.46	1.68	ปานกลาง
4.เทคโนโลยีการศึกษา	2.76	1.95	ปานกลาง
5.หลักการวัดและการ ประเมินผลการศึกษา	2.71	2.06	ปานกลาง
6.การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้	3.10	1.80	ปานกลาง
7.การจัดการศึกษาระดับบริหาร	2.42	2.09	น้อย
8.การเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	3.43	1.67	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า นักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในหมวดวิชาเฉพาะ (วิชาพื้นฐานวิชาชีพ) วิชาการศึกษาและความเป็นครูไทยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) ส่วนวิชาการจัดการศึกษาระดับบริหารอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.42$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน ด้านหลักสูตร หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาบังคับ)

ความคิดเห็นด้านหลักสูตร	\bar{X}	SD	ระดับ
หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาบังคับ)			
1.จิตวิทยาพัฒนาการและการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	2.97	1.92	ปานกลาง
2.ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย	3.41	1.77	ปานกลาง
3.สื่อและการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.39	1.79	ปานกลาง
4.การศึกษาปฐมวัย	3.28	1.78	ปานกลาง
5.กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย	3.58	1.55	มาก
6.การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2.22	2.09	น้อย
7.เด็กปฐมวัยกับทักษะทางภาษา	1.78	2.03	น้อย
8.การให้การศึกษแก่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	2.20	2.13	น้อย

จากตาราง 4 พบว่า หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาบังคับ) วิชากิจกรรมการเคลื่อนไหว และจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย สิ่งที่ปรากฏจริงอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.58$) เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นวิชาจิตวิทยาพัฒนาการและการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.41$) ส่วนวิชาเด็กปฐมวัยกับทักษะทางภาษา เป็นวิชาที่ปรากฏจริงอยู่ในระดับน้อยเป็นอันดับสุดท้าย ($\bar{X} = 1.78$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน ด้านหลักสูตร หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเลือกและวิชาฝึกงาน)

ความคิดเห็นด้านหลักสูตร	\bar{X}	S.D	ระดับ
หมวดวิชาเฉพาะ(วิชาเลือกและวิชาฝึกงาน)			
1.เกมและการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย	2.76	2.05	ปานกลาง
2.นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	2.89	2.01	ปานกลาง
3.โภชนาการและการจัดบริการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย	2.58	2.01	ปานกลาง
4.กิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	1.99	2.14	น้อย
5.ศิลปะสำหรับครูปฐมวัย	2.11	2.12	น้อย
6.สุขภาพอนามัยสำหรับมารดาและเด็ก	2.68	1.97	ปานกลาง
7.การสังเกตพฤติกรรมเด็ก	2.12	2.11	น้อย
8.สิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	2.83	1.95	ปานกลาง
9.เตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	1.45	1.99	น้อยที่สุด
10.ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	1.35	1.95	น้อยที่สุด

จากตาราง 5 พบว่า หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเลือกและวิชาฝึกงาน) วิชาเกมและการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย วิชานิทานสำหรับเด็กปฐมวัย วิชาโภชนาการและการจัดบริการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย วิชาสุขภาพอนามัยสำหรับมารดาและเด็ก วิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย สิ่งทีปรากฏจริงอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 2.89 และ 2.68 ตามลำดับ) รองลงมาเป็นวิชากิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย วิชาศิลปะสำหรับ ครูปฐมวัย วิชาการสังเกตพฤติกรรมเด็ก อยู่ในระดับน้อยมีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 2.12 และ 1.99 ตามลำดับ) และระดับน้อยที่สุด เป็นวิชาเตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ มีค่าเฉลี่ย (\bar{X} = 1.45 และ 1.35 ตามลำดับ)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชนด้านการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	SD	ระดับ
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักศึกษา	3.43	1.50	ปานกลาง
2. กิจกรรมการเรียนการสอน มีการยกตัวอย่าง ประกอบที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น	3.33	1.47	ปานกลาง
3. กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้นักศึกษารู้จักคิดวิเคราะห์ปัญหาทำให้เกิด ความคิด สร้างสรรค์	3.42	1.52	ปานกลาง
4. เทคนิคการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบกระตุ้นความสนใจอย่างต่อเนื่อง	3.15	1.49	ปานกลาง
5. การเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัย และอภิปรายร่วมกันในเวลาเรียน	3.55	1.60	มาก
6. การสอนในชั้นเรียนเนื้อหาสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันด้านการปฐมวัย	3.51	1.58	มาก
7. การเรียนการสอนมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม	3.51	1.56	มาก
8. การเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	3.60	1.58	มาก
9. มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะนอกชั้นเรียน อย่างเพียงพอ	2.98	1.50	ปานกลาง
10. มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญ/วิทยากรภายนอกมาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม	2.67	1.57	ปานกลาง
11. งานที่มอบหมายมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนดให้ฝึกปฏิบัติ	3.21	1.56	ปานกลาง
12. มีประสบการณ์จริงในการจัดการศึกษาปฐมวัยรูปแบบต่างๆ	3.20	1.58	ปานกลาง
13. นักศึกษาได้ทดลองฝึกปฏิบัติจริงในชั้นเรียน	3.44	1.64	ปานกลาง
14. มีการฝึกสอนด้วยการปฏิบัติจริงในสถานที่จริง	3.01	1.73	ปานกลาง
15. ความรู้ที่ได้เรียนมาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนที่สอนเด็กปฐมวัย	3.60	1.64	มาก

จากตาราง 6 พบว่า การเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองและความรู้ที่ได้เรียนมาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนที่สอนเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมาเป็นการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัยและอภิปรายด้วยกันในเวลาเรียน ($\bar{X} = 3.55$) และการสอนในชั้นเรียนเนื้อหาสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันด้านการปฐมวัยกับการเรียนการสอนมีการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 3.51$) ตามลำดับ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน โปรแกรมวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย

ความคิดเห็นด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	\bar{X}	SD	ระดับ
1. การใช้สื่อการสอนเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและเวลาที่สอน	3.35	1.53	ปานกลาง
2. สื่อการสอนมีหลายประเภท เช่น คอมพิวเตอร์ วิดีโอ แผ่นซีดี เครื่องฉายข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ ฯลฯ	2.67	1.62	ปานกลาง
3. สื่อการสอนเป็นที่สนใจ และสามารถกระตุ้นความสนใจของนักศึกษา	3.04	1.49	ปานกลาง
4. มีการใช้สื่อประกอบคำบรรยายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.95	1.47	ปานกลาง
5. สื่อการสอนมีจำนวนพอเหมาะกับนักศึกษา	2.62	1.56	ปานกลาง
6. ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน เช่น Internet , e-learning	2.57	1.62	ปานกลาง
7. จัดเตรียมเอกสารใช้ประกอบการสอนในรายวิชาที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น	3.20	1.55	ปานกลาง
8. จัดป้ายนิเทศหรือนิทรรศการที่เสริมความรู้และความก้าวหน้าทางด้านเด็กปฐมวัย	2.82	1.51	ปานกลาง
9. มีรูปแบบแผนการสอนที่ง่ายต่อการทำบันทึกการสอน	3.05	1.53	ปานกลาง
10. มีการเปลี่ยนบทบาทการเป็นผู้เรียนและผู้สอน	3.19	1.58	ปานกลาง
11. มีการกระตุ้นใช้วารสารหรือตำราด้านการศึกษาปฐมวัยทั้งในประเทศและต่างประเทศประกอบการเรียน	2.90	1.53	ปานกลาง
12. คู่มือการอบรมเลี้ยงเด็ก อ่านและเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง	3.24	1.60	ปานกลาง
13. มีหนังสือสื่อและวิธีการทำสื่อแจกให้กับนักศึกษานำไปปฏิบัติ	2.99	1.58	ปานกลาง
14. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	2.89	1.55	ปานกลาง
15. มีแหล่งเรียนรู้ที่ดีที่เป็นตัวอย่างในการฝึกวิชาชีพ	2.87	1.56	ปานกลาง

จากตามตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งปรากฏจริงด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนอันดับแรกคือ การใช้สื่อการสอนเหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและเวลาที่สอน ($\bar{X} = 3.35$) รองลงมา เป็นคู่มือการอบรมเลี้ยงเด็กอ่านและเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ($\bar{X} = 3.24$) และจัดเตรียมเอกสารใช้ประกอบการสอนในรายวิชาที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.20$) ตามลำดับ

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน ด้านการประเมินผลการศึกษา

ความคิดเห็นด้านการประเมินผลการศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
1. มีการประเมินโดยใช้แบบทดสอบความรู้ที่ทันสมัย	3.14	1.58	ปานกลาง
2. การวัดและประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ	3.24	1.58	ปานกลาง
3. มีการประเมินการรายงานของนักศึกษาหน้าชั้นเรียน และสะท้อนผลทุกครั้ง	3.19	1.62	ปานกลาง
4. มีการประเมินการเข้ามาเรียนและร่วมกิจกรรมทุกครั้ง	3.26	1.64	ปานกลาง
5. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อน	3.12	1.64	ปานกลาง
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	3.09	1.61	ปานกลาง
7. วิธีการวัดผลประเมินผลมีความยุติธรรม โปร่งใส ทำการตรวจสอบและเปิดเผยได้	3.13	1.61	ปานกลาง
8. สนับสนุนให้นักศึกษานำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตัวนักศึกษาเอง	3.11	1.62	ปานกลาง
9. มีการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา	3.12	2.18	ปานกลาง
10. นิเทศการฝึกปฏิบัติด้วยรูปแบบกัลยาณมิตร	2.75	1.72	ปานกลาง
11. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะปฏิบัติโดยใช้การประเมินตามสภาพจริง	3.12	1.66	ปานกลาง
12. มีการแสดงผลการประเมินที่สามารถบอก พัฒนาการทางความรู้ของนักศึกษาได้ชัดเจน	3.08	1.64	ปานกลาง
13. การวัดผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระที่สำคัญ	3.27	2.55	ปานกลาง
14. มีการประเมินผลงานของนักศึกษาเป็นรายบุคคล	3.16	1.68	ปานกลาง
15. มีการประเมินด้านความรู้สึกลงของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาที่เรียน	3.08	1.66	ปานกลาง

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริง ด้านการประเมินผลการศึกษา อันดับแรกคือ การวัดผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระที่สำคัญ ($\bar{X} = 3.27$) รองลงมา มีการประเมินการเข้ามาเรียนและร่วมกิจกรรมทุกครั้ง ($\bar{X} = 3.26$) และการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา และกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.24$) ตามลำดับ

2. ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน ตาราง 9 - 16

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ ความคาดหวังในการจัดโปรแกรมวิชาการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง	\bar{X}	SD	ระดับ
1. ด้านหลักสูตร	2.63	0.97	ปานกลาง
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.29	1.98	ปานกลาง
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	3.17	1.36	ปานกลาง
4. ด้านการประเมิน	3.15	1.51	ปานกลาง
รวม	3.06	1.08	ปานกลาง

จากตาราง 9 พบว่า นักศึกษาวิทยาลัยชุมชนมีความต้องการให้ทางวิทยาลัยชุมชนจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกรายด้านพบว่าแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ ความคาดหวังในการ
จัดโปรแกรมวิชาการศึกษารวมของวิทยาลัยชุมชน ด้านหลักสูตร

ความคิดเห็นด้านหลักสูตร	\bar{X}	SD	ระดับ
หมวดวิชาการศึกษา			
1. ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น	3.71	1.46	มาก
2. ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น	2.92	1.86	ปานกลาง
3. การอ่านภาษาอังกฤษทั่วไป	1.42	1.95	น้อยที่สุด
4. ความจริงของชีวิต	2.53	2.04	น้อย
5. จริยธรรมกับชีวิต	2.46	2.04	น้อย
6. วิถีไทย	2.24	2.05	น้อย
7. มนุษย์กับโลกาภิวัตน์	2.33	2.02	น้อย
8. วิทยาศาสตร์เพื่อคุณภาพชีวิต	2.58	2.02	ปานกลาง
9. เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต	2.82	1.99	ปานกลาง
10. คณิตศาสตร์เพื่อชีวิต	1.96	2.00	น้อย
11. การออกกำลังกายและการกีฬา	1.43	2.02	น้อยที่สุด

จากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับความคาดหวังด้านหลักสูตร
หมวดวิชาการศึกษาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) แต่ที่พบอยู่ในระดับ
น้อยที่สุดมี 2 วิชาคือ วิชาการออกกำลังกายและการกีฬา ($\bar{X} = 1.43$) และวิชาการอ่านภาษาอังกฤษทั่วไป ($\bar{X} =$
1.42) ตามลำดับ

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ ความคาดหวังในการ
จัดโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยชุมชน หมวดวิชาเฉพาะ(วิชาพื้นฐานวิชาชีพ)

ความคิดเห็นด้านหลักสูตร	\bar{X}	SD	ระดับ
หมวดวิชาเฉพาะ(วิชาพื้นฐานวิชาชีพ)			
1.การศึกษาและความเป็นครูไทย	3.70	1.65	มาก
2.การศึกษากับการพัฒนาชุมชน	2.86	3.04	ปานกลาง
3.หลักการสอน	3.34	1.79	ปานกลาง
4.เทคโนโลยีการศึกษา	2.74	1.99	ปานกลาง
5.หลักการวัดและการ ประเมินผลการศึกษา	2.64	2.10	ปานกลาง
6.การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้	3.03	1.85	ปานกลาง
7.การจัดการศึกษาระดับบริหาร	2.38	2.13	น้อย
8.การเตรียมความพร้อมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย	3.45	1.80	ปานกลาง

จากตาราง 11 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับความคาดหวังในหมวด
วิชาเฉพาะ (วิชาพื้นฐานวิชาชีพ) วิชาการศึกษาและความเป็นครูไทยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) แต่ที่พบอยู่ใน
ระดับน้อยคือวิชาการจัดการศึกษาระดับบริหาร ($\bar{X} = 2.38$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ ความคาดหวังในการ
จัดโปรแกรมวิชาการศึกษาลุ่มวัยของวิทยาลัยชุมชน ด้านหมวดวิชาเฉพาะ (วิชาบังคับ)

ความคิดเห็นด้านหลักสูตร	\bar{X}	SD	ระดับ
หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาบังคับ)			
1.จิตวิทยาพัฒนาการและการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย	3.01	2.03	ปานกลาง
2.ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย	3.43	1.84	ปานกลาง
3.สื่อและการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.46	1.87	ปานกลาง
4.การศึกษาลุ่มวัย	3.31	1.85	ปานกลาง
5.กิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย	3.66	1.65	มาก
6.การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย	2.25	2.14	น้อย
7.เด็กปฐมวัยกับทักษะทางภาษา	1.93	2.13	น้อย
8.การให้การศึกษแก่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย	2.21	2.14	น้อย

จากตาราง 12 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับความคาดหวังในหมวดวิชาเฉพาะ (วิชาบังคับ) วิชากิจกรรมการเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) แต่ที่พบอยู่ในระดับน้อยมี 3 วิชา คือ วิชาการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 2.25$) วิชาการให้การศึกษแก่ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 2.21$) และวิชาเด็กปฐมวัยกับทักษะทางภาษา ($\bar{X} = 1.93$) ตามลำดับ นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ ความคาดหวังในการ
จัดโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน หมวดวิชาเฉพาะ(วิชาเลือกและวิชาฝึกงาน)

ความคิดเห็นด้านหลักสูตร	\bar{X}	SD	ระดับ
หมวดวิชาเฉพาะ(วิชาเลือกและวิชาฝึกงาน)			
1.เกมและการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย	2.87	2.07	ปานกลาง
2.นิทานสำหรับเด็กปฐมวัย	2.96	2.06	ปานกลาง
3.โภชนาการและการจัดบริการอาหารสำหรับเด็กปฐมวัย	2.82	2.07	ปานกลาง
4.กิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	2.06	2.22	น้อย
5.ศิลปะสำหรับเด็กปฐมวัย	2.23	2.20	น้อย
6.สุขภาพอนามัยสำหรับมารดาและเด็ก	2.78	2.04	ปานกลาง
7.การสังเกตพฤติกรรมเด็ก	2.19	2.19	น้อย
8.สิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย	2.93	1.96	ปานกลาง
9.เตรียมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	1.53	2.05	น้อย
10.ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	1.40	2.02	น้อยที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนเกี่ยวกับความคาดหวังในหมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเลือกและวิชาฝึกงาน) อันดับแรกคือวิชานิทานสำหรับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 2.96$) รองลงมาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 2.93$) และอยู่ในระดับน้อยที่สุดคือวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ($\bar{X} = 1.40$) ตามลำดับ

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ ความคาดหวังในการ
จัดโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมของวิทยาลัยชุมชน ด้านการจัดการเรียนการสอน

ความคิดเห็นด้านการจัดการเรียนการสอน	\bar{X}	SD	ระดับ
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับระดับความสามารถของนักศึกษา	3.36	1.70	ปานกลาง
2. กิจกรรมการเรียนการสอน มีการยกตัวอย่าง ประกอบที่ทำให้เข้าใจง่ายขึ้น	3.31	1.68	ปานกลาง
3. กิจกรรมการเรียนการสอน กระตุ้นให้นักศึกษารู้จักคิดวิเคราะห์ปัญหาทำให้เกิด ความคิด สร้างสรรค์	3.35	1.72	ปานกลาง
4. เทคนิคการเรียนการสอนมีหลายรูปแบบกระตุ้นความสนใจอย่างต่อเนื่อง	3.16	1.74	ปานกลาง
5. การเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัย และอภิปรายร่วมกันในเวลาเรียน	3.44	1.74	ปานกลาง
6. การสอนในชั้นเรียนเนื้อหาสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันด้านการปฐมวัย	3.42	1.76	ปานกลาง
7. การเรียนการสอนมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม	3.44	1.71	ปานกลาง
8. การเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง	3.44	1.75	ปานกลาง
9. มีกิจกรรมส่งเสริมความรู้และทักษะนอกชั้นเรียน อย่างเพียงพอ	3.15	1.69	ปานกลาง
10. มีการเชิญผู้เชี่ยวชาญ/วิทยากรภายนอกมาถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์เพิ่มเติม	2.97	1.77	ปานกลาง
11. งานที่มอบหมายมีความเหมาะสมกับระยะเวลาที่กำหนดให้ฝึกปฏิบัติ	3.22	1.75	ปานกลาง
12. มีประสบการณ์จริงในการจัดการศึกษาปฐมวัยรูปแบบต่างๆ	3.24	1.76	ปานกลาง
13. นักศึกษาได้ทดลองฝึกปฏิบัติจริงในชั้นเรียน	3.37	1.80	ปานกลาง
14. มีการฝึกสอนด้วยการปฏิบัติจริงในสถานที่จริง	3.04	1.90	ปานกลาง
15. ความรู้ที่ได้เรียนมาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือโรงเรียนที่สอนเด็กปฐมวัย	3.54	1.82	มาก

จากตาราง 14 พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาวិทยาลัยชุมชนอันดับแรกความรู้ที่ได้เรียนมาสามารถนำไปสู่การปฏิบัติในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือโรงเรียนที่สอนเด็กปฐมวัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมาการเรียนการสอนเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามข้อสงสัย และอภิปรายร่วมกันในเวลาเรียนกับการเรียนการสอนมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม และการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง อยู่ในระดับปานกลาง($\bar{X} = 3.44$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ ความคาดหวังในการ จัดโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของวิทยาลัยชุมชน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน

ความคิดเห็นด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	\bar{X}	SD	ระดับ
1. การใช้สื่อการสอนเหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและเวลาที่สอน	3.37	1.75	ปานกลาง
2. สื่อการสอนมีหลายประเภท เช่น คอมพิวเตอร์ วิดีโอ แผ่นซีดี เครื่องฉาย ข้ามศีรษะ เครื่องฉายสไลด์ ฯลฯ	2.99	1.80	ปานกลาง
3. สื่อการสอนเป็นที่สนใจ และสามารถกระตุ้นความสนใจของนักศึกษา	3.27	2.29	ปานกลาง
4. มีการใช้สื่อประกอบคำบรรยายได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.11	1.72	ปานกลาง
5. สื่อการสอนมีจำนวนพอเหมาะกับนักศึกษา	3.02	1.81	ปานกลาง
6. ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ประกอบการสอน เช่น Internet ,e-learning	3.08	3.07	ปานกลาง
7. จัดเตรียมเอกสารใช้ประกอบการสอนในรายวิชาที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจ เนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น	3.30	1.76	ปานกลาง
8. จัดป้ายนิเทศหรือนิทรรศการที่เสริมความรู้และความก้าวหน้าทางด้านเด็ก ปฐมวัย	3.19	3.00	ปานกลาง
9. มีรูปแบบแผนการสอนที่ง่ายต่อการทำบันทึกการสอน	3.18	1.72	ปานกลาง
10. มีการเปลี่ยนบทบาทการเป็นผู้เรียนและผู้สอน	3.20	1.76	ปานกลาง
11. มีการกระตุ้นใช้วารสารหรือตำราด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาทั้งในประเทศและ ต่างประเทศประกอบการเรียน	3.11	1.73	ปานกลาง
12. คู่มือการอบรมเลี้ยงเด็ก อ่านและเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง	3.33	1.80	ปานกลาง
13. มีหนังสือสื่อและวิธีการทำสื่อแจกให้กับนักศึกษานำไปปฏิบัติ	3.22	1.77	ปานกลาง
14. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนมีการบำรุงรักษาให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	3.09	1.77	ปานกลาง
15. มีแหล่งเรียนรู้ที่ดีที่เป็นตัวอย่างในการฝึกวิชาชีพ	3.14	1.76	ปานกลาง

จากตาราง 15 พบว่า ความคาดหวังของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาวิทยาลัยชุมชนในอันดับแรก การใช้สื่อการสอน
เหมาะสม สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและเวลาที่สอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.37$) รองลงมาคู่มือการอบรมเลี้ยง
เด็ก อ่านและเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติ ได้จริง ($\bar{X} = 3.33$) และจัดเตรียมเอกสารใช้ประกอบการสอนใน
รายวิชาที่ช่วยให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 3.30$) ตามลำดับ

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ ความคาดหวังในการ จัดโปรแกรมวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของวิทยาลัยชุมชนด้านการประเมินผลการศึกษา

ความคิดเห็นด้านการประเมินผลการศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
1. มีการประเมินโดยใช้แบบทดสอบความรู้ที่ทันสมัย	3.19	1.75	ปานกลาง
2. การวัดและประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ	3.22	1.78	ปานกลาง
3. มีการประเมินการรายงานของนักศึกษาหน้าชั้นเรียน และสะท้อนผลทุกครั้ง	3.17	1.78	ปานกลาง
4. มีการประเมินการเข้ามาเรียนและร่วมกิจกรรมทุกครั้ง	3.31	1.79	ปานกลาง
5. ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินตนเองและเพื่อน	3.14	1.81	ปานกลาง
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมินผลการเรียน	3.19	1.82	ปานกลาง
7. วิธีการวัดผลประเมินผลมีความยุติธรรม โปร่งใส ทำการตรวจสอบและเปิดเผยได้	3.23	1.82	ปานกลาง
8. สนับสนุนให้นักศึกษานำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของตัวนักศึกษาเอง	3.17	1.81	ปานกลาง
9. มีการประเมินผลด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักศึกษา	3.16	1.81	ปานกลาง
10. นิเทศการฝึกปฏิบัติด้วยรูปแบบกัลยาณมิตร	2.85	1.92	ปานกลาง
11. ส่งเสริมการพัฒนาทักษะปฏิบัติโดยใช้การประเมินตามสภาพจริง	3.16	1.85	ปานกลาง
12. มีการแสดงผลการประเมินที่สามารถบอก พัฒนาการทางความรู้ของนักศึกษาได้ชัดเจน	3.09	1.81	ปานกลาง
13. การวัดผลครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้ และเนื้อหาสาระที่สำคัญ	3.16	1.83	ปานกลาง
14. มีการประเมินผลงานของนักศึกษาเป็นรายบุคคล	3.20	1.84	ปานกลาง
15. มีการประเมินด้านความรู้สึกรักของนักศึกษาที่มีต่อรายวิชาที่เรียน	3.14	1.83	ปานกลาง

จากตาราง 16 ความคาดหวังของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนในการประเมินผลการศึกษา มีการประเมินการเข้ามาเรียนและร่วมกิจกรรมทุกครั้ง (\bar{X} =3.31) อยู่ในอันดับแรก รองลงมาเป็นวิธีการวัดผลประเมินผลมีความยุติธรรม โปร่งใส ทำการตรวจสอบและเปิดเผยได้ (\bar{X} =3.23) และการวัดและประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ (\bar{X} =3.22) ตามลำดับ

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงกับความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการประเมินผล

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงกับความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน

ความคิดเห็น	สิ่งที่ปรากฏจริง		ความคาดหวัง		t	P-Value
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1. ด้านหลักสูตร	2.60	1.92	2.63	0.97	4.72	0.00*
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน	3.31	1.57	3.29	1.98	11.92	0.00*
3. ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	2.96	1.55	3.17	1.36	10.38	0.00*
4. ด้านการประเมินผลการศึกษา	3.12	1.73	3.15	1.51	13.39	0.00*
รวม	2.99	1.69	3.06	1.08	3.10	0.00*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 17 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงกับความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยวิทยาลัยชุมชนจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 4 ด้าน

ตอนที่ 3 จำแนกเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชนตามภูมิภาค

ตาราง 18 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชนรายด้าน จำแนกตามภูมิภาค

รายด้าน	F-value	P-value
ด้านหลักสูตร	3.25	0.02*
ด้านการจัดการเรียนการสอน	18.16	0.00*
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	16.43	0.00*
ด้านการประเมินผล	16.57	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงรายด้าน จำแนกตามภูมิภาค พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการศึกษา

ตาราง 19 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในด้านหลักสูตร จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	df	SS	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	3	8.993	2.998	3.251	0.02*
ภายในกลุ่ม	439	404.829	0.922		
รวม	442	413.822			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในด้านหลักสูตร จำแนกตามภูมิภาค จากตาราง 19 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อเป็นการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ปรากฏผลตามตาราง 20

ตาราง 20 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งปรากฏจริงในด้านหลักสูตร จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่

ภูมิภาค	\bar{X}	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		2.37	2.43	2.59	2.82
ภาคเหนือ	2.37	-	0.06	0.22	0.45*
ภาคตะวันออก	2.43		-	0.16	0.39
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	2.59			-	0.23
ภาคใต้	2.82				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งปรากฏจริงในด้านหลักสูตรจำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มภูมิภาคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภาคใต้มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งปรากฏจริงด้านหลักสูตรมากกว่าภาคเหนือ

ตาราง 21 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งปรากฏจริงในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	df	SS	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	3	93.514	31.171	18.158	0.00*
ภายในกลุ่ม	441	757.062	1.717		
รวม	444	850.576			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งปรากฏจริง ในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค จากตาราง 21 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อเป็นการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีเชฟฟ์ (Scheffe) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ปรากฏผลตามตาราง 22

ตาราง 22 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่

ภูมิภาค	\bar{X}	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		3.68	1.94	3.46	3.33
ภาคเหนือ	3.68	-	1.74*	0.22	0.35
ภาคตะวันออก	1.94		-	1.52*	1.36*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.46			-	0.13
ภาคใต้	3.33				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 22 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มภูมิภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะภาคตะวันออก จัดน้อยกว่าภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

ตาราง 23 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	df	SS	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	3	82.797	27.599	16.427	0.00*
ภายในกลุ่ม	441	740.904	1.680		
รวม	444	823.701			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริง ในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค จากตาราง 23 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อเป็นการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ปรากฏผลตามตาราง 24

ตาราง 24 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่ง
ที่ปรากฏจริงในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่

ภูมิภาค	\bar{X}	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		3.37	1.80	3.15	2.73
ภาคเหนือ	3.37	-	1.57*	0.22	0.64*
ภาคตะวันออก	1.80		-	1.35*	0.93*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.15			-	0.42
ภาคใต้	2.73				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 24 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่ง
ปรากฏจริงในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มภูมิภาค แตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ภาคตะวันออก ต่างจากทุกภาค

ตาราง 25 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับ
สิ่งที่ปรากฏจริงในด้านการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	df	SS	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	3	102.475	34.158	16.569	0.00*
ภายในกลุ่ม	441	907.091	2.062		
รวม	444	1009.565			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษา
เกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริง ในด้านการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามภูมิภาค จากตาราง 25 พบว่า มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อเป็นการทดสอบความแตกต่างเป็น รายคู่ ผู้วิจัยจึงได้ใช้
วิธีเชฟเฟ (Scheffe) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ปรากฏผลตามตาราง 26

ตาราง 26 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งปรากฏจริงในด้านการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่

ภูมิภาค	\bar{X}	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		3.55	1.71	3.28	3.10
ภาคเหนือ	3.55	-	1.83*	0.26	0.44
ภาคตะวันออก	1.71		-	1.57*	1.39*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.28			-	0.18
ภาคใต้	3.10				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 26 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งปรากฏจริงในด้านการประเมินผลการศึกษาจำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มภูมิภาค แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ภาคตะวันออกมีความต้องการให้ด้านการประเมินผลการศึกษาเกิดขึ้นจริงน้อยกว่าภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้มีความต้องการให้ด้านการประเมินผลการศึกษาเกิดขึ้นจริงมากกว่าภาคตะวันออก

ตาราง 27 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนรายด้าน จำแนกตามภูมิภาค

รายด้าน	F-value	P-value
ด้านหลักสูตร	0.38	0.77
ด้านการจัดการเรียนการสอน	22.27	0.00*
ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน	16.63	0.00*
ด้านการประเมิน	19.43	0.00*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคาดหวังรายด้าน จำแนกตามภูมิภาค พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการศึกษา

ตาราง 28 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	df	SS	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	3	149.899	49.966	22.275	0.00*
ภายในกลุ่ม	439	989.238	2.243		
รวม	442	1139.137			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค จากตาราง 28 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อเป็นการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ปรากฏผลตามตาราง 29

ตาราง 29 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่

ภูมิภาค	\bar{X}	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		4.02	1.71	3.47	3.14
ภาคเหนือ	4.02	-	2.31*	0.55	0.88*
ภาคตะวันออก	1.71		-	1.76*	1.43*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.47			-	0.33
ภาคใต้	3.14				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 29 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มภูมิภาคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ภาคตะวันออกกับภาคใต้มีความคาดหวังให้ด้านการจัดการเรียนการสอนเกิดขึ้นจริงน้อยกว่าภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้มีความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอนเกิดขึ้นจริงมากกว่าภาคตะวันออก

ตาราง 30 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	df	SS	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	3	122.276	40.759	16.627	0.00*
ภายในกลุ่ม	441	1081.041	2.451		
รวม	444	1203.317			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวัง ในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาค จากตาราง 30 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อเป็นการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ปรากฏผลตามตาราง 31

ตาราง 31 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่

ภูมิภาค	\bar{X}	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคใต้
		3.72	1.70	3.35	3.07
ภาคเหนือ	3.72	-	2.02*	0.37	0.65
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	1.70		-	1.65*	1.37*
ภาคตะวันออก	3.35			-	0.28
ภาคใต้	3.07				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 31 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มภูมิภาคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความคาดหวังให้ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนเกิดขึ้นจริงน้อยกว่าภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้มีความคาดหวังให้ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนเกิดขึ้นจริงมากกว่าภาคตะวันออก

ตาราง 32 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามภูมิภาค

ภูมิภาค	df	SS	MS	F	P-value
ระหว่างกลุ่ม	3	148.679	49.560	19.429	0.00*
ภายในกลุ่ม	441	1124.920	2.551		
รวม	444	1273.599			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการประเมินผล จำแนกตามภูมิภาค จากตาราง 32 พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเพื่อเป็นการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ผู้วิจัยจึงได้ใช้วิธีเชฟเฟ (Scheffe) เป็นค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบ ปรากฏผลตามตาราง 33

ตาราง 33 ค่าสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการประเมินผลการศึกษา จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่

ภูมิภาค	\bar{X}	ภาคเหนือ	ภาคตะวันออก	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	ภาคใต้
		3.74	1.52	3.36	3.05
ภาคเหนือ	3.74	-	2.22*	0.38	0.69
ภาคตะวันออก	1.52		-	1.84*	1.53*
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3.36			-	0.31
ภาคใต้	3.05				-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 33 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังในด้านการประเมินผล จำแนกตามภูมิภาคเป็นรายคู่ พบว่า กลุ่มภูมิภาคแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ภาคตะวันออกมีความคาดหวังให้ด้านการประเมินผลการศึกษาเกิดขึ้นจริงน้อยกว่าภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้มีความคาดหวังให้ด้านการประเมินผลการศึกษาเกิดขึ้นจริงมากกว่าภาคตะวันออก

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีรายละเอียดในการดำเนินการวิจัยโดยสรุปดังนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนที่เรียนโปรแกรมการศึกษaplumวัยต่อสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษaplumวัย ดังนี้

- 1.1 หลักสูตร
- 1.2 การจัดการเรียนการสอน
- 1.3 สื่อ และ อุปกรณ์การเรียนการสอน
- 1.4 การประเมินผลการศึกษา

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสิ่งที่ปรากฏจริงกับความคาดหวัง

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาแต่ละภูมิภาคต่อสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวัง

ขอบเขตประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาโปรแกรมการศึกษaplumวัยในวิทยาลัยชุมชน ที่จัดการศึกษาโปรแกรมการศึกษaplumวัย ปีการศึกษา 2548 ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหมด 8 แห่ง จำนวน 719 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาโปรแกรมการศึกษaplumวัย ปีการศึกษา 2548 ของวิทยาลัยชุมชน ทั้งหมด 719 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 445 คน หรือร้อยละ 61.89

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ ความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนแต่ละภูมิภาคที่มีต่อ

1. สิ่งปรากฏจริง และ
2. ความคาดหวัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังของนักศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการศึกษา แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น 0.75

วิธีดำเนินการวิจัย

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ส่งไปที่วิทยาลัยชุมชนที่เปิดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัย จำนวน 8 แห่ง เพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย
2. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างพร้อมกับซองเปล่าติดแสตมป์เจ้าหน้าที่วิทยาลัยไปที่หัวหน้าโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน โดยเก็บข้อมูลระหว่าง ธันวาคม - 10 มกราคม 2549
3. ผู้วิจัยตรวจรับแบบสอบถามและติดตามด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างในแต่ละจังหวัดที่ตอบกลับมา
2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังของนักศึกษาปีที่ 2 ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนและการสอน ด้านการประเมินผลการศึกษา
3. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นต่อสิ่งที่ปรากฏจริงกับความคาดหวังของนักศึกษาในแต่ละด้าน
4. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นต่อสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังของนักศึกษาปีที่ 2 โปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน จำแนกแต่ละภูมิภาค

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังในการจัดโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านการประเมินผลการศึกษา ได้ผลโดยสรุปและอภิปรายดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนทั้งต่อสิ่งที่ปรากฏจริงและความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสามารถอภิปรายได้ดังนี้ การที่นักศึกษามีความคิดเห็นว่านักศึกษาที่มีความ

คาดหวังสูงกว่าสิ่งที่ปรากฏจริง ทั้งนี้เพราะการศึกษาในวิทยาลัยชุมชนเป็นการจัดการศึกษาที่มีจุดประสงค์เพื่อเป็นสถาบันอุดมศึกษาในการจัดการศึกษาและฝึกอบรมให้แก่ผู้สนใจได้พัฒนาความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ พัฒนางานหรือไปศึกษาต่อ (สำนักงานบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. 2547) ทำให้ผู้ที่เข้าศึกษาคาดหวังที่จะพัฒนาตนเองจึงทำให้เกิดมีความต้องการสูงแม้อยู่ในระดับปานกลางก็ตาม ซึ่งความต้องการนี้ทางวิทยาลัยชุมชนควรพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา สมบัติ และคณะ. (2547 : 40) กล่าวว่า ผู้รับผิดชอบการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนควรจัดการศึกษาให้สนองกับความต้องการและความพึงพอใจของชุมชน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสนองตอบกับการพัฒนาในขั้นสูงต่อไป เมื่อพิจารณาในรายด้านพบว่าระดับความคาดหวังด้านหลักสูตร ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนและด้านประเมินผลการศึกษาสูงกว่าสิ่งที่ปรากฏจริง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าผู้เรียนมีความหวังว่าการจัดการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรและสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอนในวิทยาลัยชุมชน โดยเฉพาะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพตามความเป็นจริงน้อยกว่าความคาดหวัง อาจเป็นไปได้ว่าผู้เรียนมีความคาดหวังที่จะเพิ่มพูนประสบการณ์ด้านการฝึกปฏิบัติ แต่ปรากฏว่าการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนจะเน้นการใช้ประสบการณ์จริงแทนการฝึกประสบการณ์ตามหลักสูตรหรือเรียกว่า *on the job training* ซึ่งในกรณีนี้นักศึกษาไม่มีตัวอย่างจึงทำให้รู้สึกเหมือนไม่มีการฝึกปฏิบัติ โดยหลักการ *on the job training* จะต้องมีตัวอย่างและผู้นิเทศภายใน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542) แต่วิทยาลัยชุมชนใช้ผู้นิเทศภายนอกไปเยี่ยมชมภาคเรียนละ 2 ครั้ง ซึ่งทำให้ไม่สามารถทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพได้

ข้อสังเกตจากผลการวิจัยพบว่า ด้านหลักสูตรในหมวดวิชาเลือกผู้เรียนจะไม่สนใจวิชาการอ่านภาษาอังกฤษทั่วไป และวิชาการออกกำลังกายและการกีฬา อาจเป็นไปได้ว่านักศึกษาเป็นผู้ใหญ่และมีงานประจำทำจะไม่สนใจกับการออกกำลังกายและการกีฬาอย่างมาก ส่วนวิชาเฉพาะคือการจัดการศึกษาระดับบริหารเป็นวิชาที่มีการจัดการเรียนการสอนน้อย ในขณะที่เดียวกับนักศึกษาที่มีความคาดหวังน้อยด้วย ผลวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาไม่ได้ใช้สอนแต่ระดับอายุ 2 ขวบ ซึ่ง กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547 : 2 – 5) กล่าวว่า วิทยาลัยการบริหารจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 2 – 4 ปี ประสงค์เพื่อปูพื้นฐานทักษะการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม เด็กจะได้รับการดูแลเรื่องอาหารและสุขภาพอนามัยเป็นส่วนใหญ่ อาจเป็นไปได้ที่นักศึกษาอาจเข้าใจคำว่าบริหารศึกษากับอนุบาลศึกษาไม่ชัดเจนจึงทำให้มีความต้องการศึกษาในเรื่องนี้น้อยกว่าวิชาอื่น ๆ ในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ

การจัดการเรียนการสอน พบว่า การจัดการเรียนการสอนที่ให้นักศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้ ลักษณะการจัดการเรียนการสอนนี้สอดคล้องกับสภาพผู้เรียนและเป็นไปตามเจตนาของหลักสูตรและสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียน นักศึกษามีความต้องการอยู่ในระดับมากเนื่องจากนักศึกษาของวิทยาลัยชุมชนส่วนมากเป็นผู้มีอายุระหว่าง 30 – 45 ปี การที่นักศึกษาจะมานั่งเรียนอยู่ในห้องสี่เหลี่ยมตลอดเวลาคงจะเป็นการคับข้องใจพอสมควร บางคนมีภาระทางครอบครัวไม่มีใครดูแลลูกขณะมาเรียน ก็จะมีลูกมานั่งเรียนด้วย หรือที่ทำงานของตนมีงานที่จะต้องทำล่วงเวลาหรือทำในวันเสาร์ วันอาทิตย์ ซึ่งตรงกับเวลาที่ต้องมาเรียนที่วิทยาลัยหรือหน่วยจัดของวิทยาลัยที่คนเรียนอยู่จึงไม่สะดวก ดังนั้น การค้นคว้าด้วยตนเองของ

นักศึกษาจึงมีความคาดหวังมาก สิ่งที่ต้องพัฒนาอีกเรื่องคือการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย การมีคู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็ก และการวัดผลการศึกษาคควรครอบคลุมจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อสิ่งที่ปรากฏจริงของนักศึกษาแต่ละภูมิภาค พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสิ่งที่ปรากฏจริงมีความแตกต่างกันทุกด้าน ดังนี้

2.1 ด้านหลักสูตร ภาควิชาได้ต่างจากภาคเหนือ

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

2.3 ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

2.4 ด้านประเมินผลการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้

จากผลที่ปรากฏสามารถอธิบายได้ว่า การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคอื่น ๆ ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ด้านประเมินผลการศึกษาอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นไปได้ว่าวิทยาลัยชุมชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นวิทยาลัยเปิดใหม่ มีขนาดเล็กยังไม่พร้อมในด้านการจัดการเรียนการสอน สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนยังไม่พอเพียงกับนักศึกษา สิ่งที่ยังปรากฏจริงในด้านการจัดการเรียนการสอนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงมีระดับต่ำกว่าภาคอื่น ๆ อีกทั้งจากการสำรวจข้อมูลของผู้วิจัย พบว่าจำนวนผู้เข้าเรียนในโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยมีจำนวนน้อย (ปีที่ 1 – ปีที่ 2 มีรวมกัน 30 คน) ซึ่ง สุกิจ ศรีปัดดา (2537) กล่าวว่า วิทยาลัยชุมชน เป็นสถาบันศึกษาที่จัดขึ้นเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชนรอบ ๆ วิทยาลัย ซึ่งจะต้องมีจำนวนมากพอให้การสนับสนุนกิจการของวิทยาลัยและมีสถานที่ทำงานเพียงพอต่อการรับคนเข้าทำการศึกษาซึ่งสอดคล้องกับ บุญญิติ พุ่มพันธ์ (2548) ที่กล่าวว่า วิทยาลัยชุมชนต้องบริการโดยชุมชนและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังของแต่ละภูมิภาค จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านหลักสูตรไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน และด้านประเมินผลการศึกษาของแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน ซึ่งจะจำแนกความแตกต่างกันเป็นรายคู่ในแต่ละด้านดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอน วิทยาลัยชุมชนที่จัดตั้งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้ มีความคาดหวังน้อยกว่าวิทยาลัยชุมชนที่จัดตั้งทางภาคเหนือ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน วิทยาลัยชุมชนที่จัดตั้งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้ มีความคาดหวังมากกว่าวิทยาลัยชุมชนทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และมีความคาดหวังน้อยกว่าวิทยาลัยชุมชนที่จัดตั้งทางภาคเหนือ และด้านการประเมินผลการศึกษา วิทยาลัยชุมชนที่จัดตั้งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้ มีความคาดหวังมากกว่าวิทยาลัยชุมชนที่จัดตั้งทางภาคเหนือ วิทยาลัยชุมชนที่จัดตั้งทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคใต้ มีความคาดหวังมากกว่าวิทยาลัยชุมชนที่จัดตั้งทางภาคเหนือ ทั้งนี้ความคาดหวังของนักศึกษาที่คิดว่ามีความจำเป็นในแต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกัน 3 ด้าน เป็นเพราะนักศึกษามีอายุ สถานภาพ และประโยชน์การนำไปใช้งานแตกต่างกัน โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความแตกต่าง

จากทุกภาค นักศึกษาวิทยาลัยชุมชนมีความคาดหวังน้อยกว่าทุกภาค อาจเป็นไปได้ว่านักศึกษาเกิดการยอมรับ เพราะเป็นวิทยาลัยเปิดใหม่ อีกประการหนึ่งจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวนน้อยกว่าภาคอื่น

ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะแก่วิทยาลัยชุมชนดังนี้

1. ด้านหลักสูตรให้มีการปรับปรุงหลักสูตรในสาระเกี่ยวกับ
 - 1.1 หมวดวิชาการศึกษา วิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและสืบค้น และภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและสืบค้น วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต วิชาความจริงของชีวิต จริยธรรมกับชีวิต ตามลำดับ สำหรับวิชาการออกกำลังกายและการกีฬา แม้จะคาดหวังน้อยอาจจะต้องพัฒนาให้เป็นวิชาหลักเพื่อส่งเสริมคุณภาพของชีวิตต่อไป
 - 1.2 หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาพื้นฐานวิชาชีพ) ให้ปรับปรุงวิชาเกี่ยวกับการสอนเนื่องจากเป็นวิชาที่นักศึกษาคาดหวังมาก ได้แก่ วิชาการศึกษาและความเป็นครูไทย วิชาการเตรียมความพร้อม เพื่อการเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย และวิชาหลักการสอน
 - 1.3 หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาบังคับ) ให้เน้นเรื่องของการพัฒนาการเด็กในด้านการศึกษาและสังคม
 - 1.4 หมวดวิชาเฉพาะ (วิชาเลือกและวิชาฝึกงาน) ให้เน้นเรื่องนิทานสำหรับเด็กการจัดสิ่งแวดล้อมศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย เกมและการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย
2. การจัดการเรียนการสอน ให้เน้นเรื่องการนำความรู้ไปปฏิบัติการค้นคว้าด้วยตนเอง การสอนกับการสอดแทรกจริยธรรม และการให้อภิปรายซักถามเวลาเรียน เพราะเป็นความต้องการของนักศึกษา
3. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน ต้องการให้ใช้สื่อที่สอดคล้องกับเนื้อหา คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ต้องการเอกสารประกอบการสอนในรายวิชา
4. การประเมินผลการศึกษา ต้องการวัดผลที่มีความยุติธรรมโปร่งใส ต้องการให้มีผลที่ต้องเข้าเรียนทุกครั้ง ต้องการประเมินผลที่มีกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชนตามหน่วยจัด (เครือข่าย) เพื่อพัฒนาหน่วยจัดให้มีคุณภาพและมาตรฐานต่อไป
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจตามภูมิภาค
3. ควรมีการวิจัยการบริหารจัดการโดยชุมชนมีส่วนร่วมในโปรแกรมการศึกษาปฐมวัยของวิทยาลัยชุมชน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา คุณารักษ์. (2537). *หลักสูตรและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2536). *เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัย*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอ็ดดิสันเพรสโปรดักส์.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545, พฤษภาคม). “การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูศึกษาปฐมวัย,” *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 6 (3) : 21-29.
- _____ (2547). *รูปแบบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย*. วารสารการศึกษาปฐมวัย ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 เมษายน. กรุงเทพฯ
- เกษม วัฒนชัย. (2544). *วิทยาลัยชุมชนในมุมมองของไทยรักไทย*. นนทบุรี: นนทบุรีรายวัน ฉบับวันจันทร์ที่ 8 ก.ย. 2544.
- จิตตชา นิลดำ. (2542). *ปัญหาในการเรียนการสอนนิตินิติปริญาตรี ภาคสมทบหลักสูตรบริหารธุรกิจ*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิตติมา จ้อยเจือ. (2545). *ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการสอนของคณาจารย์คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏกลุ่มภูมิภาคใต้*.
- จินตนา ไบกาช้อย. (2536). *การเขียนสื่อการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุวิทย์สาส์น.
- จำรัส นองมาก. (2546). *ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา*. กรุงเทพฯ : บริษัทพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.) จำกัด.
- ชุมพล หลีกชัย. (2530, พฤษภาคม). “การสร้างคุณภาพการศึกษา,” *วารสารมิตรครู*.
- ศิลา เข้มมณี. (2542). *การประเมินผลหลักสูตร*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธำรง บัวศรี. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร : การออกแบบและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ธรรษาการพิมพ์.
- นภเนตร ธรรมบวร และอารยา สุขวงศ์. (2541). *รูปแบบการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กต่ำกว่า 3 ขวบ*. กรุงเทพฯ : ถ่ายเอกสาร
- เนตรพัฒนา ยาวีราช. (2547). *ภาวะผู้นำ และผู้นำเชิงกลยุทธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 3 บริษัทเซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส จำกัด.
- บัญญัติ พุ่มพันธ์. (2548). “วิทยาลัยชุมชน : การจัดการศึกษาระบบใหม่,” *มคอ.ชุมชน วารสาร*. 2(3) : 18-19.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2535). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน*. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็กการพิมพ์.
- ประจักษ์ ศรีวัฒนพงศ์. (2543). *การติดตามผลหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการศึกษา*. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ปทีป เมธาคุณวุฒิ. (2532). *หลักสูตรอุดมศึกษา : การประเมินและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชา
อุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี จักขุประเสริฐ. (2540). *ปัจจัยที่เป็นจริงและปัจจัยที่คาดหวังในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถม*.
ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2538). *การประเมินผลการเรียน*. กรุงเทพฯ : ทิพย์วิสุทธิการพิมพ์
- มัลลิกา ต้นสอน. (2545). *การจัดการยุคใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ธรรมการพิมพ์
- ระวีวรรณ อยู่สำราญ. (2545). *ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2 ที่มี
ต่อการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ*. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคทางการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพฯ :
สุวีรียาสาน์
- วีระเวทย์ แพทย์ประเสริฐ. (2544). *การศึกษาสภาพความพร้อมและความต้องการจัดการเรียนการสอน
วิชาชีพในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร*. ปริญญาโท กศ.ม.
(อุตสาหกรรมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรวิทย์ วตินสารกร. (2516). *การศึกษาของไทย*. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- ส. วาสนา ประवालพุกษ์. (2544). *หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร
- สังัด อุทรานนท์. (2532). *พื้นฐานและการพัฒนาหลักสูตร*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์. (2547). *รายงานการวิจัย การศึกษาความต้องการ
การศึกษาของชุมชนในจังหวัดอุทัยธานี*. กรุงเทพฯ : บริษัท เซ็นทรัลเอ็กซ์เพรส จำกัด.
- สุธรรม อารีกุล. (2543). *การจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา*. กรุงเทพฯ.
- สุวกิจ ศรีปัดถา. (2537). *วิทยาลัยชุมชนแหล่งวิทยาการเพื่อพัฒนาท้องถิ่น*. ในมติชนรายวัน
- สุวัชรา ทรัพย์พรรณ. (2540). *การจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนของกระทรวงศึกษาธิการ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
(การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่.
- สุวัฒน์ วรานุสสาน์. (2536). *การจัดโรงฝึกงาน*. ม.ป.พ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. (2543). *รูปแบบและภารกิจอุดมศึกษา*.
กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2544). *ข้อมูลสารสนเทศ 2543*. กรุงเทพฯ : กองนโยบาย
และแผน. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย สำนักงานนโยบายและแผนอุดมศึกษา. (2546). *สามทศวรรษทบวงมหาวิทยาลัย :
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*.

สำนักงานส่งเสริมวิทยาลัยชุมชน. (2545). *หลักสูตรวิทยาลัยชุมชน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา

_____. (2547). *แนวทางการบริหารการจัดการวิทยาลัยชุมชน*. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภา.

สมคิด พรหมจ้อย และสุพักตร์ พิบูลย์. (2544). *การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา*. นนทบุรี : จตุพรดีไซน์.

อำนาจ เลิศชัยนที. (2542). *การประเมินผลการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ศิลปะสนองการพิมพ์.

Byler, M.M. (2000). *Implementing a professional development program at a community college for early childhood education and faculty members*. Spain : Navarra University.

Rivas B.S. (2003). *Educacion temprana. Evaluacion del programa de la escuela infantile kutunbaita*. Abstract. <http://proquest.umi.com>

Taba, H. (1962) *Curriculum development : Theory and practice*. New York : Harcourt , Brace , Jovanovich.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเพิ่มเติมของนักศึกษา โปรแกรมการศึกษาปฐมวัย ของวิทยาลัยชุมชน

หลักสูตร.....

.....

.....

.....

การจัดการเรียนการสอน.....

.....

.....

.....

สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอน.....

.....

.....

.....

การประเมินผล.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณ

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสรี ซาเหลา รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2. ดร.สมคิด สายแวว ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนอุทัยธานี
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุณี บุญพิทักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางรัชนีพร สายแวง
วัน เดือน ปีเกิด	6 ธันวาคม 2493
สถานที่เกิด	ต.ท่าช้าง อ.เมือง จ.นครนายก
ที่อยู่ปัจจุบัน	46/4 ถ.พรพิบูลย์อุทิศ ต.อุทัยใหม่ อ.เมือง จ.อุทัยธานี 61000
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	คศ.2
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	โรงเรียนอนุบาลเมืองอุทัยธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2512	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา จากวิทยาลัยครูสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร
พ.ศ.2529	ครุศาสตรบัณฑิต (วิชาเอกคหกรรมศาสตร์) จากวิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
พ.ศ.2548	การศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร